

UCHWAŁA Nr XXVIII/226/16
RADY MIEJSKIEJ W BARANOWIE SANDOMIERSKIM
z dnia 23 sierpnia 2016 roku

w sprawie przyjęcia strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020

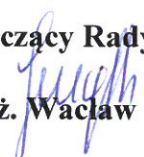
Na podstawie art. 30 ust. 6 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 217) w związku z § 5 Porozumienia z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie określenia zasad współpracy przy wdrażaniu i realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020, uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Baranów Sandomierski.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej


mgr inż. Wacław Smykla

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Tarnobrzесьkiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014 – 2020

opracowany przez Tarnobrzescką Agencję Rozwoju Regionalnego S.A.



Tarnobrzeg - listopad 2015

SPIS TREŚCI

Streszczenie.....	2
Podstawa prawna Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020	4
Określenie obszaru wsparcia Strategii	5
 Syntetyczna analiza stanu obszaru wsparcia	13
 Wizja i cele rozwojowe	49
 System monitoringu i sprawozdawczości	56
Ramy instytucjonalno-wdrożeniowe	57
Terytorialny wymiar wsparcia w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Tarnobrzega.....	57
 Określenie typów projektów finansowanych za pomocą instrumentów finansowych	61
Indykatorywna lista przedsięwzięć planowanych do realizacji na obszarze Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego	62
Określenie listy strategicznych projektów o charakterze komplementarnym.....	90
 Plan finansowy	101
 Ocena spójności strategii z krajowymi i unijnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi	105
 Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	108
 Konsultacje społeczne	111
 Spis tabel umieszczonych w treści dokumentu Strategii	112
Spis rysunków zawartych w treści dokumentu Strategii.....	112

Streszczenie

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 została opracowana w związku z zawiązaniem partnerstwa Miasta Tarnobrzega wskazanego w KPZPK 2030, jako biegun wzrostu oraz otaczających gmin: Baranów Sandomierski, Gorzyce, Grębów oraz Nowa Dęba. Dokument został opracowany w procesie uspołecznionym obejmującym spotkania oraz inne formy komunikacji partnerów. Dla zapewnienia większej przejrzystości na określenie dokumentu wprowadzono słowo Strategia jako skróconą formę tytułu „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020”. Obydwa określenia są w niniejszym dokumencie używane równoważnie i tak powinny być odbierane.

W ujęciu syntetycznym wizja przyszłości stanowiąca projekcję dążeń społeczności mikroregionu wyraża się następująco:

Wizja

Oczekiwanym stanem do osiągnięcia jest zintegrowana na bazie historycznej tożsamości terytorialnej społeczność mikroregionu, która dzięki przeprowadzeniu kompleksowej rewitalizacji posiada miejsca pracy i dobre warunki życia w przyjaznym otoczeniu wynikającym z troski o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze.

Osiągnięcie stanu wyrażonego w zapisie wizji wymagać będzie przeprowadzenia działań i osiągnięcia etapów pośrednich w optymalnie wyodrębnionych obszarach merytorycznych, tak aby w perspektywie roku 2020 osiągnąć oczekiwany i odczuwalny efekt rozwojowy. Ze względu na konieczność przeprowadzenia wielowymiarowej aktywności prowadzącej do uzyskania kompleksowego efektu konieczne było wyodrębnienie jego składowych wyrażonych w postaci sformułowania kierunkowych celów rozwojowych.

Są one następujące:

1. Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej poprzez uzupełnienie, modernizację i kompleksowe zintegrowanie systemów infrastruktury technicznej oraz wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.
2. Poprawa, jakości życia społeczności lokalnej poprzez integrację i aktywizację zawodową włączenie społeczne oraz rozwój usług publicznych w sferze kultury.
3. Racjonalne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w celu zachowania dobrych warunków do życia dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W ramach celów rozwojowych obszary priorytetowe, które są optymalnym wyborem biorąc pod uwagę aktualną dostępność środków oraz możliwości techniczno-organizacyjne samorządów tworzących partnerstwo. Wyodrębniono następujące obszary priorytetowe:

- Rewitalizacja terenów poprzemysłowych
- Przedsiębiorczość
- Aktywizacja zawodowa i włączenie społeczne

- Kultura i dziedzictwo.

W ramach priorytetów zaplanowano zintegrowaną grupę projektów wyrażających najbardziej konkretny poziom działań Strategii.

Za wdrożenie i prowadzenie systemu monitorowania i ewaluacji odpowiedzialne będzie Forum Konsultacyjne TOF złożony z przedstawicieli samorządów tworzących partnerstwo. Zespół będzie złożony z przedstawicieli środowisk (gospodarczego, społecznego oraz samorządowego). Funkcje reprezentacyjne pełnić będzie Komitet Sterujący TOF, natomiast funkcje administracyjne oraz utrzymywanie kontaktów z Instytucją Zarządzającą RPO WP 2014-2020 będzie pełnił Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy pomocowych Urzędu Miasta Tarnobrzega.

Monitoring procesu wdrożenia będzie prowadzony na dwóch poziomach:

- na poziomie oceny rezultatu - w oparciu o wskaźniki kluczowe,
- na poziomie produktu - w oparciu o stopień osiągnięcia zakładanych efektów rzeczowych poszczególnych projektów zintegrowanych.

Podstawa prawna Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020

Podstawą prawną współpracy samorządów w ramach Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego jest umowa - porozumienie podpisane w dniu 3 października 2013 r.

Deklarowana płaszczyzna współpracy to:

- przywracanie funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanych terenów obszaru funkcjonalnego;
- poprawa stanu środowiska przyrodniczego, wspieranie efektywności energetycznej;
- wzmacnianie rozwoju funkcji symbolicznych budujących ponadregionalną rangę obszaru funkcjonalnego oraz poprawę dostępu i jakości usług publicznych w całym obszarze;
- podnoszenie atrakcyjności turystycznej i kulturowej obszaru;
- promocja produktu turystycznego wspólnego dla całego obszaru funkcjonalnego;
- wzmacnianie rozwoju technologicznego oraz innowacji;
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości poprzez działania infrastrukturalne;
- współdziałanie na rzecz komunikacyjnej spójności obszaru;
- kształtowanie przestrzeni publicznej.
- współdziałanie na rzecz aktywizacji lokalnego rynku pracy

W Polsce instrument RIT będzie wdrażany w ramach obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich.

Zarząd województwa podkarpackiego oprócz miasta Rzeszowa uwzględnił również miasta regionalne i subregionalne, jako bieguny wzrostu jako obszary, na których możliwe będzie zastosowanie mechanizmów bazujących na zasadach instrumentu ZIT. W trakcie późniejszych zmian związanych z procesem przygotowań do implementacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego formuła modelu wdrażania strategii rozwoju bieguna wzrostu uległa modyfikacji i aktualnie tj. w okresie ukończenia prac nad strategią przyjęto, że będzie ona wdrażana z wykorzystaniem konkursów dedykowanych.

Uwarunkowania związane z zastosowaniem takich mechanizmów stanowiły punkt wyjścia do przygotowania Strategii.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, jako nowy instrument polityki spójności Unii Europejskiej, zostały umocowane w dwóch unijnych aktach prawnych:

1. *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy, dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne, dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006;*

2. *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) NR 1080/2006.*

Syntetyczne odniesienie do uwarunkowań odnoszących się do mechanizmów działań zintegrowanych zawiera Umowa Partnerstwa, określająca zasady programowania perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Jej treść wskazuje jednoznacznie na konieczność przygotowania strategii dla instrumentu ZIT, realizowanego w miejskich obszarach funkcjonalnych. Konkretnie przepisy prawne, dotyczące szczególnych instrumentów realizacji szczególnych programów operacyjnych, jakimi są ZIT, zawarto w ustawie o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (projekt z dnia 16 kwietnia 2014 r.).

Projekt ten precyzuje szczegółowo warunki realizacji ZIT oraz ramowo zawartość strategii. Instrument ZIT jest także wskazywany, jako jeden z podstawowych dla realizacji zapisów Krajowej Polityki Miejskiej (KPM). Jej autorzy identyfikują brak efektywnej współpracy pomiędzy władzami samorządowymi i innymi najważniejszymi podmiotami danego obszaru funkcjonalnego, jako jedną z barier dla rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych, a wzmocnienie współpracy jest określone, jako „zasadniczy kierunek” KPM w zakresie zarządzania miastami i ich obszarami funkcjonalnymi. Realizacja Strategii ma przyczynić się do zbudowania trwałej platformy zarządzania obszarami funkcjonalnymi miast.

Jako podstawę prowadzenia prac przy budowaniu niniejszej Strategii wykorzystano wytyczne w zakresie opracowania strategii dla instrumentu ZIT jakie stanowi dokument pt. *Zasady i wytyczne realizacji Regionalnych Inwestycji Terytorialnych w ramach RPO WP 2014-2020, w tym zasady dotyczące opracowania niezbędnych dokumentów pozwalających uzyskać dofinansowanie na projekty* - stanowiące Załącznik nr 2 do Uchwały nr 389/9291/14 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 2 września 2014r

Określenie obszaru wsparcia Strategii

Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Tarnobrzega zwany dalej Tarnobrzeskim Obszarem Funkcjonalnym (w skrócie TOF) tworzą: Miasto Tarnobrzeg, jako rdzeń obszaru oraz 4 jednostki najściślej z nim funkcjonalnie związane, tj. Baranów Sandomierski, Grębów, Gorzyce i Nowa Dęba, stanowiące tzw. strefę zewnętrzną. Tarnobrzeg został wskazany KPZK, 2030 jako ośrodek subregionalny.

Granice TOF zostały określone przez Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w oparciu o wykonane analizy oraz zaprezentowane w 2012 roku w publikacji pt. „Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego”. Drugim dokumentem dotyczącym delimitacji TOF, z którego czerpano w ramach prac związanych z budowaniem strategii jest ekspertyza Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN wykonana w ramach prac nad aktualizacją i uzupełnieniem Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2007-2020 p.t. „Charakterystyka systemu osadniczego województwa podkarpackiego z identyfikacją biegunów wzrostu oraz wyróżnieniem obszarów funkcjonalnych na poziomie regionalnym i lokalnym”.

Ze względu na szczególne znaczenie uwarunkowań delimitacji TOF wynikające z faktu jego szczególnej lokalizacji na pograniczu trzech województw oraz oddziaływania Miasta Tarnobrzega na położone w bezpośrednim sąsiedztwie świętokrzyskie jednostki

Źródło: Publikacja Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego pt.: „Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego” – Rzeszów - 2012

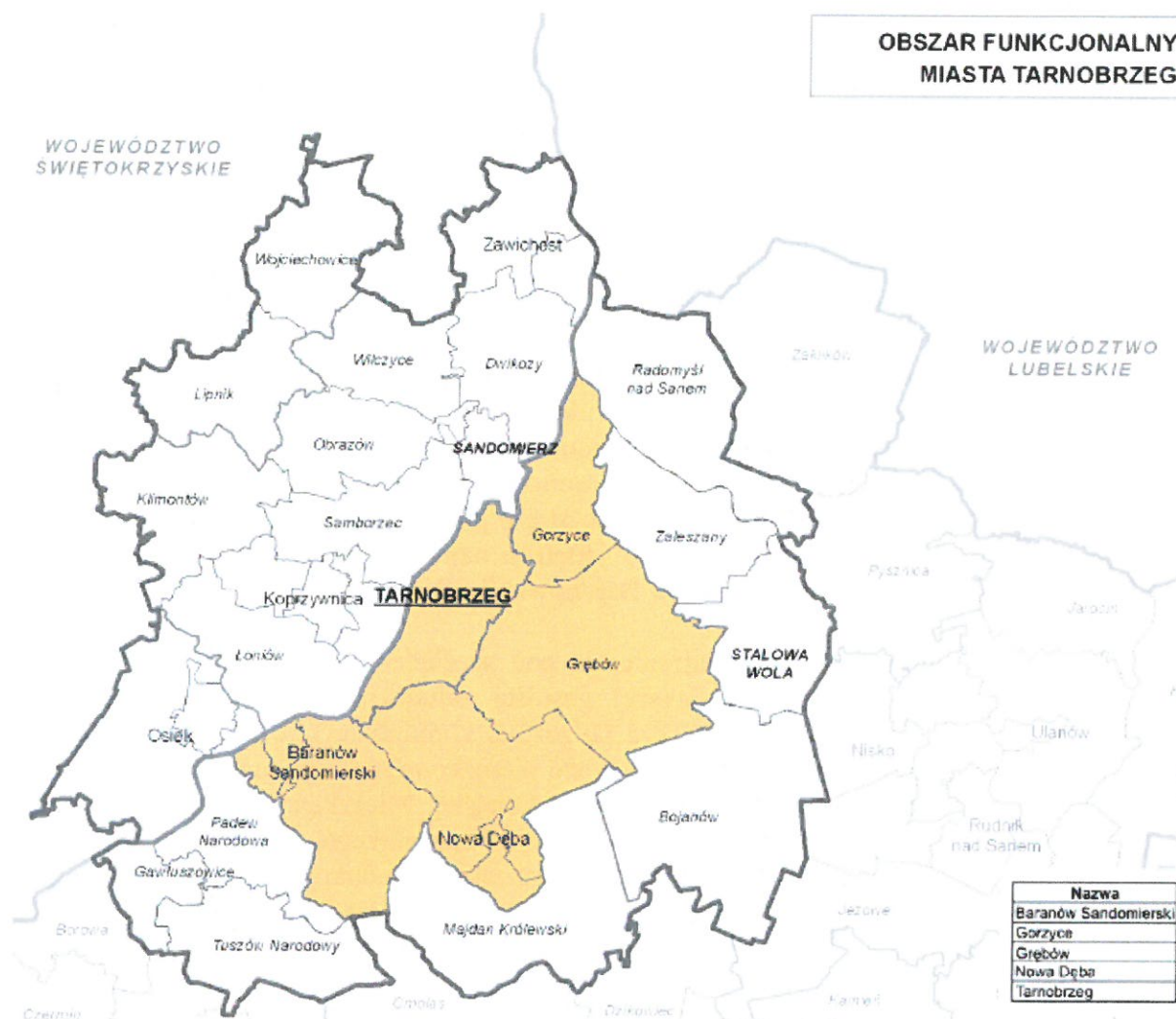
Pełny proces wyznaczania obszaru funkcjonalnego Miasta Tarnobrzega realizowany przez Zespół Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego został przeprowadzony z zastosowaniem 2 metod badawczych oraz trzech analitycznych ostatecznie. W wyznaczonym obszarze analizy (30 km od ośrodka subregionalnego) znalazły się również gminy województwa świętokrzyskiego. Zostały one uwzględnione w metodzie korelacyjno - wagowej, dojazdach do pracy i powiązaniach strukturalno-przestrzennych. Związki tych gmin z Tarnobrzegiem są znikome w porównaniu do ich powiązań funkcjonalnych z Sandomierzem, Opatowem, czy nawet Staszowem, czyli ośrodkami powiatowymi, do których administracyjnie przynależą.

W ostatecznie wyznaczonym obszarze funkcjonalnym Miasta Tarnobrzega ograniczono się wyłącznie do gmin województwa podkarpackiego. Warto jednak podkreślić, że co najmniej trzy ośrodki subregionalne tj. na Podkarpaciu miasta Tarnobrzeg i Stalowa Wola oraz Sandomierz w województwie świętokrzyskim są na tyle blisko położone oraz powiązane tak różnorodnymi formami powiązań, że wyznaczone i nadmienione powyżej miejskie obszary funkcjonalne w dużym stopniu się pokrywają i wzajemnie na siebie oddziałują w takim stopniu, że można bez nadmiernego ryzyka przyjąć, że wspólnie stanowią one jeden trójbiegunowy obszar funkcjonalny, który powinien posiadać własną strategię swego rozwoju wypracowaną poprzez systemową komunikację oraz wspólne sesje planowania strategicznego z udziałem kluczowych aktorów życia społecznego Tarnobrzega, Sandomierza i Stalowej Woli. Próby tworzenia takiego obszaru były wielokrotnie podejmowane w przeszłości jednak nigdy nie wyszły poza fazę deklaracji i ogólnie sformułowanych porozumień. Otwierająca się nowa perspektywa finansowa na lata 2014-2020, a zwłaszcza Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej stanowi kolejną szansę na rozwój tej idei. Potencjał ten został zauważony podczas programowania rozwoju regionów świętokrzyskiego i podkarpackiego, co znalazło odzwierciedlenie w odpowiednich dokumentach Strategii.

Ze względu na funkcję niniejszej Strategii zwłaszcza w odniesieniu do zagadnień związanych z finansowaniem przedsięwzięć w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w procesie budowania strategii współpracy ponadregionalnej są traktowane jedynie pogładowo.

Na poniższym rysunku przedstawiono ostateczny wynik procesu delimitacji TOF, który jest obszarem merytorycznym niniejszej Strategii.

Rysunek 2 Delimitacja obszaru funkcjonalnego Miasta Tarnobrzega na podstawie powiązań funkcjonalno przestrzennych



Źródło: Publikacja Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego pt.: „Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego” – Rzeszów – 2012

Niezależnie od wyżej opisanych uwarunkowań przyjęto, że strategia rozwoju TOF Tarnobrzeg powinna być spójna z nadmienioną koncepcją układu trójbiegunowego i w związku z tym dopuszczono (jako komplementarne) projekty wykraczające swym zakresem poza jednoznacznie określone granice TOF wynikające z oficjalnych dokumentów określających jednostki administracyjne wchodzące w skład poszczególnych biegunów wzrostu na Podkarpaciu.

Obszar Funkcjonalny Miasta Tarnobrzega usytuowany jest w części północnej województwa podkarpackiego na granicy z województwem świętokrzyskim. Przez teren tego obszaru przebiegają 2 drogi krajowe oraz 5 dróg wojewódzkich. Na obszar funkcjonalny Tarnobrzega składają się cztery gminy graniczące z miastem. Są to wyłącznie gminy województwa podkarpackiego. Tarnobrzeg jest piątym, co do liczby ludności miastem w regionie, jednak o niskiej gęstości zaludnienia. Leży on przy granicy z województwem świętokrzyskim i bezpośrednio sąsiaduje z miastem Sandomierz. Jako miasto na prawach powiatu i siedziba powiatu ziemskiego świadczy szereg funkcji dla otaczających go gmin.

Miasto, ze względu na barierę, jaką stanowi granica województwa i rzeka Wisła nie leży centralnie w stosunku do wyznaczonego obszaru funkcjonalnego, a w jego zachodniej części. Przez miasto przebiega droga wojewódzka i linia kolejowa, a na jego południowych krańcach droga krajowa nr 9. W ramach wyznaczonego obszaru uwidacznia się szereg powiązań funkcjonalnych związanych z dojazdami do pracy, szkół oraz innych usług skupionych głównie w Tarnobrzegu.

Tarnobrzeg funkcjonalnie uzupełniają gminy miejsko-wiejskie, które oprócz rozwiniętej funkcji mieszkaniowej charakteryzują się: wykształconą funkcją przemysłowo-usługową – Nowa Dęba i funkcją rolniczą i usługową (turystyczną) – Baranów Sandomierski oraz gminy wiejskie: Gorzyce i Grębów o znaczącej funkcji przemysłowo-usługowo-rolniczej oraz funkcji mieszkaniowej i rekreacyjno-wypoczynkowej.

Gmina Baranów Sandomierski (gmina miejsko-wiejska), w niewielkiej części bezpośrednio granicząca z miastem. Dogodnie połączona komunikacyjnie z miastem poprzez drogę wojewódzką, drogi powiatowe – PKS). Przez gminę przebiega linia kolejowa relacji Dębica – Mielec – Tarnobrzeg. Tereny zabudowane Tarnobrzega łączą się z terenami zabudowanymi gminy w miejscowości Siedleszczany, tworząc strefę podmiejską. Gmina ma wykształcone funkcje – rolniczą i turystyczną opartą o jeden z najcenniejszych zabytków tej części województwa zespół pałacowo-parkowy w Baranowie Sandomierskim.

Gmina Gorzyce (gmina wiejska), najmniejsza pod względem powierzchni spośród gmin obszaru funkcjonalnego, ale o największej gęstości zaludnienia. Bezpośrednio graniczy z miastem i jest z nim stosunkowo dobrze połączona komunikacyjnie (drogi powiatowe – PKS, busy). Tereny zabudowane miasta łączą się nierozzerwalnie z terenami zabudowanymi gminy w miejscowości Trześń, tworząc strefę podmiejską. Mieszkańcy gminy korzystają z usług ponadlokalnych zlokalizowanych na terenie Tarnobrzega. Jednym z większych zakładów działających na terenie gminy Gorzyce jest zakład produkcyjny Federal Mogul S.A. Spółka ta produkuje tłoki oraz odlewy z metali lekkich. Na terenie gminy funkcjonują również spółki działające na terenie specjalnej strefy ekonomicznej. Gmina z przewagą funkcji przemysłowo – usługowej, o dość zwartej zabudowie, z dużym udziałem zabudowy wielorodzinnej.

Gmina Grębów (gmina wiejska), największa pod względem powierzchni spośród gmin TOF, ale o bardzo niskiej gęstości zaludnienia. Bezpośrednio graniczy z miastem i jest z nim dogodnie połączona komunikacyjnie drogą wojewódzką i drogami powiatowymi (komunikacja zbiorowa – PKS, busy). Przez teren gminy przebiega linia kolejowa ze stacją osobową Grębów. Obszar gminy, graniczący z południowo – wschodnimi terenami Tarnobrzega, jest obszarem przemysłowym (zlokalizowane są tam m. in. składy, magazyny) i stanowi dużą rezerwę dla dalszego rozwoju tej funkcji. Wschodnia część gminy ze zrekultywowanymi terenami o kierunku leśnym i licznymi stawami po dawnej kopalni siarki Jezioro, stanowi enklawę zieleni dla obszaru funkcjonalnego Tarnobrzega. Obszar z przewagą funkcji przemysłowo – usługowej.

Gmina Nowa Dęba (gmina miejsko-wiejska) o największej liczbie mieszkańców spośród gmin obszaru funkcjonalnego otaczających Tarnobrzeg. Bezpośrednio graniczy z miastem i jest z nim dogodnie połączona komunikacyjnie (droga krajowa, drogi powiatowe – PKS, busy). Przez teren gminy przebiega linia kolejowa relacji Rzeszów – Ocice (stacje osobowe Cygany, Jadachy, Tarnowska Wola, Dęba Rozalin, Nowa Dęba). Pomimo oddzielenia niewielkim kompleksem leśnym wykazuje z miastem Tarnobrzegiem silne związki. Znaczący wpływ na rozwój gminy miało powstanie Tarnobrzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

”Euro-Park Wisłosan”, której podstrefa zlokalizowana na terenie Zakładów Metalowych DEZAMET umożliwiła ściągnięcie inwestorów. Największym i najbardziej nowoczesnym zakładem produkcyjnym na terenach gminy Nowa Dęba jest przedsiębiorstwo Pilkington Automotive Poland wchodzące w skład międzynarodowego koncernu NSG.

Pod względem powierzchni (607 km²) TOF stanowi 3,8% obszaru województwa podkarpackiego. Zamieszkuje go ok. 103 tys. osób (w tym prawie 49 tys. w mieście Tarnobrzeg), co stanowi 4,81% potencjału ludnościowego regionu (wg danych na koniec 2012 r.).

Rysunek 3 TOF na tle regionu i kraju



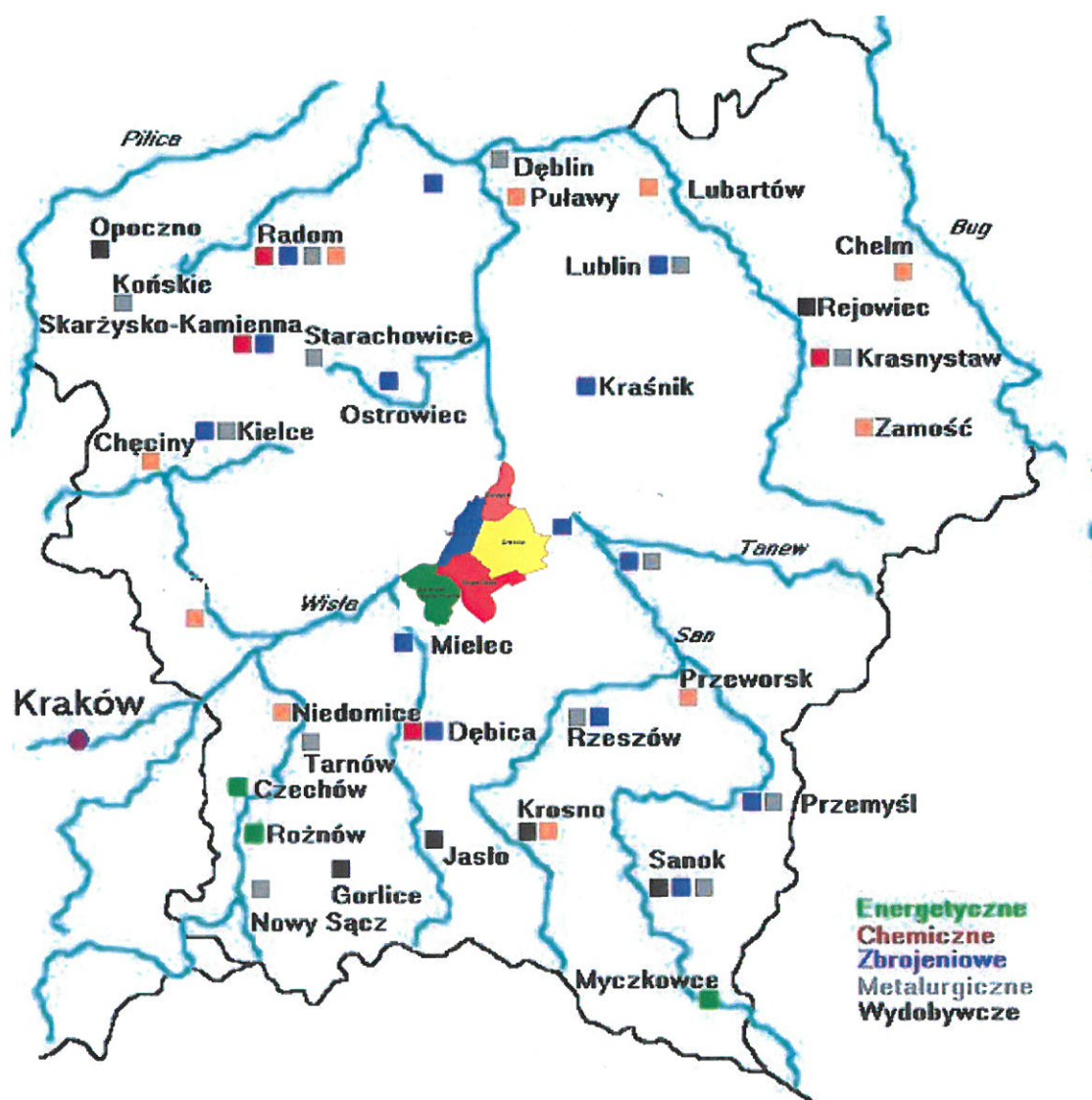
Źródło: Opracowanie własne

Pod względem geograficznym TOF jest położony w Kotlinie Sandomierskiej na terenach historycznej krainy przyrodniczej Puszczy Sandomierskiej.

W województwie podkarpackim TOF graniczy z powiatem stalowowolskim, kolbuszowskim oraz mieleckim, a przez Wisłę z powiatem sandomierskim. Istotną cechą geograficznej lokalizacji TOF jest położenie na granicy województw (podkarpackiego i świętokrzyskiego) oraz funkcjonujące w praktyce powiązania z sąsiadującymi ośrodkami miejskimi w Stalowej Woli oraz Sandomierzu.

Tożsamość terytorialna tej części województwa podkarpackiego kształtowała się w długim okresie czasu i oprócz przesłanek wynikających z analiz ekonomicznych ma też swój naturalny i uwarunkowany historycznie początek. Z punktu widzenia Strategii utrwalona identyfikacja społeczności zamieszkujących obszary w widłach Wisły i Sanu może być traktowana, jako uwarunkowanie sprzyjające rozwojowi obszaru funkcjonalnego. Oprócz licznych i znaczących w historii Polski wydarzeń, jakie miały miejsce na tych terenach (m.in. w okresie najazdu szwedzkiego) jako szczególnie ważne można uznać imponujące wydarzenia o charakterze ekonomicznym. Tereny dzisiejszego TOF w okresie międzywojennym stanowiły jądro Centralnego Okręgu Przemysłowego, którego zrealizowane projekty trwale ukształtowały krajobraz gospodarczy tego terenu.

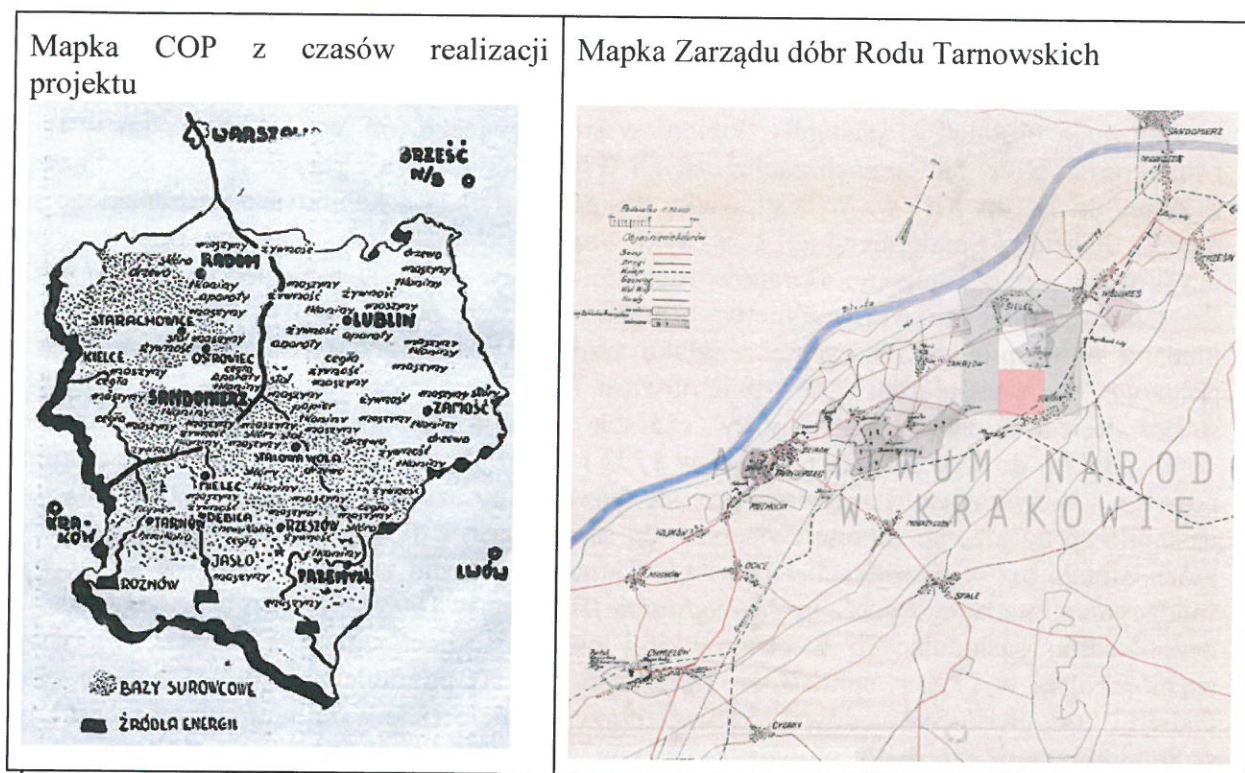
Rysunek 4 Tarnobrzegi Obszar Funkcjonalny na tle konturu mapy COP



Warto przy tym nadmienić, że leżący zaledwie 12 km od centrum Tarnobrzega Sandomierz został zaplanowany przez Eugeniusza Kwiatkowskiego, jako stolica COP, a Nowa Dęba położona na terenach TOF została wykreowana na ważny ośrodek przemysłu obronnego COP. Drugim istotnym czynnikiem kształtującym wizerunek gospodarczy i tożsamość obszaru TOF była aktywność gospodarcza rodu Tarnowskich, których liczne dobra były rozlokowane na całym terenie dzisiejszego TOF.

W Tarnobrzegu mieścił się Zarząd Dóbr Rodu Tarnowskich - jednostka organizacyjna koordynująca funkcjonowanie licznych przedsiębiorstw lokalnych (m.in. cegielnie, dachówkarnia, tartaki, gorzelnie, browary, folwarki, gospodarstwo rybackie i inne. Jednym z przejawów innowacyjności tego zarządu było uruchomienie w 1910 roku pierwszej w tym regionie elektrowni parowej.

Rysunek 5 Historyczne dokumenty określające gospodarczą tożsamość terenów Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego



Źródło: Materiały Archiwum Narodowego

Oprócz wymienionych wyżej czynników istotne znacznie dla tożsamości oraz zintegrowania społeczności zamieszkującej TOF miały sprawy związane z dziedzictwem kulturowym, którego początków można doszukiwać się w bliskim sąsiedztwie 1000-letniego Sandomierza, kulturze lasowiackiej oraz administracyjnej przynależności tego mikroregionu do prowincji Galicji w zaborze austriackim. Warto też odnotować, że i ród Tarnowskich odegrał znaczącą rolę w kształtowaniu sfery kultury lokalnej. Materialnym odzwierciedleniem tej aktywności, jest zarówno Zamek Dzikowski, jak również inne obiekty, które dziś pełnią funkcje związane z kulturą, w tym siedziba Tarnobrzieskiego Domu Kultury, dawny dworek myśliwski w Mokrzeszowie przeznaczony w testamencie na cele oświatowe, ale także pośrednio np. obiekt Towarzystwa Gimnastycznego “Sokół” wzniesiony na dedykowanym na ten cel i przekazanym przez hrabiego Tarnowskiego terenie. Ukształtowana wówczas kulturotwórcza funkcja Tarnobrzega utrzymuje się do dziś, a miasto stanowi centrum koordynujące funkcjonowanie i rozwój sfery kultury w tej części regionu.

Syntetyczna analiza stanu obszaru wsparcia

Uwarunkowania historyczne

Historycznie obszar dzisiejszego TOF położony w widłach Wisły i Sanu leżał w dwóch skupieniach osadniczych na obszarze tarnobreskiej kultury łużyckiej. Rozwój i stabilizacja osadnictwa nastąpiły dopiero w średniowieczu, od VII do IX wieku w tzw. I fazie osadnictwa) na terenach nadbrzeżnych Wisły, Sanu, Łęgu i Tanwi; II faza osadnictwa to okres od IX do XIII w. W XVI wieku nastąpiła III faza osadnictwa puszczańskiego na terenie Puszczy Sandomierskiej i w tym czasie powstały już niektóre miejscowości uzyskiwały prawa miejskie: Baranów Sandomierski w 1354 r. i Tarnobrzeg w 1593 r. Znacznie wcześniej rozwój osadnictwa nastąpił na lewym brzegu Wisły dzięki urodzajnym glebami położeniu na historycznym szlaku wzdłuż Wisły. Sandomierz, najstarsze miasto położone w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru TOF Tarnobrzeg, założone w X wieku było stolicą Księstwa Sandomierskiego w czasach rozbiecia dzielnicowego, później miastem wojewódzkim do I-go Rozbioru Polski w 1772 r. W 1939 r. Sandomierz miał zostać stolicą nowego województwa, pokrywającego się terytorialnie z okręgiem COP-u. W 1185 r. nastąpiło sprowadzenie zakonu Cystersów do sąsiadującej z TOF przez Wisłę Koprzywnicy, która istniała już w początkach XII wieku. Tarnobrzeg został założony na mocy przywileju fundacyjnego nadanego przez króla Zygmunta III Wazę w 1593 r, na ziemiach wsi Dzików, bezpośrednio sąsiadujących z piastowskimi osadami Miechocin i Wielowieś. Pierwszy rozbiór Polski w 1772 r. sprawił, że Tarnobrzeg stał się pogranicznym miastem Królestwa Galicji i Lodomerii. Spowodował również zburzenie wielowiekowych naturalnych związków z Sandomierzem, co było główną przyczyną degradacji znaczenia do poziomu małego prowincjonalnego miasteczka. Na rzece Wiśle ustanowiono granicę państwową i tym samym z miasta położonego w środkowej części kraju, Tarnobrzeg stał się miastem peryferyjnym, odciętym od swoich powiązań handlowych, administracyjnych czy diecezjalnych. Od 1782 r. miasto znalazło się w cyrkule rzeszowskim, a same cyrkule były jedynym szczeblem administracji w terenie i podlegały gubernium z siedzibą we Lwowie. Po roku 1850 w Tarnobrzegu utworzono urząd powiatowy. Uprawnienia urzędu dotyczyły spraw administracyjnych, egzekucyjnych, sądowych, policyjnych i podatkowych. Powiat obejmował swoim zasięgiem 70 najdalej na północ wysuniętych gmin Galicji. W 1867 r. nastąpiła kolejna, ostatnia już reforma administracyjna w Galicji. Na podstawie ustawy z 3.07.1896 roku zostaje zaliczony do miasteczek. Samo miasto Tarnobrzeg rozwijało się słabo, głównie ze względu na niewielką powierzchnię i proporcjonalnie zbyt duże zaludnienie. Zdecydowany rozwój miasta nastąpił dopiero w II połowie XX wieku po odkryciu w i podjęciu w 1957 r. na przemysłową skalę wydobywania bogatych złóż siarki w sąsiedztwie Tarnobrzega (kopalnia Machów) a później Grębowa (kopalnia Jeziorko). W tej postaci powiat przetrwał do 1975 r., gdy zlikwidowano powiaty i powstało województwo tarnobreskie podzielone na gminy. W latach 1975-1998 Tarnobrzeg był siedzibą władz miejskich i wojewódzkich. Przyjęcie przez Tarnobrzeg funkcji miasta wojewódzkiego wpłynęło bezpośrednio na sukcesywne powiększanie obszaru terytorialnego miasta kosztem sąsiednich wsi. W 1998 r. po kolejnej reformie administracyjnej kraju nastąpił trzystopniowy podział administracyjny skutkiem, czego województwo tarnobreskie przestało istnieć, a miasto Tarnobrzeg stało się siedzibą powiatu.

Miasto na prawach powiatu Tarnobrzeg został wskazany w KPZK, 2030 jako miasto subregionalne i biegun wzrostu województwa podkarpackiego tworzy dziś z czterema otaczającymi go gminami Tarnobreski Obszar Funkcjonalny.

Analiza kluczowych sfer życia społeczno-gospodarczego TOF

W celu analizy stanu obszaru Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Tarnobrzeg dokonano przeglądu uwarunkowań rozwojowych w trzech obszarach odpowiadającym sferom rozwoju zrównoważonego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego wg modelu Johna Ellingtona.

Rysunek 6 Model rozwoju zrównoważonego



Zgodnie z tym modelem trzy podstawowe sfery życia (gospodarcza, społeczna i środowiskowa) są ze sobą powiązane funkcjonalnie i każde zaburzenie ich równowagi prowadzi do powstania niekorzystnych zjawisk, które w dłuższej perspektywie zakłócają trwałość procesów rozwojowych.

Gospodarka

Tło analizy

Pod względem gospodarczym tereny objęte zasięgiem TOF Tarnobrzeg stanowią obszar, którego potencjał i struktura gospodarcza zostały ukształtowane podczas realizacji projektu Centralnego Okręgu Przemysłowego oraz powojennej industrializacji. W okresie realizacji programu Centralnego Okręgu Przemysłowego został ukształtowany przemysłowy charakter gospodarki ukierunkowany głównie na produkcję związaną z obronnością. W okresie powojennym nastąpiło wzbogacenie jej struktury m.in. o przemysł wydobywczy związany z siarką oraz o przemysł chemiczny związany z jej przetwórstwem. Powstało wówczas wiele nowych i dużych zakładów przemysłowych, w których zatrudnienie znalazła głównie miejscowa ludność, ale co warto podkreślić miał też miejsce duży napływ kadry inżynierskiej z całej Polski, co wydatnie wzmocniło lokalny potencjał zasobów ludzkich.

Spektakularny rozwój wielkiego przemysłu, a następnie jego upadek, któremu towarzyszyła utrata przez Tarnobrzeg statusu miasta wojewódzkiego sprawiły, że społeczności zamieszkujące te tereny szczególnie boleśnie odczuły negatywne konsekwencje transformacji systemowej, która miała miejsce w Polsce w drugiej połowie lat 90-tych XX wieku. Przemiany te w dramatyczny sposób wpłynęły na sytuację społeczno-gospodarczą mikroregionu powodując stopniową likwidację dużych zakładów przemysłowych, co z kolei

skutkowało wzrostem poziomu bezrobocia pociągającym za sobą kolejne negatywne zjawiska społeczne (m.in. emigracja, starzenie społeczności) oraz wpływ na zasoby ludzkie; zanikł napływ kolejnych pokoleń inżynierów, a dotychczasowe elity tej grupy uległy poważnemu osłabieniu i rozproszeniu.

Podejmowane działania rewitalizacyjne wykorzystujące krajowe i zagraniczne środki pomocowe pozwoliły odwrócić niekorzystne procesy i aktualnie na tym obszarze można zaobserwować szereg pozytywnych zmian. Wśród przykładów należy przede wszystkim wymienić rekultywację terenów górniczych i przekształcenie wyrobiska kopalni odkrywkowej w Jezioro Tarnobrzskie. Przedsięwzięcie to spotkało się z zaskakująco dobrym przyjęciem i można go uznać za uzasadnienie do rozwijania nowej gałęzi gospodarki lokalnej bazującej na usługach związanych z rekreacją i turystyką. Oddany ostatnio do użytku Tarnobrzski Park Przemysłowo-Technologiczny w powiązaniu z ofertą Tarnobrzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz z udostępnianymi przez gminy obszarami inwestycyjnymi można uznać za rdzeń systemu rozwoju lokalnej gospodarki, w założeniach nastawionej na innowacyjność, energooszczędność i niskoemisyjność. Pozytywnym uzupełnieniem wymienionych wyżej projektów gospodarczych są liczne zrealizowane lub będące w stanie realizacji projekty związane z rozwojem infrastruktury technicznej. Tarnobrzeg oraz 4 otaczające gminy zrealizowały dotychczas serię strategicznych projektów z zakresu dostępności komunikacyjnej (m.in. trzy drogi wojewódzkie stanowiące główne osie komunikacyjne zapewniające dostęp do terenów inwestycyjnych TOF oraz jego połączenia z autostradą A4 oraz portem lotniczym w Jasionce, ale także ze stolicą oraz najbliższymi miastami wojewódzkimi (Rzeszowem, Kielcami oraz Lublinem). Warto tu wymienić projekty infrastrukturalne zrealizowane z myślą o perspektywicznych przedsięwzięciach o charakterze ponadlokalnym (np. planowany przebieg S74, szybkie połączenie kolejowe Rzeszów-Warszawa i inne). Przedsięwzięcia takie jak np. wiadukt na drodze wojewódzkiej nr 871 realizowane z wykorzystaniem funduszy Unii Europejskiej w wielkim stopniu odciąża finansowo i organizacyjnie planowane w przyszłości inwestycje takie jak obwodnica Tarnobrzega, budowa nowoczesnego systemu dworca multimodalnego. Opisany wyżej obraz rozwoju gospodarczego TOF uzupełniają zrealizowane przez gminę Nowa Dęba strategiczne dla inwestorów dojazdy do obszarów TSSE i już zrealizowana na tym terenie wielka inwestycja produkcyjna koncernu NSG-Pilkington. Nadmienione inwestycje można traktować, jako ogniska lokalnego rozwoju gospodarczego. Można też oczekiwać, że wokół tych ośrodków będą lokalizowane kolejne inwestycje kooperantów oraz nowych inwestorów strategicznych. Projekty realizowane przez duże koncerny mają tu szczególne znaczenie, bowiem pozwalają zyskać zaufanie innych inwestorów i zaliczane są do ważnych czynników decydujących o podejmowaniu decyzji lokalizacyjnych. Oprócz projektów gospodarczych na terenie gmin TOF została zrealizowana cała seria projektów ukierunkowanych na poprawę, jakości życia oraz standardów usług publicznych. Przykładowo można tu nadmienić projekty rewitalizacyjne w Tarnobrzegu, Nowej Dębie i Baranowie Sandomierskim, projekty związane z turystycznym zagospodarowaniem dziedzictwa Zamku Dzikowskiego w Tarnobrzegu, liczne projekty związane z infrastrukturą oświatową realizowane na terenie wszystkich gmin TOF, obiektów sportowych oraz obiektów miękkich realizowanych m.in. w sferze opieki społecznej.

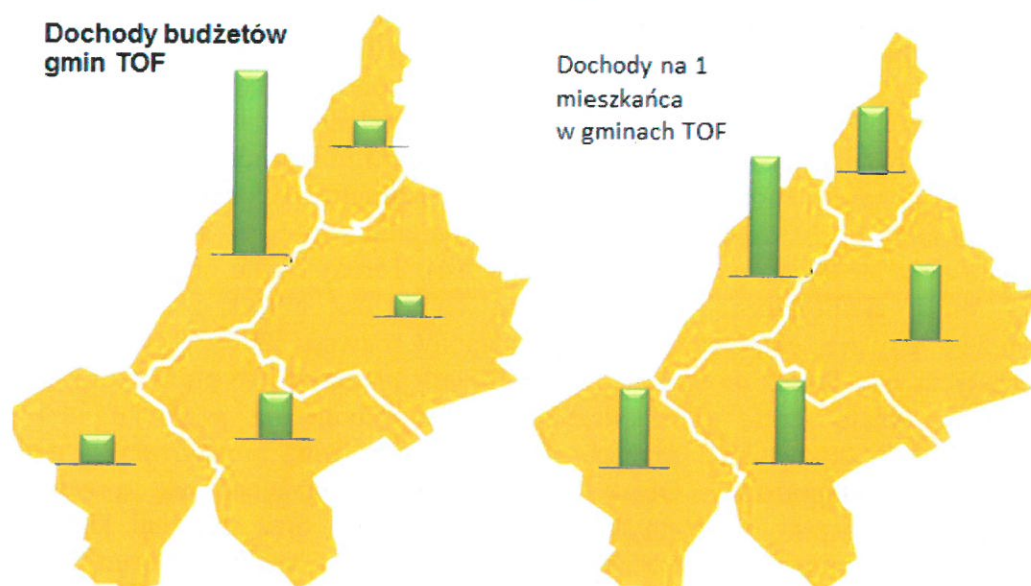
Odczuwalny wpływ przy kształtowaniu lokalnej gospodarki TOF miała klęska powodzi z 2010 roku, która ogarnęła większość jego terytorium. Oprócz wszelkich skutków negatywnych powódź przyniosła również rozwój w postaci odnowienia infrastruktury komunikacyjnej, technicznej oraz poprawę infrastruktury powodziowej oraz wzrost świadomości zagrożeń i działania profilaktyczne.

Potencjał gospodarczy

Tarnobrzeski Obszar Funkcjonalny cechuje się znaczącym stopniem koncentracji potencjału gospodarczego zarówno na tle województwa podkarpackiego, jak i makroregionu Polski Wschodniej.

Jednym ze wskaźników pozwalających obiektywnie ocenić stan lokalnej gospodarki są publicznie dostępne informacje odnoszące się do dochodów budżetowych. Pod względem wartości bezwzględnej liderem jest, co oczywiste Miasto Tarnobrzeg, uznawane za bieguna wzrostu. Bardziej miarodajnych informacji dostarcza analiza wskaźników względnych odzwierciedlających wartości przypadające na jednego mieszkańca. Jak widać wartości tego wskaźnika na terenie TOF osiągają poziom porównywalny Tarnobrzegiem (na poziomie 50-70%).

Rysunek 7 Dochody gmin TOF



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przedstawione wyżej wykresy za rok 2013 uwiadamiają biegunowy rozkład wskaźników odzwierciedlających lokalną gospodarkę z ekstremum północno-zachodniej części TOF.

Położenie geograficzne i koncentracja kapitału pozwalają aspirować TOF do miana istotnego ośrodka gospodarczego w regionie. Wymaga to jednak rozwoju powiązań gospodarczych. Zlokalizowana jest tu znaczna ilość umiejscowionych w regionie dużych podmiotów gospodarczych, w tym przedstawicielstwa międzynarodowych koncernów (m.in. Federal Mogul, NSG Pilkington Automotive Poland). Jest to w pewnym stopniu pochodną uwarunkowań historycznych związanych wielkim przemysłem okresu industrialnego jego upadkiem w latach 90-tych ubiegłego stulecia, a następnie systemową odbudową i restrukturyzacją gospodarki subregionalnej, które to działania w chwili obecnej zaczynają przynosić wymierne efekty w postaci wzrastającego zainteresowania tym obszarem kolejnych inwestorów oraz adekwatnego rozwoju infrastrukturalnego oraz stopniowej koncentracji usług wyższego rzędu. Jednakże istotną słabością jest brak siedzib podmiotów decyzyjnych, działających na polu gospodarki czy badań i rozwoju. Nie jest w pełni wykorzystywany potencjał TOF jako bramy komunikacyjnej do regionu, a pośrednio również do rynków wschodnich. Zmianę tego stanu rzeczy ogranicza brak spójnej promocji gospodarczej obszaru

TOF oraz rozpoznawalnych, kojarzonych z tym mikroregionem TOF marek i produktów. Działania w tym zakresie, jeśli są prowadzone, to mają charakter indywidualny i na ogół ograniczają się do prostych działań ukierunkowanych na rynek lokalny. Równie rzadko gminy biorą udział w zagranicznych targach inwestycyjnych czy, o ile w ogóle zamieszczają ogłoszenia w prasie zagranicznej. Wzrost znaczenia regionalnego i krajowego wiązać się musi z koniecznością budowania powiązań poprzez pozyskiwanie kolejnych inwestorów, zwłaszcza zagranicznych, szczególnie ukierunkowanych na produkcję na rynki zewnętrzne czy prowadzących działalność innowacyjną. Wolne tereny inwestycyjne mają w swych granicach wszystkie gminy. Tarnobrzeg traktowany, jako biegun wzrostu dysponuje zbudowaną nowoczesną infrastrukturą do rozpoczynania oraz realizacji przedsięwzięć innowacyjnych (tereny i obiekty Tarnobrzezkiego Parku Przemysłowo-Technologicznego - ok. 30ha oraz dogodnie zlokalizowane kolejne 9 ha uzbrojonego terenu). Co również istotne, każdy samorządów gminnych tworzących TOF jest właścicielem uzbrojonych lub nadających się do przeznaczenia na inwestycje terenów. Jest to ważny czynnik ułatwiający prowadzenie polityki proinwestycyjnej. Problemem jest jednak niewystarczające powiązanie komunikacyjne tych obszarów proinwestycyjnych zarówno pomiędzy sobą, jak i co szczególnie ważne z infrastrukturą proinwestycyjną Tarnobrzega, który m.in. poprzez TPPT posiada predyspozycje do pełnienia roli subregionalnego centrum innowacyjności. Przemawiają za tym wyposażone w odpowiednią ku temu infrastrukturę obiekty inkubatora technologicznego, hal oraz atrakcyjnych i uzbrojonych gruntów w postaci scalonych dużych obszarów posiadających dogodne połączenie komunikacyjne z drogami (krajowymi, regionalnymi oraz niedaleko położoną autostradą A4). Tereny Parku objęte są przywilejami specjalnej strefy ekonomicznej (TSSE), a na terytorium miasta zostały zaplanowane przestrzennie tereny przewidziane dla kolejnych etapów rozwoju TPPT, w tym obiektów i hal niskoenergetycznych. Położone w sąsiedztwie obszary przemysłowe gmin Gorzyce i Nowa Dęba również objęte strefą ekonomiczną istotnie wzbogacają potencjał innowacyjny mikroregionu TOF zapewniając miejsce dla lokalizacji firm, prowadzących działalność innowacyjną lub eksportową. Obraz ten uzupełniają nadające się przemysłowego zagospodarowania obszary poprzemysłowe gminy Grębów oraz terminal kolejowy tzw. szerokiego toru w gminie Baranów Sandomierski (południowo-zachodnia część TOF), który po rozbudowie może służyć, jako ważny element systemu gospodarczego TOF.

Powiązania gospodarcze

Powiązania gospodarcze TOF wywodzą się z okresu powstawania i rozwoju Centralnego Okręgu Przemysłowego największej inicjatywy gospodarczej w Polsce okresu międzywojennego. Większa część obszaru TOF podobnie jak obszar północno-zachodniej części województwa charakteryzuje się dobrze rozwiniętą funkcją przemysłową, głównie przemysłu ciężkiego. Funkcja ta poszerzona o możliwości rozwoju niemal wszystkich branż przemysłowych obecnie kontynuowana jest na obszarze specjalnych stref ekonomicznych.

Najbardziej prestiżowe przedsiębiorstwa znajdujące się aktualnie na obszarze TOF to:

NSG Group Pilkington Automotive- koncern jest światowym liderem w produkcji i przetwarzaniu szkła, działający pod marką Pilkington na rynku szkła motoryzacyjnego i architektonicznego. Zaplanowane już kolejne inwestycje tego koncernu będą generowały kolejne nowoczesne miejsca pracy dostępne i dogodne dla mieszkańców TOF.

Federal-Mogul Gorzyce Sp. z o.o. jest producentem szerokiego asortymentu komponentów dla motoryzacji, zarówno na rynek pierwotny jak i wtórny. Firma posiada ponad 70-letnie doświadczenie produkcyjne. Kluczowym produktem są tłoki do silników spalinowych.

Zakłady Farmaceutyczne „POLPHARMA” S.A. w Nowej Dębie, jest najmłodszym zakładem przemysłu farmaceutycznego na Podkarpaciu, prowadzącym działalność w dziedzinie wytwarzania preparatów farmaceutycznych.

Oprócz ww. najwięksi pracodawcy funkcjonujący na terenie TOF Tarnobrzeg są zlokalizowani na terenach Tarnobrzesckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro – Park Wisłosan ustanowionej w 1997 roku na terenach byłego Zagłębia Siarkowego, jako jeden z głównych instrumentów wsparcia przemian gospodarczych upadających przedsiębiorstw państwowych, działających w obszarach wydobywania i przetwórstwa siarki oraz w branży metalowej.

Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK WISŁOSAN, która obejmuje swym zasięgiem 5 województw tj. podkarpackie, świętokrzyskie, mazowieckie, lubelskie i dolnośląskie. Spółką zarządzającą strefą jest Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. w Warszawie – Oddział w Tarnobrzegu.

Na terenie oddziaływania działają Podstrefy Inwestycyjne:

- Tarnobrzeg z rejonami inwestycyjnymi Machów i Gorzyce (149,91 ha);
- Nowa Dęba z rejonem inwestycyjnym Przeworsk (113,6 ha).

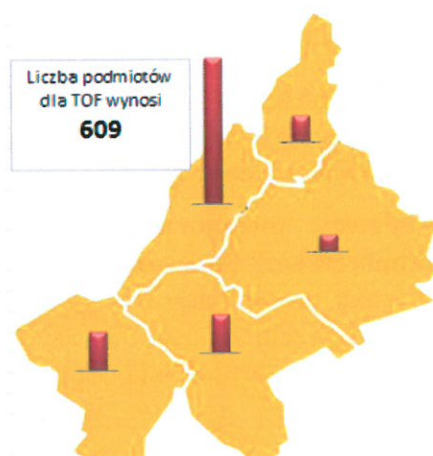
Na terenie podstrefy Tarnobrzeg zasięgiem TSSE zostały objęte tereny inwestycyjne Tarnobrzecznego Parku Przemysłowo-Technologicznego w Tarnobrzegu-Zakrzowie o powierzchni 29 ha.

Przedsiębiorczość

Transformacja systemowa państwa oraz likwidacja przemysłu siarkowego odegrały ważną rolę w formowaniu się struktury gospodarczej TOF Tarnobrzeg. W wyniku tych procesów nastąpiły i nadal następują (np. likwidacja Kopalni Siarki “Machów”) przekształcenia własnościowe i restrukturyzacje, istniejących dotąd zakładów sektora publicznego: państwowych i komunalnych, które w nowej rzeczywistości gospodarczej nie mogły już funkcjonować w dotychczasowej formie. Powstającą lukę po likwidowanych przedsiębiorstwach na rynku pracy wypełniły nowe formy działalności gospodarczej głównie w sektorze prywatnym. Na bazie tych zasobów powstają kolejne oraz innowacyjne firmy stanowiące ważny element lokalnego sektora MŚP.

Aktualnie (tj. wg stanu na 31 grudnia 2012 roku) na terenie TOF działa 8342 podmioty, z czego większość tj. 4795 działa na terenie Miasta Tarnobrzega, a ponad 27% z nich działa na terenach wiejskich. W odniesieniu do regionu stanowi to ok. 5.4% ogółu podmiotów oraz 19,1% podmiotów Podregionu Tarnobrzecznego. Ponad Istotnym parametrem do oceny stanu przedsiębiorczości jest liczba nowych podmiotów gospodarczych. Sytuację w tym zakresie na terenie TOF (stan za rok 2013) ilustruje poniższa mapka.

Rysunek 8 Liczba nowych podmiotów gospodarczych w 2013



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przedstawione zależności wskazują zdecydowanie dominującą pozycję Tarnobrzega w odniesieniu do nowych przedsiębiorstw. Relacja ta wskazuje też pożądane kierunki działań promujących przedsiębiorczość (m.in. poprzez dotacje na zakładanie działalności gospodarczej) – kierunkiem tym jest wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach TOF poza granicami Miasta Tarnobrzega, które stanowią ok. 80% powierzchni zamieszkiwanej przez niemal połowę społeczności TOF.

Instytucje Otoczenia Biznesu i wsparcie przedsiębiorczości

Najbardziej rozwiniętą Instytucją Otoczenia Biznesu na obszarze TOF jest aktualnie Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. świadcząca szeroką gamę usług zarówno na rzecz sektora gospodarczego jak i samorządowego. Podstawowe usługi dla przedsiębiorców TARR SA. pełni za pośrednictwem istniejącego od 2000 roku Tarnobrzeskiego Inkubatora Przedsiębiorczości. Zakres usług dla przedsiębiorców obejmuje różnorodne formy doradztwa, usługi informacyjne, a przede wszystkim usługi finansowe. Te ostatnie realizowane są zarówno w formie dotacji na rozpoczynanie działalności gospodarczej (dotychczas udzielono ponad 300 tego typu form wsparcia). Najbardziej poszukiwane przez przedsiębiorców usługi pożyczkowe TARR SA świadczy na rzecz firm sektora MŚP od 2012 roku prowadząc Fundusz Pożyczkowy z kapitałem 5 milionów złotych.

Aktualnie na terenie TOF Tarnobrzeg najbardziej spektakularną formą wsparcia przedsiębiorczości jest Tarnobrzeski Park Przemysłowo-Technologiczny zlokalizowany w Tarnobrzegu-Zakrzowie.

Tarnobrzeski Park Przemysłowo – Technologiczny

Projekt realizowany z udziałem środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013, Przedmiotem projektu było przygotowanie infrastruktury niezbędnej do powstania Tarnobrzeskiego Parku Przemysłowo – Technologicznego. Projekt obejmował budowę następujących obiektów:

- hala produkcyjna o powierzchni zabudowy 3076 m², wyposażona w niezbędne media wraz pomieszczeniami administracyjno-socjalnymi,
- dwukondygnacyjny budynek Inkubatora Przemysłowo- Technologicznego o powierzchni zabudowy 3 189 m², wyposażony w niezbędne media podzielony na część usługową z częścią administracyjno-socjalną (parter) oraz niezbędna infrastruktura techniczna,

- parking dla samochodów osobowych i dostawczych wraz z placem manewrowym,
- zasilanie w niezbędne media,
- połączenie komunikacyjne dróg dojazdowych TPP-T oraz uzbrajanych terenów inwestycyjnych z drogą wojewódzka nr 723 (Aleja Warszawska).

TARR SA. systemowo rozwija swą ofertę usług realizując projekty restrukturyzacyjne oraz projekty z zakresu transferu nowych technologii realizowane w partnerstwie m.in. ze spółką Wodociągi Tarnobrzeskie i współpracującymi uczelniami technicznymi.

Najnowszą inicjatywą TARR SA. jest projekt utworzenia na terenie TOF Tarnobrzeg klastra przemysłu motoryzacyjnego, angażującego największe i najbardziej nowoczesne przedsiębiorstwa przemysłu komponentów motoryzacyjnych na Podkarpaciu. W ramach tej inicjatywy została powołana instytucja koordynująca klastery pod nazwą **Wschodni Sojusz Motoryzacyjny (East Automotive Alliance)**, której uczestnikami są między innymi prestiżowe przedsiębiorstwa międzynarodowe branży automotive posiadające zakłady produkcyjne na terenie Podkarpacia (m.in. Federal Mogul wytwarzający 6% światowej produkcji tłoków do wszystkich rodzajów silników samochodowych, Pilkington Automotive Poland z japońskiej grup NSG, Kirchhoff Polska, oraz Uniwheels produkujący felgi aluminiowe). Uczestnikami struktury koordynującej rozwój klastra automotive są również prestiżowe polskie uczelnie techniczne takie jak Akademia Górniczo-Hutnicza oraz Politechnika Rzeszowska.

Poza ww. formami aktywności TARR SA. na terenach TOF odczuwalna jest słabość oferty w zakresie transferu wiedzy i technologii, co nie pozwala wykorzystać potencjału TOF do tworzenia innowacji. Luk w zakresie otoczenia instytucjonalnego biznesu nie wypełniają również same samorządy gminne.

Kolejnym obszarem problemowym wymagającym pilnej interwencji jest obsługa inwestorów, w praktyce ograniczona działań wykonywanych w ramach zakresów obowiązków pracowników urzędów gmin i miast. Również i w tym obszarze działania o charakterze oddolnym podejmuje TARR SA., która w ramach własnych środków dąży do zbudowania formy instytucjonalnej takiego wsparcia postaci Centrum Obsługi Inwestora w Tarnobrzegu (COI).

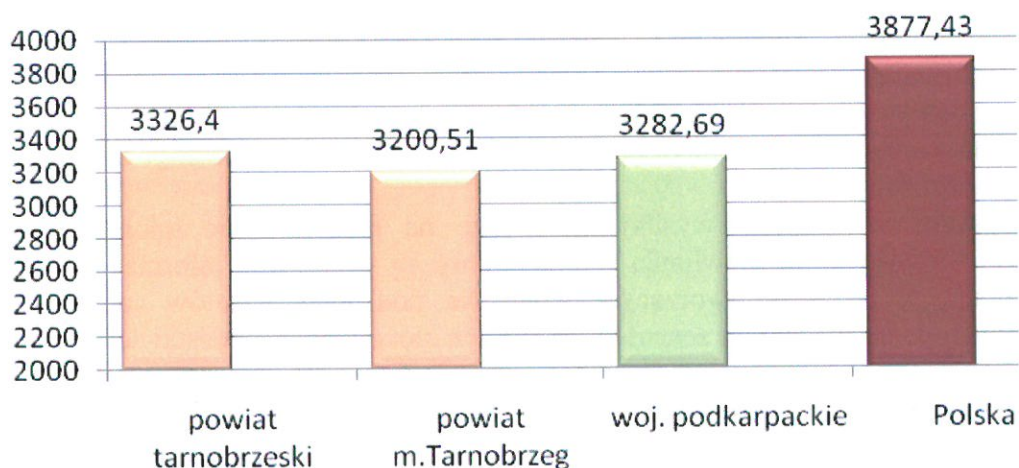
Podejmowane są również wysiłki nastawione na usieciowienie inicjatywy COI w ramach TOF. Motywacją do rozwijania tych wysiłków są pozytywne informacje zwrotne od przedstawicieli samorządów tworzących TOF. Na podstawie rozmów sondażowych przeprowadzonych podczas spotkań zespołów roboczych złożonych z przedstawicieli Urzędu Miasta Tarnobrzega oraz wszystkich gmin tworzących TOF można stwierdzić poparcie dla inicjatywy utworzenia Centrum Obsługi Inwestora traktowanego, jako wspólne przedsięwzięcie wszystkich 5-ciu samorządów dla całego obszaru TOF. Jednocześnie 100% gmin ocenia, jako niewystarczające dotychczasowe zaspokojenie potrzeb w tym zakresie.

Postawy proprzedsiębiorcze

Dla rozwoju gospodarczego TOF kluczowe znaczenie ma jego kapitał ludzki. Społeczność TOF charakteryzuje się stosunkowo wysokimi kwalifikacjami. Ich fundamentem są zarówno istniejące jeszcze zasoby kadry inżynierskiej pozostałe po czasach świetności wielkiego przemysłu w Tarnobrzegu czy Stalowej Woli, który w poprzednim stuleciu powodował przyciąganie wykwalifikowanych kadr z całej Polski. Drugi filar tych zasobów stanowią osoby, które były beneficjentami projektów szkoleniowych oraz aktywizacyjnych realizowanych w ramach komponentów regionalnych i krajowych Programu Operacyjnego

Kapitał Ludzki w okresie 2007-2013. Problemem jednak jest, tak jak i w całym kraju, dostępność, odpowiadających na potrzeby rynku pracy danej chwili, kadr z wykształceniem zawodowym i technicznym. W kontekście rozwoju gospodarczego ważną rolę odgrywają również postawy przedsiębiorcze mieszkańców. Liczba firm na terenie TOF przypadająca na 1000 mieszkańców wg danych GUS na koniec 2012 roku wynosi 81,3 i przewyższa analogiczny wskaźnik dla regionu wynoszący 72,8, jednocześnie jest niższa niż średnia krajowa pod tym względem, która wynosi 103,2. Liczba nowo rejestrowanych firm w ostatnich latach wynosi rocznie około 5 na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, podczas gdy w kraju oscyluje wokół 15, a w województwie 10,3 podmiotów. Mając jednak na uwadze ograniczoną dostępność wsparcia w postaci dotacji dla osób wieku 30 a 50 lat zakładających działalność gospodarczą można przypuszczać, że liczba nowo powstających firm mogłaby być większa w przypadku jej dostępności dla tej właśnie grupy. O ile usługi informacyjne w zakresie zakładania działalności gospodarczej w latach 2007-2013 były dostępne na terenie TOF, to na podstawie wywiadów prowadzonych w terenie przez TARR SA więcej niż połowa ogółu gmin TOF uznaje konieczność podjęcia działań mających na celu stworzenie lub rozwój tego typu usług. Jeszcze większe potrzeby obserwowane są w przypadku usług doradczych. Ponadto, na podstawie wewnętrznych analiz TARR SA realizowanych m.in. na potrzeby projektów można stwierdzić istnienie naturalnego zapotrzebowania na dobrze przygotowane usługi z zakresu informacji gospodarczej. Jednocześnie na terenie TOF obserwowany jest niedobór działań w zakresie wspierania rozwoju postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży. Przeprowadzone przeglądowe sondażewskazują niski poziom zaspokojenia potrzeb w tym zakresie. Podobny problem występuje w przypadku inicjatyw wspierających rozwój postaw innowacyjnych i kreatywnych.

Rysunek 9 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (wg stanu na koniec 2013)

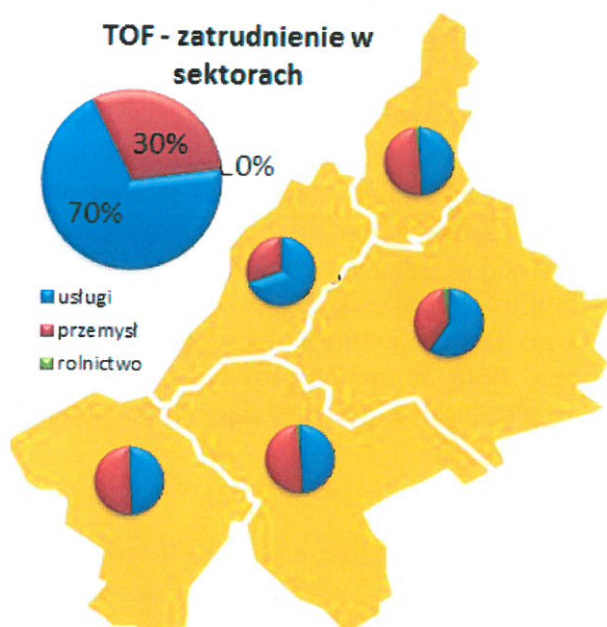


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rolnictwo

Dominującą część obszaru TOF stanowią obszary gmin wiejskich, w których rolnictwo z natury odgrywa rolę w lokalnej gospodarce. Pomimo to dla obszaru TOF ta sfera aktywności ekonomicznej społeczeństwa nie jest dominująca. Odzwierciedlają to m.in. wyniki analizy zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki przedstawione na poniższym rysunku.

Rysunek 10 Struktura zatrudnienia w TOF



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak widać w odniesieniu do sektora usług oraz przemysłu sektor rolnictwa pod względem liczby osób zatrudnionych wykazuje marginalne udziały dostrzegalne jedynie w gminach Gorzyce, Grębów oraz Baranów Sandomierski.

Dostępność komunikacyjna

Komunikacja drogowa

Tarnobrzeski Miejski Obszar Funkcjonalny jest zlokalizowany w strategicznym położeniu pod względem drogowej dostępności komunikacyjnej województw podkarpackiego. Wynika to między innymi z faktu iż przez ten obszar przebiegają najkrótsze połączenia drogowe stolicy regionu (Rzeszowa) ze stolicą kraju, co pozwala traktować TOF jako swoistą „bramę Podkarpacia”. Okoliczności te mają istotne znaczenie dla procesów rozwojowych, które mogą być pod tym względem dodatkowo wzmocnione realizacją odłożonej w czasie budowy drogi ekspresowej S74.

Przez teren TOF przebiegają:

a) drogi krajowe:

Nr 9 (Radom – Rzeszów) – na terenie TOF: 20,380 km

Nr 77 (Lipnik – Przemyśl) – na terenie TOF: 7,285 km

b) drogi wojewódzkie:

Nr 871 (Tarnobrzeg – Stalowa Wola) – na terenie TOF: 16,311 km.

Nr 854 (Annopol – Gorzyce) – na terenie TOF: 5,299 km

Nr 872 (Łoniów – Nisko) – na terenie TOF: 15,424 km

Nr 985 (Nagnajów – Dębica) – na terenie TOF: 10,158 km

Nr 723 (Tarnobrzeg – Sandomierz)

Komunikacja kolejowa

Tereny Tarnobrzeskigo Obszaru Funkcjonalnego stanowią również strategiczne miejsce krzyżowania się ważnych linii kolejowych zapewniając połączenia zarówno z największymi miastami makroregionu, stolicy kraju jak również magistralami kolejowymi.

Stanowiący jeden z licznych powiązań jakie pozostały po inicjatywie Centralnego Okręgu Kolejowego układ komunikacyjny stanowi dziś ważny potencjał rozwojowy terenów TOF zapewniając połączenia towarowe za pośrednictwem preferowanych w perspektywie 2014-0202 środków komunikacji. Układ linii kolejowych północnej części województwa podkarpackiego tj. powiatów: stalowowolskiego, tarnobrzckiego ziemskiego i grodzkiego i niżańskiego z węzłem kolejowym Stalowa Wola – Rozwadow łączy linie Kraków – Medyka z linią Warszawa–Dorohusk w układzie południe – północ oraz siedzibę województwa podkarpackiego Rzeszów jako najkrótsze połączenie ze stolicą przez Sandomierz, Skarżysko –Kamienną w układzie wschód – zachód. Połączenia te dotyczą ciągów linii znaczenia państwowego takich jak Lublin – Przeworsk, Sobów – Rozwadow, część linii Łódź Kaliska – Dębica od Sandomierza do Dębicy i inne mniejszego znaczenia. Sieć kolejową tworzą częściowo zelektryfikowane linie normalnotorowe oraz szerokotorowa Linia Hutnicza Szerokotorowa. Linie normalnotorowe przebiegające przez teren TOF stanowią swoiste skrzyżowanie szlaków kolejowych.

Rysunek 11 Schemat sieci linii kolejowych przebiegających przez tereny TOF



Źródło: Internet

Linie utrzymywane przez Sekcję Eksploatacji PLK S.A. Stalowa Wola Rozwadow: Linie znaczenia państwowego:

- linia nr 25 relacji Łódź Kaliska – Dębica, zelektryfikowana na odcinku od Łodzi do stacji kolejowej Chmielów z pozostającym do elektryfikacji (zamykającym ciąg kolejowy) odcinkiem Chmielów – Dębica;
- linia nr 71 Ocice – Rzeszów, nieelektryfikowana, o bardzo złym stanie technicznym eksploatowana jedynie na odcinku Ocice - Nowa Dęba w związku z funkcjonowaniem poligonu wojskowego. Na pozostałej części linii ruch kolejowy zawieszony ze względu na bardzo zły stan nawierzchni torowej.
- linie kolejowe nr 74 i nr 78 łączące w trójkąt Sandomierz – Rozwadow i Tarnobrzeg – są to odcinki linii kolejowych w pełni zelektryfikowane.

Zarówno w zakresie przewozów pasażerskich jak też towarowych przewozy kolejowe pomimo potencjalnie dużych możliwości stanowią niewielką część ogólnych przewozów. Linia Hutnicza Szerokotorowa przebiegająca przez teren Nowej Dęby i Baranowa

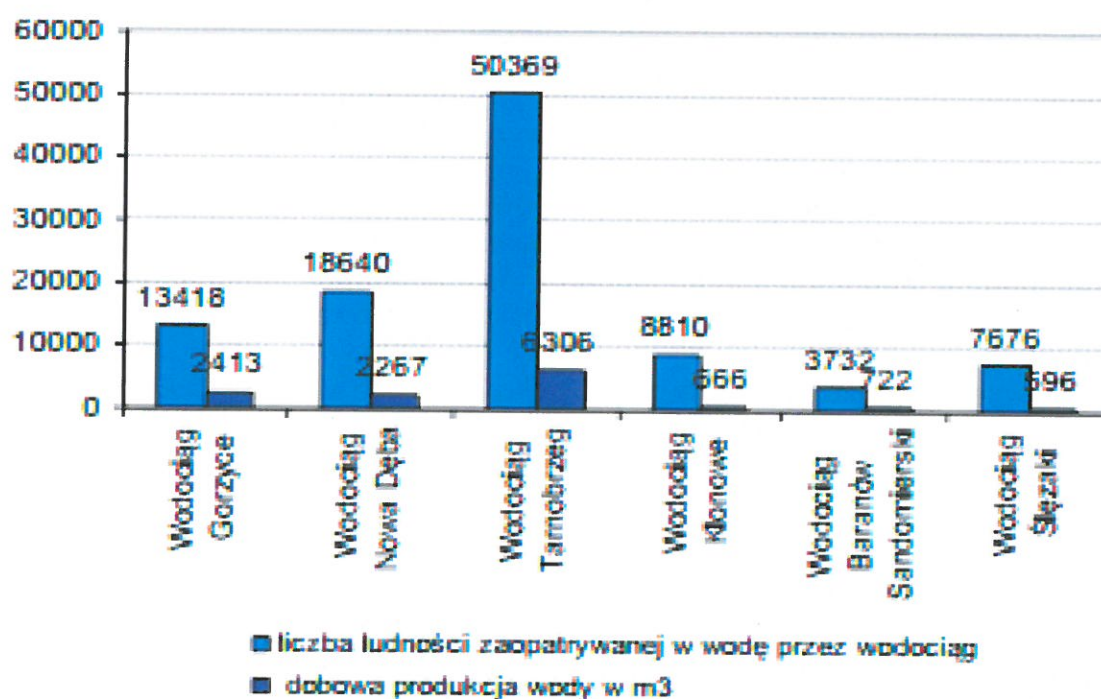
Sandomierskiego posiada bardzo dogodnie położoną i posiadającą duże potencjalne możliwości stację przeładunku towarów w miejscowości Knapy. Prędkości eksploatacyjne na sieci kolejowej wynoszą od 60 m/h do 80 km/h. Całością infrastruktury kolejowej zarządza: Polskie Linie Kolejowe S.A. – spółka Grupy PKP S.A. Zakład Linii Kolejowych w Lublinie. Jednostką wykonawczą na terenie węzła kolejowego Stalowa Wola Rozwadów jest: Sekcja Eksploatacji posiadająca siedzibę w stacji kolejowej Stalowa Wola Rozwadów

Infrastruktura techniczna

Zaopatrzenie w wodę

System zaopatrzenia w wodę obszaru TOF złożony jest z układu powiązanych ze sobą funkcjonalnie systemów wodociągowych zorganizowanych w przestrzeni. Optymalizacja wykorzystania tego układu ukształtowanego w okresie rozwoju industrialnego polega na skoordynowaniu działania podsieci wodociągowych Tarnobrzega i gmin sąsiednich, gdyż gminy te posiadają własne ujęcia wody i rozbudowane systemy sieci wodociągowej. Strukturę zaopatrzenia w wodę obszaru TOF odzwierciedla poniższy rysunek.

Rysunek 12 Struktura zaopatrzenia w wodę obszaru TOF



Źródło: Raport o stanie sanitarno-higienicznym powiatu tarnobrzckiego i Miasta Tarnobrzeg

Podstawową funkcję w zaopatrzeniu w wodę miasta Tarnobrzeg spełnia miejski system wodociągowy, który eksploatowany jest przez Tarnobrzekskie Wodociągi Sp. z o.o. w Tarnobrzegu. Przedsiębiorstwo to, jako jednostka komunalna działa od roku 1968, kiedy przejęło Zakład Uzdatniania Wody w Jeziorku, z którego woda przesyłana była siecią rurociągów do miast. Tarnobrzega i przyległych miejscowości. Pierwotnie obiekt ten ze względu na swoją lokalizację na terenie Kopalni Jeziorko (gmina Grębów) przewidziany był dla potrzeb zaopatrzenia w wodę tego zakładu. Lokalizacja tej stacji znajduje się poza

granicami miasta w odległości 8 km na wschód od miasta. Obecnie stacja jest podstawowym źródłem zasilania sieci miejskiego systemu wodociągowego z dwóch głębinowych ujęć wody: Studzieniec I i Studzieniec II. Aktualnie siecią wodociągową objęty jest cały teren miasta. Długość eksploatowanej sieci wodociągowej na terenie miasta wynosi: 186,4 km. Przesył wody na obszar miasta odbywa się dwoma magistralami o łącznej długości 16,8 km. W ostatnim czasie obserwowany był stały spadek zużycia wody z miejskiego systemu wodociągowego spowodowany odłączeniem Kopalni Siarki Jezioro od dostaw wody z SUW oraz w związku z wprowadzeniem na szeroką skalę opomiarowania wody w budownictwie wielorodzinnym. Aktualna wydajność ujęć systemu wodociągowego wynosi: $Q_d = 17160 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_h = 715 \text{ m}^3/\text{h}$ (wielkość ta jest określona w pozwoleniu wodno-prawnym na pobór wód). Obecny pobór stanowi 61 % wielkości ustalonej w pozwoleniu wodno-prawnym.

Do systemu miejskiego w związku ze znacznymi rezerwami przyłączono następujące miejscowości:

- sołectwo Stale (gmina Grębów), przez które przebiegają główne magistrale z ujęcia wody – 60 tys. m^3 rocznie;
- miasto Sandomierz prawobrzeżny HSO Pilkington ok. 140 m^3 rocznie;
- z ujęcia wody w Baranowie Sandomierskim zaopatrywana jest zabudowa przemysłowa „Siarkopolu” oraz Tarnobrzskiej Strefy Ekonomicznej.

Wydajność istniejących źródeł miejskiego systemu wodociągowego (ustalona w aktualnym pozwoleniu wodno-prawnym) przewyższa o około 40% wielkość obecnego poboru wody z systemu. Rezerwa wydajności tych ujęć jest zdecydowanie wyższa w odniesieniu do zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych tych źródeł.

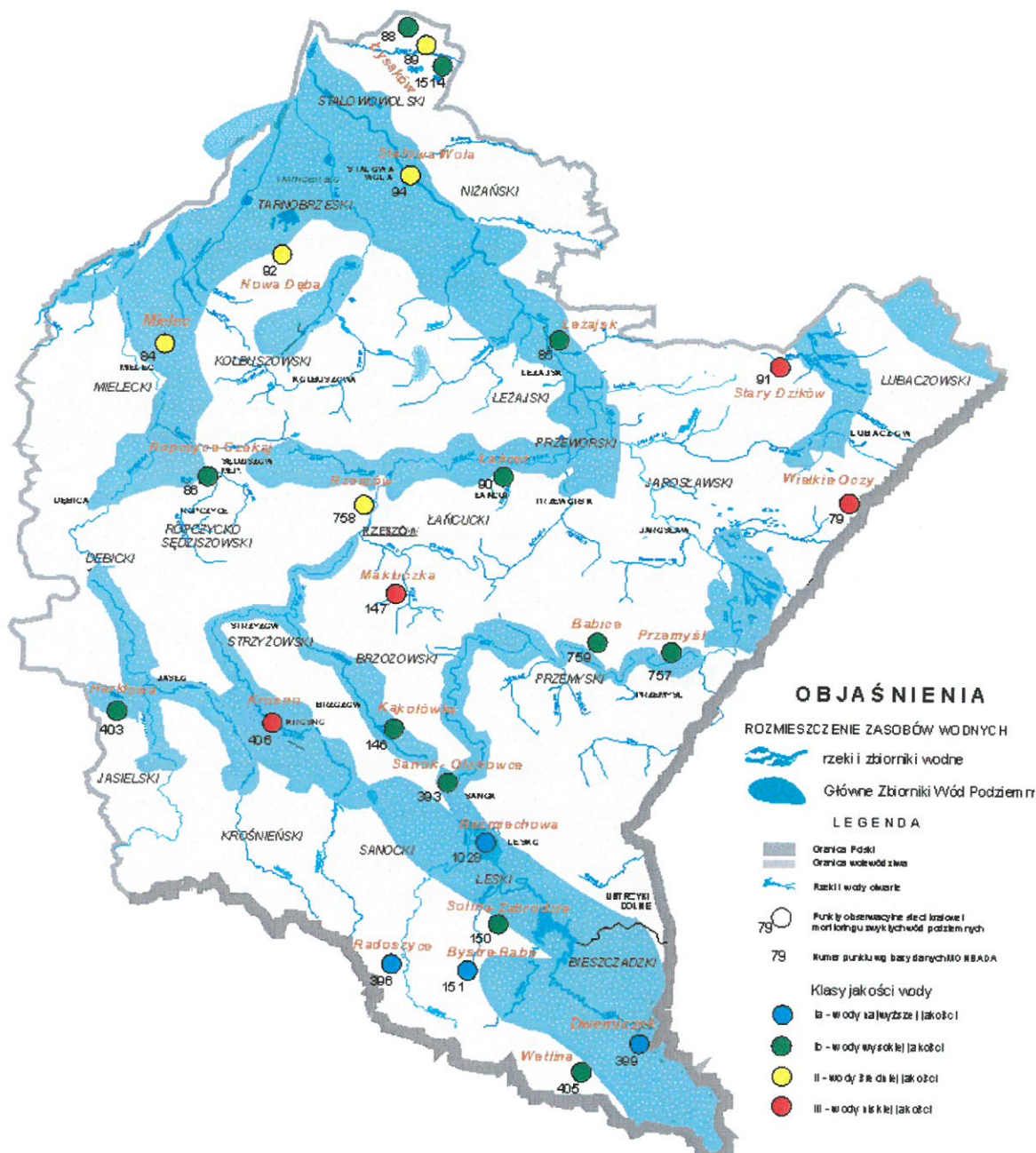
Kanalizacja

Generalnie system sieci kanalizacyjnej na obszarze Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego ulega regularnej rozbudowie. Na jego terytorium występują jednak istotne różnicowania zarówno w odniesieniu do występujących niedoborów w tym zakresie jak i tempa rozwoju tej sieci. Najlepiej pod względem kanalizacji przedstawia się sytuacja Tarnobrzega oraz Nowej Dęby, najslabiej w trzech pozostałych gminach. Te różnice sprawiają, że TOF posiada ograniczenia możliwości wykorzystania potencjału rozwojowego w zakresie szeroko pojmowanej działalności gospodarczej. Możliwość zbudowania kompleksowego systemu umożliwiającego gospodarcze wykorzystanie potencjałów i walorów TOF w zakresie turystyki niesie konieczność wykonania niezbędnych uzupełnień w tym systemie.

Dzięki uzupełnieniu brakujących elementów sieci kanalizacyjnej TOF w gminach Baranów Sandomierski, Grębów oraz Gorzyce możliwe będzie uzyskanie pokrycia obszaru funkcjonalnego w stopniu umożliwiającym zbudowanie oferty turystycznej obejmującej połączenie walorów m.in. Jeziora Tarnobrzkiego, Puszczy Sandomierskiej, zamków w Baranowie Sandomierskim i Tarnobrzegu, zabytkowych obiektów związanych z COP i innych w zintegrowaną całość pozwalającą generować dochody dzięki spowodowaniu dłuższego zatrzymania przyjezdnych na tym obszarze. Oferta ta będzie pozostawać w dużej spójności z dynamicznie rozwijającym się pod względem oferty turystycznej pobliskim Sandomierzem, co dodatkowo wzmacnia i uzasadnia potrzebę większego zaangażowania w rozwój tego perspektywicznego sektora gospodarki.

Ważnym aspektem uzasadniającym potrzebę rozbudowy sieci kanalizacyjnej jest znaczenie tej inwestycji dla środowiska naturalnego, a w szczególności w odniesieniu do wód podziemnych. Cały obszar znajduje się w obrębie wydzielonego w widłach Wisły i Sanu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów (rysunek poniżej).

Rysunek 13 Mapa obrazująca zasięgi Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów



Jest to największy zbiornik na terenie województwa podkarpackiego. Kolektorami zasobów wodnych są czwartorzędowe piaski i żwiry. GZWP ma charakter porowy, wydatki studni wynoszą 50–70 m³/h. Tarnobrzeski Obszar Funkcjonalny w całości jest położony na terenie północnej części ww. Zbiornika.

Czwartorzędowy poziom wodonośny na terenie TOF (obszar GZWP) pozbawiony jest przypowierzchniowej, ciągłej warstwy izolacyjnej, co stwarza zagrożenie przenikania zanieczyszczeń z powierzchni. Wobec powyższego obszar Zbiornika podlega ochronie poprzez stosowanie ograniczeń i wskazań w zagospodarowaniu. Dotyczą one przede wszystkim zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko bez zabezpieczeń chroniących zasoby wodne.

Jakość wód podziemnych jest oceniana w ramach monitoringu diagnostycznego wykonywanego w cyklu trzyletnim. Dla jednolitej części wód podziemnych badania stanu chemicznego wykonywane są w oparciu o punkt pomiarowy w Nowej Dębie. Na podstawie uzyskanych wyników badań oraz przeprowadzonej klasyfikacji stwierdzono, że woda z otworu obserwacyjnego w Nowej Dębie jest niskiej jakości -klasy IV. Poziom azotanów, nie przekraczający wartości granicznej, nie wskazuje na zanieczyszczenie wód podziemnych związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Kolejnym aspektem środowiskowym związanym z potrzebą inwestycji na terenie TOF w infrastrukturę kanalizacyjną jest ochrona zlewni rzek – w szczególności rzeki Trześniówki. Realizacja budowy kanalizacji na nie objętych tym systemem jeszcze terenach gmin Gorzyce, Grębów oraz Baranów Sandomierski może bezpośrednio lub pośrednio wpłynąć na stan czystości wód rzek północno-zachodniej części regionu Podkarpacia.

Gazownictwo

Przez teren TOF przebiegają gazociągi wysokoprężne Magistralne o znaczeniu krajowym i tranzytowe o znaczeniu regionalnym, zaopatrujące w gaz lokalnych odbiorców oraz sąsiednie województwa o łącznej długości 100,5 km.

Na terenie TOF znajdują się stacje redukcyjno – pomiarowe:

- I stopnia /redukujące ciśnienie gazu z wysokiego do średniego Jadachy, Chmielów, Skopanie, Jamnica, Nowa Dęba, Rozalin, Gorzyce
- II stopnia / redukujące ciśnienie gazu ze średniego – ok. 5 atm. do niskiego –ok. 0,05 atm. / Trześń, Skopanie, Nowa Dęba t, Gorzyce

Długość czynnej sieci gazowej 593,4 km

Łączne zużycie gazu 5 817,30 tys. m³ co daje zużycie gazu na 1mieszkańca w wysokości 108 m³

Wszystkie stacje redukcyjno-pomiarowe posiadają rezerwy w przepustowości.

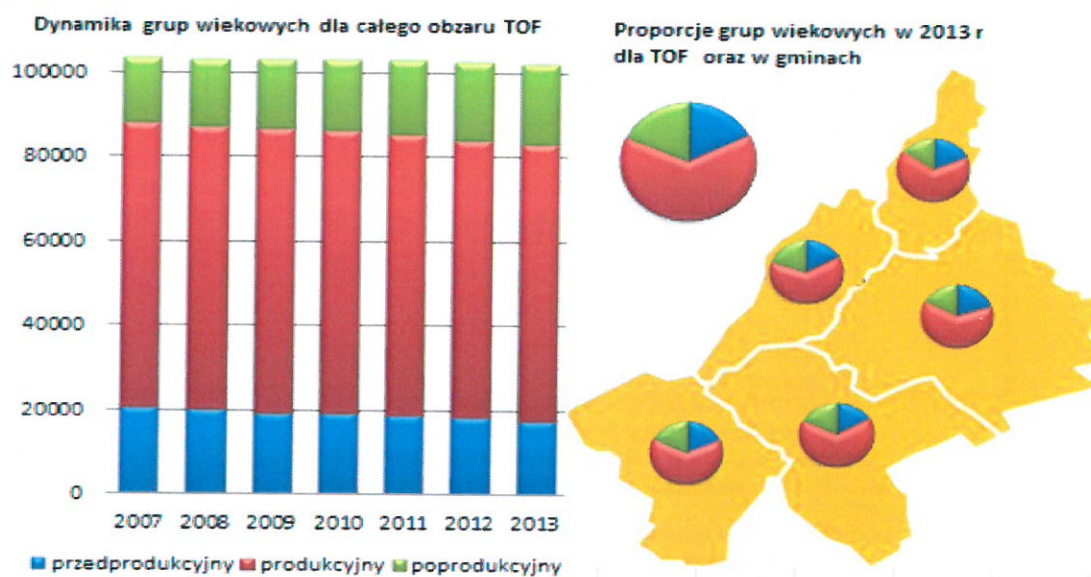
Również istniejąca sieć gazowa na terenie miast i wsi ma znaczne rezerwy w przepustowości. Stopień zgazyfikowania TOF wynosi 100%.

Sfera społeczna

Demografia

Na koniec 2013 roku obszar TOF zamieszkiwało 102135 osób, co stanowi ok. 4,8% populacji województwa podkarpackiego. W liczbie tej jest 52354 kobiety oraz 49781 mężczyzn. Ponad połowa mieszkańców TOF (52965) zamieszkuje tereny wiejskie. Analizując obszar TOF można stwierdzić, że badany subregion ma charakter miejsko-wiejski z wyższym współczynnikiem urbanizacji niż średnia dla województwa. W sieci osadniczej mikroregionu oprócz bieguna wzrostu, jakim jest Tarnobrzeg można wyodrębnić dawne osiedla przyzakładowe (Skopanie, Gorzyce), które jakkolwiek mają większość cech miejskich (zabudowa, praca poza rolnictwem itp.) to w podziale administracyjnym klasyfikowane są jako osiedla wiejskie.

Rysunek 14 Analiza struktur grup wiekowych na obszarze TOF

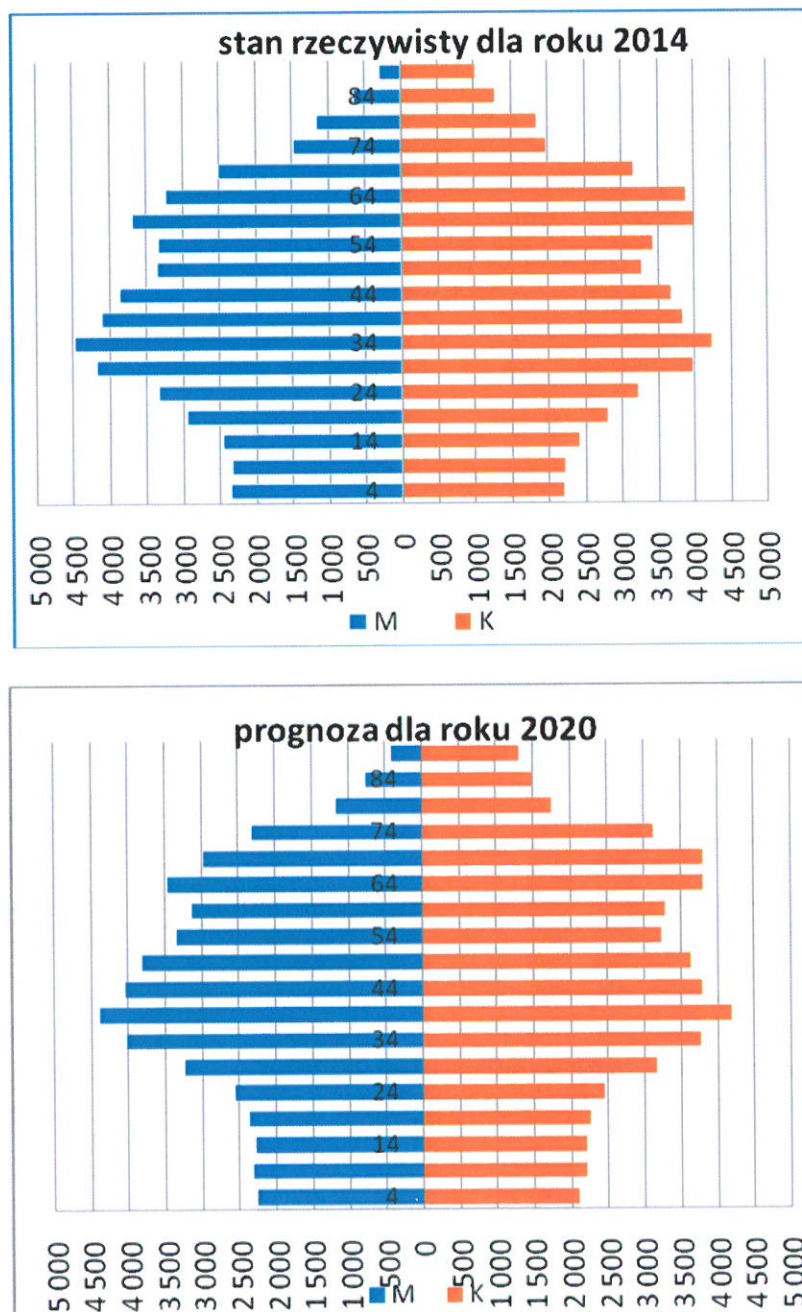


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Pod względem struktury wiekowej na przestrzeni ostatnich lat można zaobserwować niekorzystne trendy, typowe dla starzejących się społeczności; spadek liczebności pokoleń wieku przedprodukcyjnego oraz wzrost liczebności osób starszych. Pod względem tej struktury praktycznie cały obszar TOF zachowuje porównywalne proporcje grup (na podstawie danych na koniec 2013), chociaż można zaobserwować pozytywne przypadki tak jak np. w gminie Grębów, w której populacja wchodząca na rynek pracy przeważa nad grupą go opuszczającą. Liczebność grupy wieku produkcyjnego utrzymuje się, co prawda na porównywalnym poziomie niemniej jednak skutki ujawniających się procesów mogą być niesprzyjające dla rozwoju na terenie TOF zwłaszcza w dłuższej perspektywie.

Analiza danych demograficznych dotyczących prognoz wskazuje, że również w przyszłości objętej zakresem Strategii będą występowały niekorzystne czynniki wynikające ze zjawisk demograficznych. Wnioski takie potwierdzają przedstawione poniżej piramidy wiekowe odnoszące się do całej populacji Tarnobrzесьkiego Obszaru Funkcjonalnego.

Rysunek 15 Piramida wieku dla obszaru TOF w roku opracowania strategii oraz prognozowanym



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jak widać z przedstawionej prognozy w ciągu najbliższych lat będzie utrzymywać zmniejszony udział populacji najmłodszych pokoleń przy jednoczesnym powiększeniu się grupy pokoleń najstarszych (szczególnie w wieku 65-75 lat). Okres najbliższych 8 lat będący przedmiotem analizy jest z punktu widzenia demografii krótki dla wyciągania zbyt daleko idących wniosków niemniej jednak ujawniające się tendencje można potraktować, jako odniesienie w analizie w wielokryterialnej oraz uwzględniać przy planowaniu działań. Zaobserwowane tendencje nie są korzystne, ale też i nie dramatyczne; w 2020 roku liczebność grupy wieku produkcyjnego będzie, co najmniej porównywalna z jej liczebnością w roku bieżącym. W przedstawionej sytuacji pożądane są dwa rodzaje działań: lokalna

polityka prorodzinna oraz działania sprzyjające napływowi młodych aktywnych osób. Jednym z przejawów polityki władz w zakresie polityki prorodzinnej jest wprowadzona w Tarnobrzegu tzw. karta dużej rodziny; rozszerzenie tego stymulatora na obszary pozostałych gmin może być jednym z elementów kompleksowego systemu w lokalnej polityce demograficznej TOF. Napływowi lub zaprzestaniu ubytku młodych ludzi we współczesnych czasach sprzyjać mogą dwa czynniki: dobre warunki życia odnoszące się do otoczenia oraz warunki do uzyskiwania środków do życia, czyli miejsc pracy. W pierwszym przypadku warunek można uznać za w dużym stopniu spełniony. Tarnobrzesci Obszar Funkcjonalny jest przyjaznym miejscem, posiadającym ciągle poprawiający się stan środowiska, relatywnie w stosunku do innych miejsc w kraju wysoki poziom bezpieczeństwa oraz inne walory zapewniające zaspokojenie potrzeb społecznych. Wyzwaniem jest drugi kierunek działań związany z zapewnieniem środków do życia. W tym przypadku konieczne jest prowadzenie działań pozwalających zarówno na powstawanie nowych miejsc pracy, tworzenie warunków zachęcających do inicjatyw gospodarczych oraz napływu inwestorów. Warto podkreślić, że wiele zwłaszcza w sferze infrastrukturalnej zostało już zrobione. Kierunkiem powinno być kontynuowanie działań pro gospodarczych prowadzone w sposób skoordynowany dla obszaru większego niż poziom lokalny oraz działania miękko związane z promocją gospodarczą, rozwojem nowych kierunków rozwoju gospodarczego (usługi turystyczne traktowane kompleksowo dla całego obszaru TOF oraz rozwijanie usług związanych m.in. z zaspokojeniem potrzeb kulturalnych).

Tabela 1obszarze TOF Struktura przyrostu naturalnego na obszarze TOF

Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny						
	ogółem						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	-	-	-	-	-	-	-
Baranów Sandomierski	12	-19	-14	30	-22	2	-56
Gorzyce	48	17	34	26	20	39	18
Grębów	24	28	-25	-1	-10	-8	-18
Nowa Dęba	-13	15	6	2	17	-37	-8
Tarnobrzeg	70	102	63	66	24	8	-54
Tarnobrzesci Obszar Funkcjonalny	141	143	64	123	29	4	-118

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zdrowie

System opieki zdrowotnej obszaru TOF tworzy zespół świadczeniodawców obejmujący publiczne zakłady opieki zdrowotnej, zakłady niepubliczne, usługi stomatologiczne, praktyki pielęgniarek, położne środowiskowo-rodzinne i higienistki szkolne. Pod względem sanitarno higienicznym cały teren TOF kontrolowany jest systemowo przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tarnobrzegu, którego aktywność jest ukierunkowana na dążenie do zapewnienia mieszkańcom TOF skutecznej ochrony zdrowia przed niekorzystnym wpływem czynników środowiska sprzyjających powstawaniu chorób, głównie zakaźnych i zawodowych oraz innych chorób cywilizacyjnych, a także na kształtowaniu odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Cele te są realizowane, między innymi, poprzez inicjowanie działań promujących zdrowie oraz działań mających za zadanie identyfikację zagrożeń bezpieczeństwa zdrowotnego. Dla kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych jest organizowana, koordynowana i nadzorowana działalność

oświatowo-zdrowotna. Sprawuje się również nadzór nad warunkami: higieny środowiska, wody do spożycia, higieny pracy w zakładach pracy, higieny nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, a także nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, warunkami higieniczno - sanitarnymi w miejscach udzielania świadczeń zdrowotnych. Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zwalczania chorób zakaźnych koncentrują się na działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej, dokonywaniu analiz i ocen epidemicznych oraz sprawowaniu nadzoru w zakresie szczepień ochronnych

Problemy społeczne

Problem społeczny – występuje wtedy, gdy rzeczywistość społeczna odbiega od stanu akceptowalnej przez społeczeństwo normalności. Mianem problemu społecznego, określa się zjawisko niekorzystne dla społeczności w której występuje, oceniane przez tą zbiorowość jako zagrażające, niebezpieczne, konieczne do wyeliminowania.

W kontekście identyfikowania problemów społecznych istotną staje się definicja wykluczenia społecznego określanego w kategoriach niemożności uczestniczenia w podstawowych aspektach życia społecznego, gospodarczego, politycznego i kulturalnego danego społeczeństwa. Ponadto nieuczestniczenie to nie jest wynikiem wyboru jednostki, lecz przeszkód jakie ona napotyka.

W obszarze funkcjonowania samorządów w zakresie pomocy społecznej dla określenia problemów społecznych podstawowe są zapisy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie w/w sytuacjom poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Na terenie TOF Tarnobrzeg zadania z zakresu pomocy społecznej są realizowane za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu oraz Ośrodków Pomocy Społecznej w gminach: Baranów Sandomierski, Grębów Nowa Dęba i Gorzyce. Ośrodki te realizują zadania określone w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U.2013.182 z późn. zm.) , oraz innych ustawach, które nakładają obowiązek realizacji zadań w nich określonych oraz zlecania zadań w formie zawartych umów. Ośrodki te realizują zadania własne, własne o charakterze obowiązkowym, zadania zlecone oraz zadania powiatu i zadania z zakresu administracji rządowej realizowanej przez powiat. Świadczenia pomocy społecznej są udzielane na wniosek osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, bądź innych osób, za zgodą zainteresowanego lub przedstawiciela ustawowego.

Diagnozowanie spraw odbywa się w oparciu o wywiad środowiskowy, a decyzje w sprawach świadczeń wydawane są w pisemnej formie.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ✓ ubóstwa;
- ✓ sieroctwa;
- ✓ bezdomności;
- ✓ bezrobocia;

- ✓ niepełnosprawności;
- ✓ długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- ✓ przemocy w rodzinie;
- ✓ potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- ✓ bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- ✓ trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- ✓ alkoholizmu lub narkomanii;
- ✓ zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

Analiza danych dotyczących rodzin i osób objętych pomocą społeczną na przestrzeni ostatnich 5 lat wskazuje utrzymywanie się zapotrzebowania zaświadczenia pomocy społecznej na poziomie ponad 7500 rodzin. Pomijając, kryzysowy rok 2010, w którym obszar TOF Tarnobrzeg doświadczył skutków wielkiej powodzi w ostatnim czasie obserwuje się nieznaczną tendencję spadkową pod względem liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Jednocześnie można zaobserwować nieznaczną tendencję wzrostową pod względem liczby rodzin objętych wsparciem.

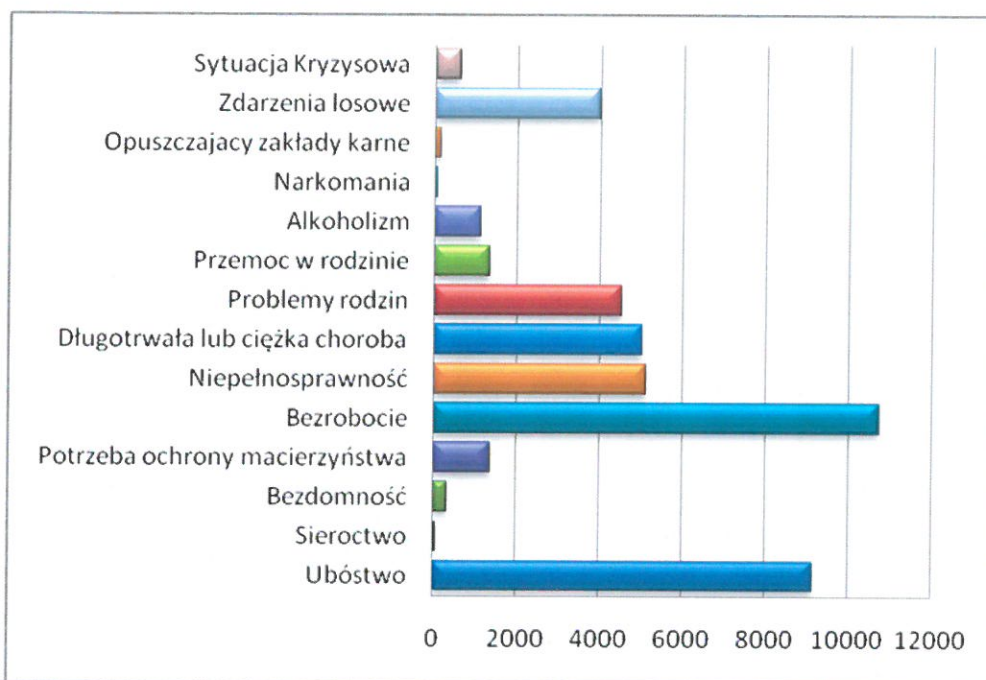
Sytuacja lokalna TOF pod względem ubóstwa

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (t. j. Dz. U. z 2009 r. nr 175 poz. 1362 z późn. zm.) nie definiuje ubóstwa, ale przyjmuje się, że ubogimi są osoby lub rodziny, których dochód jest niższy lub równy - określone w ustawie o pomocy społecznej - dochodowi uprawniającemu do bezzwrotnej pomocy finansowej oraz bezpłatnych świadczeń w tym: praca socjalna, interwencja kryzysowa, posiłek, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, pobyt w domu pomocy społecznej.

Dane Eurostatu wskazują, że wskaźnik zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w 2011 r. w województwie wyniósł 30,5% i był to wskaźnik wyższy zarówno od średniej dla kraju (27,2%) jak i wyższy niż średnia unijna (UE-27 - 24,2%). Na tym tle jeszcze bardziej wyraźnie ujawnia się sytuacja pod względem zagrożenia ubóstwem na obszarze Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, a zwłaszcza terenie samego Miasta Tarnobrzega. Ilustruje to rycina zaczerpnięta z opracowania eksperckiego „Raport z badania ubóstwa w województwie podkarpackim opublikowany w 2014 roku. Poniżej zamieszczono pochodzący z tej publikacji rysunek ilustrujący sytuację TOF Tarnobrzeg w odniesieniu do całego Podkarpacia.



Rysunek 17 Struktura usług pomocy społecznej wyświadczonych osobom na przestrzeni ostatnich 5 lat

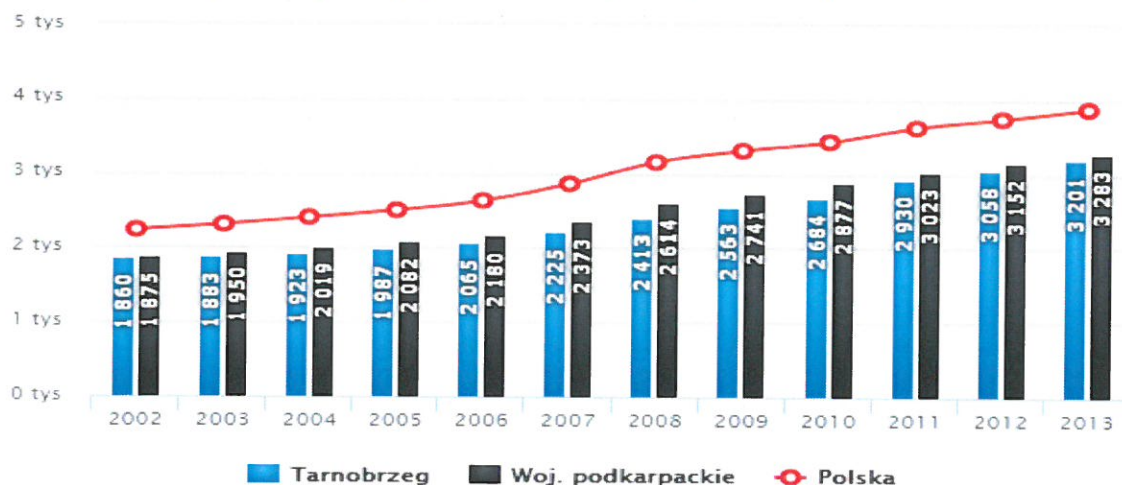


Źródło: Opracowanie na podstawie danych MOPR

Jak więc widać na obszarze TOF Tarnobrzeg problem ubóstwa zalicza się do najbardziej dokuczliwych i w związku z tym wymaga podjęcia interwencji.

Dobrym uzupełnieniem oceny poziomu ubóstwa jest przeglądowa analiza poziomu wynagrodzeń w odniesieniu do średniej krajowej. Dla uzyskania pewniejszych wyników analizowano tę sytuację w dłuższym okresie. Zamieszczone poniżej wykresy dynamik nie pozostawiają wątpliwości przy wnioskowaniu. W TOF Tarnobrzeg sytuacja pod względem dochodów brutto jest niedobra. Na przestrzeni ostatnich 10-ciu lat poziom wynagrodzeń na terenie TOF utrzymywał się zawsze wyraźnie poniżej nie tylko średniej krajowej ale nawet regionalnej i był praktycznie porównywalny dla Tarnobrzega i gmin otaczających – chociaż bardziej wnikliwa analiza pozwala tu zauważyć, że Miasto Tarnobrzeg w porównaniu do pozostałych gmin wypada nieco gorzej i w obserwowanym okresie wskaźnik wynagrodzenia jest dostrzegalnie niższy nawet od średniej wojewódzkiej.

Rysunek 18 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w PLN) - Tarnobrzeg



Rysunek 19 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w PLN) - pozostałe gminy TOF (powiat tarnobrzski)



Źródło: Internet

Według GUS, grupę najbardziej zagrożoną ubóstwem skrajnym (oznacza to wydatki poniżej 540 zł miesięcznie dla osoby samotnie gospodarującej lub 1 458 zł dla gospodarstwa czteroosobowego: dwie osoby dorosłe plus dwoje dzieci) - stanowiły rodziny wielodzietne.

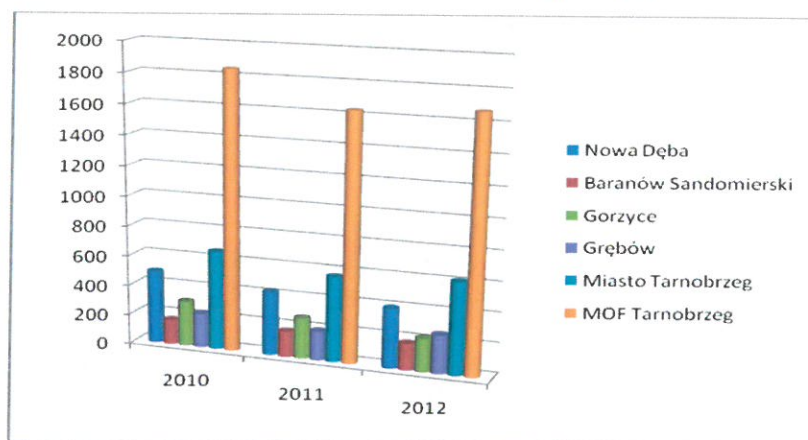
Odzwierciedleniem sytuacji w zakresie poziomu ubóstwa może być wskaźnik liczby rodzin, którym przyznawana jest pomoc z powodu ubóstwa. W poniższej tabeli zestawiono takie dane dla wszystkich gmin tworzących Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Tarnobrzega.

Tabela 2 Liczba rodzin którym udzielono pomocy ze względu na ubóstwo

	2010	2011	2012
Nowa Dęba	489	426	399
Baranów Sandomierski	166	172	179
Gorzyce	302	272	223
Grębów	229	196	258
Miasto Tarnobrzeg	661	569	615
TOF Tarnobrzeg	1847	1635	1674

Źródło: Dane z MOPR

Rysunek 20 Dynamika sytuacji lokalnej w TOF Tarnobrzeg pod względem wskaźnika ubóstwa



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPR

Przetawione powyżej relacje odnoszą się do danych dostępnych w okresie przygotowywania analiz do strategii co może prowadzić do nieco mylących wniosków w odniesieniu do roku 2010. Uwzględniając powyższe zastrzeżenie, należy stwierdzić, że wskaźnik ten ma tendencję wzrostową (choć dane za rok 2010 nieco zakłócają ten obraz). Trzeba bowiem pamiętać, że w roku 2010 zwiększona liczba pomocy rodzinom wynikała z sytuacji nadzwyczajnej jaką była wielka powódź.

Sytuacja na rynku pracy na terenie TOF Tarnobrzeg

Jednym z podstawowych wskaźników oceny sytuacji na rynku pracy jest stopa bezrobocia. W poniższej tabeli zestawiono wartości tego wskaźnika dla MFO z podobnymi danymi odnoszącymi się do regionu i kraju.

Tabela 3 Stopa bezrobocia w TOF Tarnobrzeg

	Liczba bezrobotnych 31.12.2014	Liczba bezrobotnych 30.06.2015	Stopa bezrobocia (w % aktywnych zawodowo) 31.12.2014	Stopa bezrobocia (w % aktywnych zawodowo) 30.06.2015
Miasto Tarnobrzeg	2.700	2.500	14,8 %	13,4
Gminy MOF	2.900	2.500	12,9%	11,4
Region	137.932	118.436	14,8%	13,1
Polska	1.825.800	1.549.100	11,5%	10,3

Źródło: Dane od Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnobrzegu

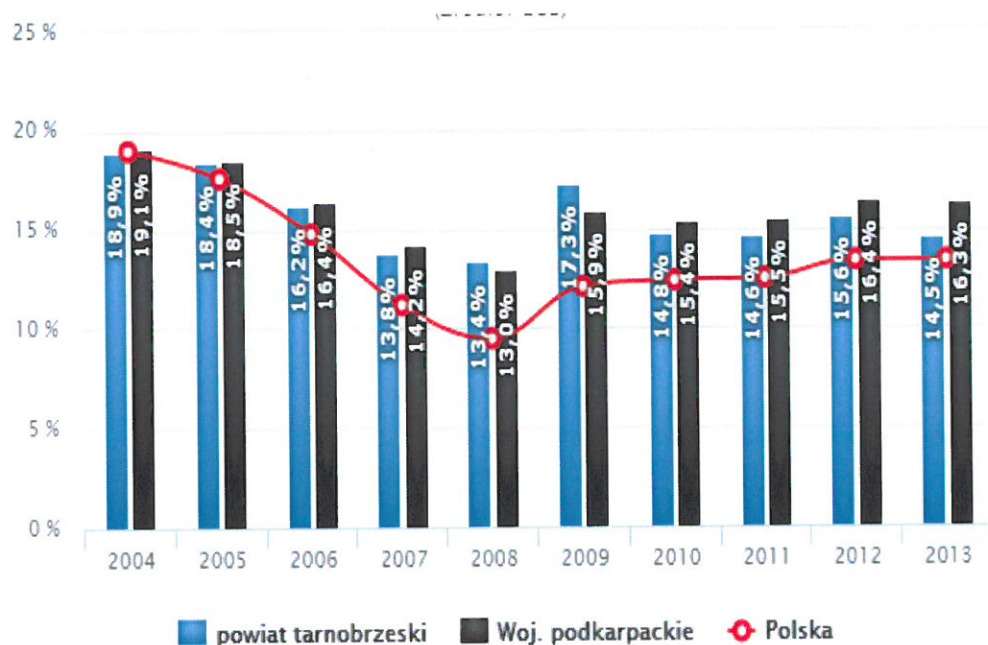
Jak widać na tle kraju (średnia dla całej Polski) sytuacja nie przedstawia się najlepiej – zarówno w odniesieniu od Miasta, jak i jego otoczenia stopa bezrobocia jest wyższa od średniej krajowej o przeciętnie 1,5%.

Tabela 4 Stopa bezrobocia w latach 2009-2014 (stan na koniec grudnia)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tarnobrzeg	14,6	14,2	14,3	15,7	15,9	14,8
Gminy MOF	15,9	14,8	14,6	15,6	14,6	12,9

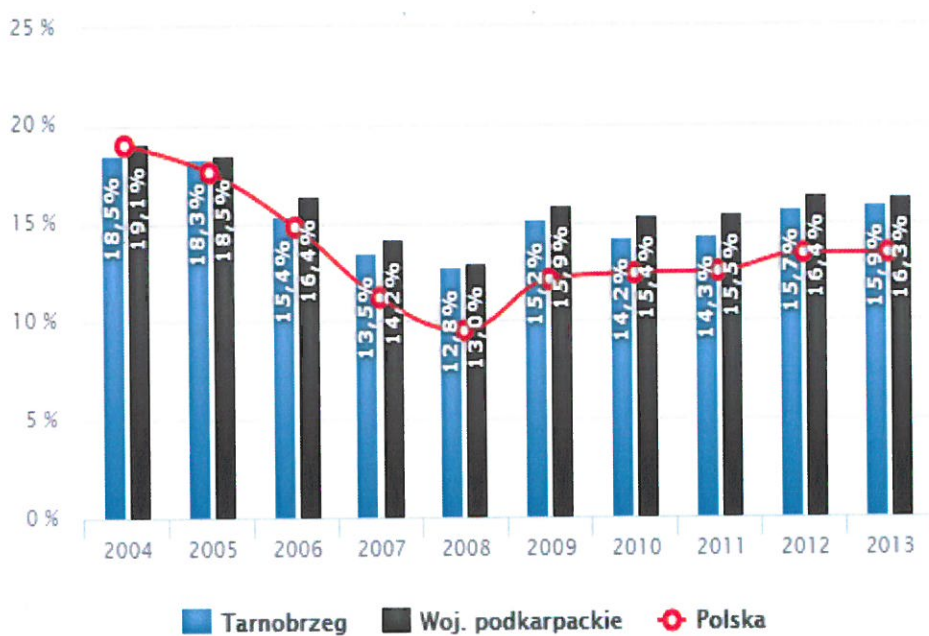
Źródło: GUS

Rysunek 21 Dynamika zmian stopy bezrobocia w stosunku do średniej krajowej - pozostałe gminy TOF (powiat tarnobrzeski)



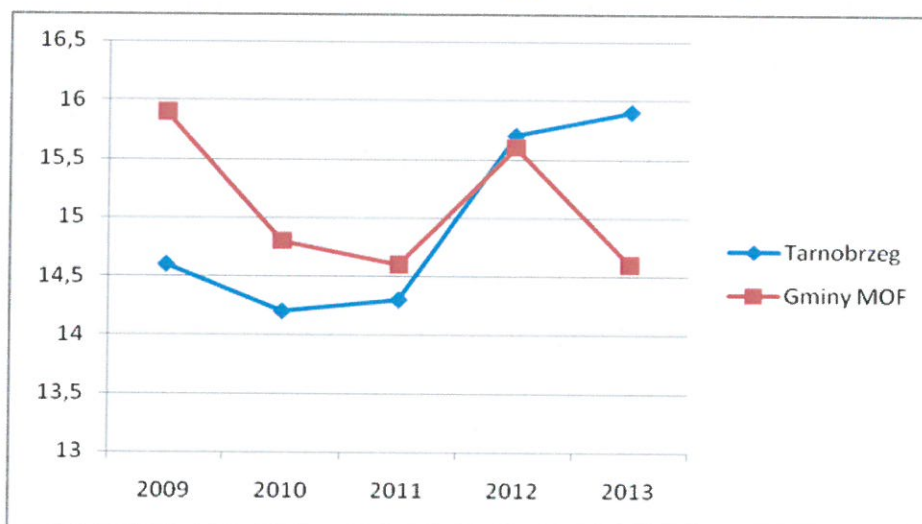
Źródło: Internet

Rysunek 22 Dynamika zmian stopy bezrobocia w stosunku do średniej



Źródło: Internet

Rysunek 23 Dynamika zmian stopy bezrobocia w obszarze objętym TOF Tarnobrzeg



Źródło opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dostępność danych (rozdzielenie dla gmin) oraz rodzaj wskaźnika (wartość procentowa) nie pozwalają na podanie wartości stopy uogólnionej dla terytorium TOF w związku z czym wartości z tym wskaźnikiem związane zostały przedstawione w rozbiciu na Miasto i jego otoczenie. Uwzględniając najnowsze dane tj. za lata 2014-2015 można zauważyć utrzymywanie się trendu zapoczątkowanego w roku 2012 tzn. narastania rozbieżności w pomiędzy stopą bezrobocia w Mieście i jego otoczeniu. (w 2014 różnica wynosi już 1,9 punktu procentowego a w czerwcu 2015 2 punkty procentowe) Można przypuszczać, że jednym z czynników z których wynikają te rozbieżności może być lokalizacja na terenie gminy Nowa Dęba nowego dużego zakładu produkcyjnego Pilkington Automotive Poland.

Tabela 5 Struktura bezrobocia na koniec roku 2013

Wyszczególnienie (miasto, miasto-gmina, gmina)	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych							
	Ogółem	Kobiety	z prawem do zasilku		bez prawa do zasilku		ze zwolnień grupowych	
			O	K	O	K	O	K
Tarnobrzeg	2962	1527	341	144	2621	1383	148	85
Baranów Sandomierski MiG	656	342	77	25	579	317	30	18
Nowa Dęba MiG	1139	559	131	50	1008	509	59	30
Gorzyce	744	440	72	32	672	408	27	16
Grębow	754	415	78	21	676	394	34	18
RAZEM TARNOBRZEG	6255	3283	699	272	5556	3011	298	167

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu

Największą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby w wieku 25-34 lat, a najmniejszą osoby w wieku 55 lat i starsze. Jednak od 2010 roku zmniejszyła się liczba bezrobotnych w grupie wiekowej 25-34 lata, a zwiększyła w grupie 55 lat i więcej. Po 2012 roku, kiedy liczba bezrobotnych była najwyższa, we wszystkich grupach wiekowych nastąpił spadek osób bezrobotnych, z wyjątkiem osób w wieku 55 lat i więcej. Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy, największą grupę stanowią bezrobotni pozostający bez pracy 3 miesiące i mniej oraz powyżej 24 miesięcy.

Zdecydowana większość mieszkańców Powiatu utrzymuje się z pracy najemnej poza rolnictwem, na własny rachunek poza rolnictwem lub dochodów z wynajmu oraz ze źródeł niezarobkowych, emerytur. Największą grupą są mieszkańcy utrzymywani.

Działania podejmowane i realizowane na rzecz ograniczania bezrobocia

Działania powiatowych służb zatrudnienia w głównej mierze ukierunkowane przede wszystkim są na zaspakajanie potrzeb osób bezrobotnych i pracodawców oraz na dostosowania kwalifikacji potencjalnych pracobiorców do wciąż zmieniających się warunków na tarnobrzeskim rynku pracy. Stąd też główne działania ukierunkowane są na umożliwienie podnoszenia i aktualizowania kwalifikacji i umiejętności pracobiorców. Działania w tym obszarze obejmują promocję samozatrudnienia np. poprzez dotacje i doposażenia. Ponadto w tym zakresie mieszczą się jeszcze m.in. wsparcie pracodawców w ponoszeniu kosztów pracy, (subsydia płacowe), KFS, bony. Tego typu działania stwarzają możliwości rozwoju zawodowego oraz dostosowania kwalifikacji zawodowych do aktualnych i potencjalnych potrzeb pracodawców.

Procesy restrukturyzacyjne przedsiębiorstw mające wpływ na zwolnienia pracownicze powodują napływ do grupy osób bezrobotnych, osób charakteryzujących się małą atrakcyjnością zawodową dla pracodawców. Ograniczenia w dostępie do rynku pracy ww. grupy osób dotyczą takich elementów jak zawód i wiek. Zauważa się, że dla tej grupy zawodowej kierowana jest najmniejsza ilość ofert pracy. Dodatkowo zaznaczyć należy, że w tym przypadku istotny jest również fakt, że osoby te w większości przypadków nie miały bezpośredniego kontaktu ze zmienionym w ostatnich latach rynkiem pracy. Dlatego też niezbędne są działania (np. szkolenia, doradztwo), które ułatwią tym osobom przejście z zawodów nieatrakcyjnych do zawodów, na które istnieje zapotrzebowanie na rynku pracy.

W ramach głównych / dominujących zadań w zakresie działań na rzecz ograniczania bezrobocia wdrażanych przez powiatowe służby zatrudnienia realizowanych w ramach planu finansowego Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnobrzegu można wskazać realizację aktywnych programów rynku pracy tj.:

- szkolenia osób bezrobotnych
- staże zawodowe
- prace interwencyjne
- roboty publiczne
- prace społecznie użyteczne
- usługi poradnictwa indywidualnego
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego
- refundacja składek na ubezpieczenia społeczne za bezrobotnych do 30 roku życia
- stypendia dla osób bezrobotnych z tytułu podjęcia nauki
- świadczenie aktywizacyjne
- bony zatrudnieniowe
- granty na teleprace
- dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego w wieku 50+

Kultura, sport, rekreacja

Turystyka

O atrakcyjności turystycznej decyduje wiodąca cecha danego obszaru, która w wymierny sposób przyczynia się do podjęcia przez turystów decyzji o przyjeździe do danego miejsca.

Do cech tych zaliczane są między innymi walory krajobrazu naturalnego, klimat, pomniki historii czy interesujące obiekty turystyczne. Za atrakcyjność turystyczną uważana jest także siła przyciągania do danego regionu określonego rodzaju turystyki, czy turystów, a także popyt na oferowane usługi. O atrakcyjności turystycznej obszaru decydują głównie trzy czynniki:

- zasoby i walory przyrodnicze,
- zasoby i walory antropogeniczne,
- zagospodarowanie turystyczne.

TOF Tarnobrzeg dysponuje atrakcyjnymi obiektami i miejscami sprzyjającymi rozwojowi aktywności gospodarczej związanej ze świadczeniem usług turystyczno-rekreacyjnych. Pomimo to, rozwój tej perspektywicznej gałęzi gospodarki na jego terenie jest wydatnie ograniczany przez dotychczasowe postrzeganie tego obszaru, jako terenu przemysłowego w niewielkim stopniu atrakcyjnego turystycznie. Dzięki zasobom potencjału dziedzictwa kulturowego oraz dziedzictwa przyrodniczego TOF Tarnobrzeg posiada istotne możliwości kreowania funkcji turystyczno-rekreacyjnej. Nadmienione możliwości, w tym zwłaszcza oddanie do użytku 455 hektarowego zbiornika wodnego na terenie będącego biegunem wzrostu Miasta Tarnobrzega stymulują inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej, ochronnej, aktywizują potencjalnych przedsiębiorców, zwłaszcza w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw.

Najważniejsze czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną terenów Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego to:

- zabytki: Tarnobrzega, Baranowa Sandomierskiego, ale także Nowej Dęby (np. willa Szypowskiego)
- czyste i systemowo zagospodarowywane Jezioro Tarnobrzieskie, rzeka Wisła, zagospodarowane zwałowiska ziemi pokopalnianej (w tym m.in. wyciąg narciarski)
- trwale wypromowane imprezy kulturalne (np.: Satyrblues, Drama Teatralna, i inne)
- tereny leśne Puszczy Sandomierskiej
- położenie w bezpośrednim sąsiedztwie 1000-letniego Sandomierza

Najistotniejsze bariery rozwoju turystyki i rekreacji:

- brak tradycji turystyczno-rekreacyjnych
- dotychczasowa znikoma współpraca w zakresie tworzenia wspólnej oferty turystycznej,
- niezadowalający poziom rozwoju infrastruktury rekreacyjnej – niewystarczająca sieć ścieżek rowerowych, a przede wszystkim słabo rozwinięte usługi hotelarsko-gastronomiczne, które na terenach gmin wiejskich ograniczane są niewystarczającym stanem rozwoju systemu sieci kanalizacyjnej TOF

TOF Tarnobrzeg z racji położenia i posiadanych walorów turystycznych wydaje się aktualnie być obszarem, którego przyszłość można łączyć z rozwijającym się ruchem turystycznym na Podkarpaciu, dla którego jest to jeden z ważniejszych obszarów rozwoju gospodarki. Wbrew spotykanym opiniom, o skali ruchu turystycznego na danym obszarze niekoniecznie decydują wyłącznie walory turystyczne, ale tzw. produkt turystyczny. Tworzą go: atrakcje i środowisko regionu, infrastruktura i usługi turystyczne, dostępność komunikacyjna terenu, jego „turystyczny” wizerunek oraz poziom cen usług i towarów nabywanych przez odwiedzających. Dla TOF taki wizerunek tworzy dziś między innymi Jezioro Tarnobrzieskie oraz zespół połączonych z nim komunikacyjnie zróżnicowanych pod względem formy atrakcji turystycznych w postaci m.in. dwóch zamków, obszarów leśnych (w tym

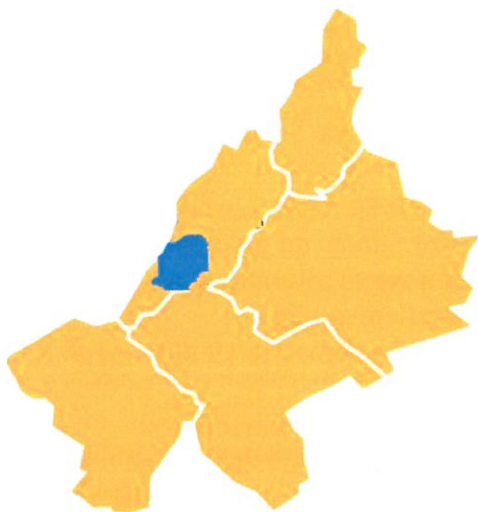
zorganizowanych na dawnym obszarze poeksploatacyjnym kopalni siarki prowadzonej metodą wytopu podziemnego w Jeziorku gminy Grębów), systemu odcinków tras rowerowych skoordynowanej oferty kulturalnej i innych atrakcji, które łącznie składają się na kompleksową ofertę dla przyjezdnych. Znaczenie Jeziora w tym pakiecie atrakcji potwierdzają m.in. dotychczasowe analizy w zakresie korzystania z niedokończonego jeszcze jeziora, które mimo to bardzo szybko stało się lokalnym produktem turystycznym.

Tabela 6 Dynamika korzystania z Jeziora Tarnobrzskiego

Rok	Liczba osób korzystających z Jeziora Tarnobrzskiego
2011	100 000
2012	260 000
2013	400 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Tarnobrzega

Rysunek 24 Lokalizacja Jeziora Tarnobrzskiego na mapie TOF Tarnobrzeg



Źródło: Opracowanie na podstawie map dostępnych w Internecie

Sfera przestrzenna i środowisko naturalne

Bezpieczeństwo biologiczne, zapobieganie i przeciwdziałanie skutkom awarii przemysłowych

Sprawami bezpieczeństwa publicznego całego obszaru TOF zajmuje się Komenda Miejska Policji w Tarnobrzegu realizująca działania zmierzające do redukcji przestępczości. Zakres jej działań pokrywa się dokładnie z granicami Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego. W okresie tylko 2013 roku Komenda Miejska Policji w Tarnobrzegu wszczęła 2192 postępowania przygotowawcze, w toku, których stwierdzono popełnienie 2394 czynów. Miarą bezpieczeństwa jest również struktura rodzajów przestępstw. W przypadku TOF przedstawia się ona następująco:

Tabela 7 Struktura przestępczości na obszarze TOF

	Przestępstwa				przeciwko życiu i zdrowiu	Kradzieże	
	Ogółem	kryminalne	gospodarcze	drogowe		razem	kradzieże samochodów
WOJEWÓDZTWO	38152	24456	3750	8413	1236	18217	137
Tarnobrzieski Obszar Funkcjonalny	2284	1546	136	460	94	978	13

Źródło Bank Danych Lokalnych GUS

Policja prowadzi też „działania porządkowe”, ukierunkowane na przeciwdziałanie najbardziej dokuczliwym przestępstwom i wykroczeniom oraz ujawnianie ich sprawców. W ramach tej działalności poprzez Wydział Prewencji prowadzi m.in. zabezpieczanie imprez masowych, w tym meczów piłki nożnej. Na poziomie interwencyjnym imprezy zabezpieczane są w formie akcji policyjnej.

W trakcie akcji tych zabezpieczeń w 2013 roku nie odnotowano zbiorowego zakłócenia ładu i porządku publicznego. Średni czas reakcji na zdarzenie wyniósł: na terenie miasta 07:35, w terenie wiejskim 12:56.

Bezpieczeństwo drogowe

Poglądowy obraz sytuacji w tym zakresie odzwierciedla rozkład wypadków drogowych na terenie Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego w 2013 r.

Tabela 8 Struktura rodzajów wypadków drogowych na obszarze TOF

		Liczba Zdarzeń 2013	Liczba Zdarzeń 2012	Liczba Wypadków 2013	Liczba Wypadków 2012	Liczba Zabitych 2013	Liczba Zabitych 2012	Liczba Rannych 2013	Liczba Rannych 2012	Liczba Kolizji 2013	Liczba Kolizji 2012
Ogółem		477	497	53	59	5	6	71	82	424	438

Źródło Bank Danych Lokalnych GUS

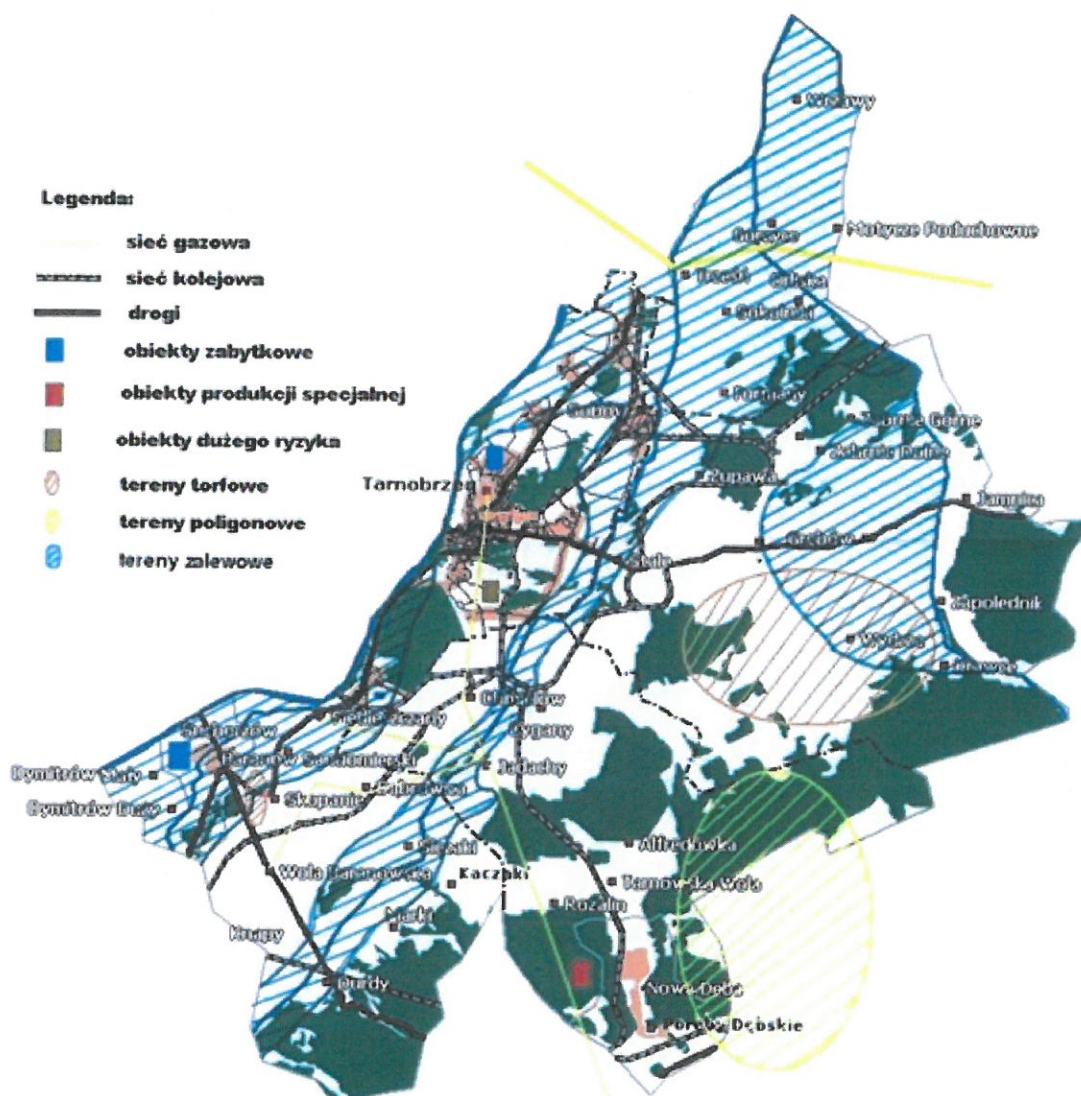
Z przedstawionych wyżej wskaźników można zauważyć, że w ostatnim czasie obserwuje się pozytywne tendencje na poziomie wszystkich rodzajów wskaźników, co można uznać za przejaw poprawy bezpieczeństwa drogowego.

Bezpieczeństwo w zakresie katastrof naturalnych i technologicznych

Dotkliwe skutki powodzi w ostatnim dziesięcioleciu spowodowały szczególną wrażliwość na ten rodzaj zagrożenia naturalnego. Obszar TOF ze względu na uwarunkowania przyrodnicze

oraz ukształtowanie terenu pod względem powodzi jest znacząco narażony na zagrożenia w tym zakresie, co oznacza konieczność prowadzenia działań profilaktycznych oraz przeznaczania na ten cel odpowiednich środków. Oprócz klęski powodzi odnotowuje się na tym terenie inne zagrożenia, lecz ich prawdopodobieństwo jest porównywalne do innych części kraju. Poglądowy obraz sytuacji związanej z zagrożeniami bezpieczeństwa syntetycznie prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 26 Potencjalne zagrożenia naturalne i technologiczne dla Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego



Źródło: Starostwo powiatowe w Tarnobrzegu

Analizując powyższą mapę można stwierdzić, że w strefie bezpośredniego zagrożenia powodziowego znajduje się niemal 1/3 terytorium TOF, przy czym, co należy szczególnie podkreślić są to obszary najgęściej zaludnione, na których oprócz mieszkań znajduje się duża część infrastruktury przemysłowej zainstalowanej na terytorium TOF. Na terenach TOF znajdują się rzeki o łącznej długości ok. 195 km. Głównym odbiornikiem wód powierzchniowych na terenie powiatu tarnobrzskiego jest rzeka Wisła. W obrębie doliny tej rzeki koncentruje się większość urządzeń przeciw-powodziowych i pompowni odwadniających. System wałów przeciwpowodziowych ma długość ok. 194 km

a powierzchnia chroniona doliny na terenie TOF obejmuje łącznie 23000 ha a strefie tej znajduje się 2900 zagrożonych gospodarstw i 18000 osób przewidzianych do ewakuacji.

Oznacza to, że zarówno zabezpieczenia jak i gotowość powiązanych służb, instytucji i organizacji działających w zakresie klęsk i katastrof naturalnych musi być utrzymywana na odpowiednim poziomie gotowości do działań, poddawana regularnym przeglądom oraz systemowym uzupełnieniom i modernizacjom, a także szkoleniom kadr. Ogół tych zagadnień pociąga za sobą stosowne koszty i musi być stale uwzględniany w procesie zarządzania oraz projektach rozwojowych terenów objętych zasięgiem TOF.

Pod względem technologicznym zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego mogą stanowić skutki nieprawidłowości procesów technologicznych w przemyśle oraz zagrożeń wynikających z lokalizacji na tym terenie poligonu wojskowego. Sprawy zapewnienia bezpieczeństwa w tym zakresie, leżą w zakresie zobowiązań poszczególnych przedsiębiorstw oraz instytucji, ich egzekwowaniem zajmują się odpowiednie służby kontrolne. Z powyższych względów w niniejszej analizie sprawy z tym związane są jedynie wzmiankowane.

Analiza SWOT

Nawiązując do struktury analiz rozwoju ukierunkowanego na rozwój zrównoważony obszaru TOF Tarnobrzeg analizę SWOT przeprowadzono w rozbiciu na trzy podstawowe obszary merytoryczne koncepcji ekorozwoju tj. na sfery Społeczną, Gospodarczą oraz Środowiskowo-przestrzenną.

Tabela 9 SWOT dla sfery społecznej

szanse	zagrożenia
• szanse wynikające z polityki regionalnej Unii Europejskiej • szanse wynikające z faktu, że turystyka jest perspektywicznym kierunkiem rozwoju gospodarczego kraju i regionu. • dostępność i możliwości wykorzystania środków finansowych na cele związane z rynkiem pracy • wzrost nakładów państwa na rozwój i badania w szkolnictwie wyższym i inwestycje w ochronie zdrowia oraz rozwój zasobów, rehabilitację zawodową i społeczną • rozwój instytucji otoczenia biznesu i współpracy nauki z biznesem • rozwój społeczeństwa informacyjnego wpływający korzystnie na jakość życia mieszkańców miasta	• skomplikowany system prawny i podatkowy • wysokie koszty zatrudniania ponoszone przez pracodawców. • emigracja młodzieży do dużych miast (szczególnie absolwentów najlepszych szkół i uczelni) • niekorzystne prognozy liczby ludności kraju i regionu • niski poziom zainteresowania oraz świadomości potrzeb kształcenia ustawicznego dorosłych oraz zastępowalności kadr • słaba zdolność organizacji pozarządowych i instytucji służby zdrowia do aplikowania o środki UE oraz niewystarczająca zdolność do sfinansowania udziału własnego w takich projektach • rozdzźwięk między dynamizmem zmian

	społecznych i gospodarczych a procesem zmian w edukacji na wszystkich jej poziomach
atuty	słabości
• liczne i różnorodne organizacje pozarządowe • prężnie działająca spółdzielnia socjalna w Tarnobrzegu • wzrastające możliwości zatrudnienia związane z dynamiczny rozwojem międzynarodowych koncernów • tradycje regionu przemysłowo-rolniczego (Centralny Okręg Przemysłowy) • sprawnie działające Uniwersytety Trzeciego Wieku w Tarnobrzegu, Gorzycach i Nowej Dębie	• wzrastająca liczba ludzi w wieku poprodukcyjnym, • ubożenie niektórych grup społecznych • problemy wynikające z nadwyżki siły roboczej szczególnie w osiedlach wiejskich • niskie kwalifikacje byłych pracowników najniższego szczebla przemysłu • niedostateczna aktywność lokalnych grup społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 10 SWOT dla sfery gospodarczej

szanse	zagrożenia
• dostępność środków z różnych programów operacyjnych, • rosnący zagraniczny i krajowy popyt na nowoczesne i niekonwencjonalne usługi turystyczne, • szanse rozwoju przetwórstwa spożywczego w oparciu o zasoby surowcowe pobliskiego powiatu sandomierskiego, • dostępność programów wspierających rozpoczynanie działalności gospodarczej • dostosowywanie kierunków kształcenia (przekwalifikowania) pod potrzeby pracodawców, • poprawiające się prawo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej • Szanse związane z turystyką wynikające z pobliskiego położenia 1000-letniego miasta Sandomierza, zabytków Baranowa Sandomierskiego oraz pobliskich gmin, • przemysłowe tradycje tej części regionu podkarpackiego bliskie położenie i możliwości wykorzystania infrastruktury Linii Hutniczo-Siarkowej.	• wzrastające wymagania gospodarki pod względem jakości kadr oraz zaplecza technicznego, • ucieczka ludzi wykwalifikowanych z regionu, • niewydolny system prawny w Polsce generujący brak poczucia stabilności przez przedsiębiorców • znikome efekty wprowadzania ułatwień dla rozpoczynających działalność gospodarczą, • powszechne poczucie niskiej jakości systemu prawnego oraz funkcjonowania nieformalnych mechanizmów związanych z udzielaniem zleceń, • słabości wynikające z niedoskonałego prawa zamówień publicznych, • uciążliwości związane z wysokimi opłatami na ubezpieczenie społeczne • starzenie się kwalifikacji” osoby długotrwale bezrobotne mogą trwale zasilić szeregi korzystających z opieki społecznej.

atuty	słabości
• posiadanie zbiornika wodnego – drugiego w regionie pod względem powierzchni, • tradycje regionu przemysłowo-rolniczego (Centralny Okręg Przemysłowy), • różnorodność kwalifikacji miejscowej ludności : przemysł chemiczny i maszynowy, rolnictwo, ogrodnictwo, rzemiosło, ceramika, przetwórstwo szkła, przemysł spożywczy itp., • centralne położenie miasta Tarnobrzega w trójkącie Kielce - Lublin - Rzeszów, • Wschodni Sojusz Motoryzacyjny w siedziba w Tarnobrzegu, • duże obszary objęte Specjalną Strefą Ekonomiczną, • potencjał Tarnobrzeskiego Parku Przemysłowo-Technologicznego oraz sąsiadujących z nim doskonale uzbrojonych terenów inwestycyjnych • urodzajne gleby, tradycje i potencjał do produkcji żywności, • Posiadanie kilku wypromowanych produktów regionalnych • duża ilość powierzchni produkcyjnych nadających się do zagospodarowania wraz z niezbędnym uzbrojeniem, • znaczne rezerwy mocy zainstalowanej w stosunku do pobieranej w energetyce.	• niewykorzystany potencjał bliskiej lokalizacji rozwiniętych miast średniej wielkości, • niekorzystne uwarunkowania kulturowe utrudniające wdrożenie porozumień partnerskich pomiędzy Tarnobrzegiem Sandomierzem i Stalową Wolą, • słabo rozwinięta infrastruktura turystyczno-wypoczynkowa, • nieskoordynowana i rozproszona promocja gospodarcza, • niewystarczająca jeszcze dostępność komunikacyjna niezbędna do rozwoju turystyki i rekreacji, • niska jakość systemu komunikacyjnego strefy rozwoju gospodarczego na terenach byłej KiZPS Siarkopol • zużycie części infrastruktury przemysłowej i mieszkaniowej, • ograniczenia wynikające z braku efektywnego węzła komunikacyjnego udrażniającego połączenie specjalnej Strefy ekonomicznej z drogami wojewódzką i krajową.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 11 SWOT dla sfery środowiskowo-przestrzennej

szanse	zagrożenia
• regulacje prawne (UE) wymuszające stosowanie alternatywnych źródeł energii; • potencjalne możliwości współpracy sieciowej w zakresie turystyki z Sandomierzem oraz liczne i atrakcje turystyczne w stosunkowo bliskim otoczeniu (np. zamek w Ujeździe, czy Lasy Janowskie), • możliwości wynikające z postępu technologicznego w zakresie materiałów i technologii możliwych do	• niewystarczające wykorzystywanie transportu kolejowego w gospodarce narodowej, • nadal niewystarczająca dostępność drogową, • złożone i czasochłonne procedury uruchamiania funduszy strukturalnych, • nieregulowane warunki dla rozwoju energetyki odnawialnej – przedłużające się i niepewne prace nad ustawą o odnawialnej.

wykorzystania w regeneracji starej i budowie nowej infrastruktury wzrost popularności turystyki rekreacyjnej.	zagrożenia powodziowe wynikające ze zmian klimatycznych.
atuty	słabości
- modelowo zagospodarowane tereny przemysłowe związane likwidowaną kopalnią –jezioro Tarnobrzeskie - Regionalne Centrum Promocji Obszaru Natura 2000 zlokalizowany w Zamku Dzikowskim, - bogactwo i zróżnicowanie środowiska przyrodniczego, kulturowego i historycznego na terenach wiejskich sprzyjające rozwojowi usług turystycznych i wpływających na poziom i jakość życia, - powiązanie infrastrukturalne z innymi jednostkami samorządowymi zagospodarowującymi obszary przemysłowe (np. częściowa sieć ścieżek rowerowych).	- Niewystarczające pokrycie terenu TOF siecią kanalizacyjną i wynikające stąd ograniczenia rozwoju - niedostateczne tempo regeneracji oraz budowy nowej infrastruktury związanej np. z ochroną środowiska, ochroną zdrowia, - słabe pokrycie planami przestrzennego zagospodarowania terenów przemysłowych, - niewielkie tradycje w zakresie działalności gospodarczej związanej z rekreacją i turystyką, - niewielka liczba obiektów noclegowych i niezadowalająca ich jakość.

Źródło: Opracowanie własne

Wizja i cele rozwojowe

Wizja

Oczekiwanym stanem do osiągnięcia jest zintegrowana na bazie historycznej tożsamości terytorialnej społeczność mikroregionu wyznaczonego granicami Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego, która dzięki przeprowadzeniu kompleksowej rewitalizacji posiada miejsca pracy i dobre warunki życia w przyjaznym otoczeniu wynikającym z troski o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze.

Obszar funkcjonalny Miasta Tarnobrzega, który cechuje się zespołem silnych i wewnętrznych powiązań, jest jednocześnie mocno zróżnicowany (szczególnie w relacji Tarnobrzega – reszta obszaru). W związku z tym dla pełnego wykorzystania potencjału rozwojowego TOF konieczne jest podjęcie działań na rzecz integracji (szczególnie funkcjonalnej), przy jednoczesnym, dalszym wzmacnianiu przewag konkurencyjnych.

Uwzględniając powyższe celem głównym Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Tarnobrzega, który można uznać za jej misję jest:

Ograniczenie problemów społecznych i gospodarczych zdegradowanych obszarów przemysłowych na terenach gmin Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa Sandomierskiego, Grębowa i Gorzyc wchodzących w skład Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Osiągnięcie celu głównego będzie możliwe dzięki podjęciu interwencji w przenikających się wymiarach, takich jak: społeczność, gospodarka, przestrzeń.

Zostały one uwzględnione w trzech celach strategicznych:

- A. Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej poprzez uzupełnienie, modernizację i kompleksowe zintegrowanie systemów infrastruktury technicznej oraz wsparcie rozwoju przedsiębiorczości**
- B. Poprawa jakości życia poprzez integrację i aktywizację zawodową, włączenie społeczne oraz rozwój usług publicznych w sferze kultury**
- C. Racjonalne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w celu zachowania dobrych warunków do życia dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego**

W ramach celów rozwojowych obszary priorytetowe, które są optymalnym wyborem biorąc pod uwagę aktualną dostępność środków oraz możliwości techniczno-organizacyjne samorządów tworzących partnerstwo.

Wyodrębniono następujące obszary priorytetowe:

1. Rewitalizacja terenów przemysłowych
2. Przedsiębiorczość
3. Aktywizacja zawodowa i włączenie społeczne
4. Kultura i dziedzictwo

Cele strategiczne realizowane są poprzez kierunki działań. Odnoszą się one do dziedzin, którym zapewniono dofinansowanie przedsięwzięć rozwojowych w ramach instrumentu ZIT lub zwiększono szanse na uzyskanie dofinansowania w ramach projektów komplementarnych, finansowanych z innych źródeł. Tym samym zakres przedsięwzięć sprofilowany jest pod kątem priorytetów inwestycyjnych UE na perspektywę finansową 2014-2020 oraz zakresu interwencji przyjętego w RPO WP 2014-2020.

Uwzględniając wskazane powyżej cele i priorytety proponuje się następujące kierunki działań, które koncertują zestawy działań, a których pełna i kompleksowa realizacja jest warunkiem uzyskania zakładanych efektów ich realizacji. Dla obszaru TOF Tarnobrzeg, priorytetowymi kierunkami działań są;

- A.1 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych w kierunku zapewnienia warunków technicznych do rozwoju gospodarczego.
- A.2 Stworzenie warunków ułatwiających podejmowanie i rozwój działalności gospodarczej na terenie TOF.
- B.1 Zapewnienie warunków sprzyjających integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenach TOF.
- B.2 Aktywizacja zawodowa w kierunku zapewnienia dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo.
- B.3 Podniesienie jakości usług w sferze kultury.
- C.1 Stworzenie warunków do ochrony dziedzictwa przyrodniczego.
- C.1.1 Zapewnienie infrastruktury do ochrony i zachowania bioróżnorodności.
- C.1.2 Poprawa czystości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie TOF.
- C.2 Zachowanie i zabezpieczenie zasobów dziedzictwa kulturowego TOF.

Osiągnięcie tak postawionych celów zaplanowano poprzez realizację dedykowanych działań, które zostały uzgodnione podczas spotkań i komunikacji przedstawicieli gmin partnerskich zaangażowanych w przygotowanie realizacji projektów planowanych do realizacji w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Opis kierunków działań oraz zakładanych efektów ich realizacji:

W poniższym opisie dokonano rozwinięcia wskazanych powyżej kierunków wzbogacając je krótkim uszczegółowieniem oraz wskazaniem oczekiwanych efektów odzwierciedlających konkretne działania jakie muszą być podjęte aby osiągnąć stan oczekiwany, określony w tym dokumencie jako wizja rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego.

A.1 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych w kierunku zapewnienia warunków technicznych do rozwoju gospodarczego

Zdegradowane obszary przemysłowe stanowią dziś jeden z największych problemów bieguna wzrostu decydujących o możliwości osiągnięcia niezbędnej dynamiki procesów rozwojowych zwłaszcza w obszarze wzrostu gospodarczego. Problem ten dotyczy wszystkich gmin zaliczonych do bieguna wzrostu, a działania rozwojowe w tym zakresie powinny być prowadzone działania zintegrowane adekwatne do skali potrzeb rewitalizacyjnych.

Zakładane efekty planowanych do realizacji działań:

- kompleksowe zagospodarowanie gospodarcze odzyskanych i zrekultywowanych terenów otoczenia Jeziora Tarnobrzskiego
- zapewnienie praktycznej dostępności komunikacyjnej zrewitalizowanych obszarów w celu zapewnienia optymalnego wykorzystania szans wynikających z nowej ich sytuacji
- przywrócenie dotychczasowych lub stworzenie nowych funkcji dla pozostałych zdegradowanych ekonomicznie i środowiskowo obszarów przemysłowych
- poprawa ładu przestrzennego i lepszego wykorzystania przestrzeni dzięki opracowaniu kompleksowych, skoordynowanych, wieloletnich programów odnowy, rewitalizacji i zagospodarowania przestrzennego.
- zamiana dotychczasowych funkcji obszarów miejskich oraz przemysłowych na nowe prowadzące do ożywienia gospodarczego i społecznego, podniesienia jakości życia mieszkańców, poprawy stanu środowiska naturalnego i kulturowego, jak również zwiększenia potencjału turystycznego i kulturalnego,

A.2 Stworzenie warunków ułatwiających podejmowanie i rozwój działalności gospodarczej na terenie TOF Tarnobrzeg

Przedsiębiorczość i samozatrudnienie to szczególnie pożądane cechy lokalnej społeczności, które mogą w najlepszym stopniu przyczynić się do ożywienia gospodarczego obszarów zdegradowanych. Rozwinięcie tych wielce pożądanych podstaw społecznych pomimo dość powszechnej świadomości ich znaczenia nie jest zadaniem ani łatwym ani też, co ważne możliwym do samoistnego i szybkiego wdrożenia. Ważnym aspektem działań aktywizacyjnych w tym zakresie na obszarze TOF Tarnobrzeg są uwarunkowania historyczne zwłaszcza te z okresu powojennego, kiedy przedsiębiorczość przedstawiana była pejoratywnie. 50-letni okres takiej propagandy w powiązaniu powstaniem wielkiego przemysłu skutecznie zniszczył wszelkie tradycje przedsiębiorczości i dziś te niekorzystne przyzwyczajenia są dodatkowym czynnikiem ograniczającym rozwój gospodarzy zwłaszcza ten szczególnie pożądany bazujący na sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Ożywienie w tym obszarze wymaga bardziej intensywnej oraz wyrafinowanej stymulacji wymagającej często systemu zachęt i udogodnień, które często polegają na eliminowaniu utrudnień. Konieczne jest prowadzenie działań aktywnych polegających na różnych formach wsparcia finansowego (dotacje, pożyczki) dla rozpoczynających i rozwijających nowe firmy oraz dobrego wsparcia merytorycznego w postaci doradztwa.

Oprócz przedsiębiorstw sektora MŚP, które mogą rozwinąć branżę turystyczną, bardzo ważne jest również rozwijanie bardzo korzystnego trendu obserwowanego na obszarze TOF jakim jest lokalizowanie fabryk dużych korporacji motoryzacyjnych. Oprócz tych

bezpośrednio zlokalizowanych w TOF (np. Pilkington Automotive Poland, Federal Mogul), w najbliższym otoczeniu są kolejne (Kirchhoff Automotive Poland, LEAR, Uniwheels i inne). Korzystnym trendem jest to że niemal wszystkie intensywnie inwestują i tworzą liczne nowe miejsca pracy. Zostało to dostrzeżone i w związku z tym zainicjowana została struktura koordynująca rozwój tego naturalnego klastra. Lokalizacja nowych fabryk takich potentatów gospodarczych stanowi wyraźny i wiarygodny sygnał dla następnych inwestorów, że jest obszar TOF Tarnobrzeg to dobre miejsce na lokowanie inwestycji – miejsce przeanalizowane i zbadane przez tak duże korporacje, które decydują się tu na dalszy rozwój.

Zakładane efekty planowanych do realizacji działań:

- podniesienie przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej mieszkańców dzięki wspieraniu powstawania i rozwojowi mikroprzedsiębiorstw,
- wzrost liczby firm sektora MŚP świadczących usługi okołoturystyczne (m.in. związane z rozwojem infrastruktury Jeziora Tarnobrzckiego,
- zainicjowanie przez gmin TOF Tarnobrzeg wspólnie z Sandomierzem klastra usług turystycznych i jego pragmatyczny rozwój,
- rozwój oferty istniejącego Tarnobrzckiego Parku Przemysłowo-Technologicznego
- umocnienie klastra motoryzacyjnego oraz nowe inwestycje powstałe w wyniku jego aktywności,
- rozwój istniejących inkubatorów przedsiębiorczości,
- rozwój oferty usług świadczonych przez Instytucje Otoczenia Biznesu,
- zmniejszenie poziomu bezrobocia dzięki zwiększeniu liczby atrakcyjnych miejsc pracy i polepszeniu warunków życia mieszkańców sąsiadujących obszarów wiejskich,
- pobudzenie rozwoju gospodarczego obszarów miejskich w oparciu o endogeniczne czynniki oraz aktywność mieszkańców,
- poszerzenie oferty obszarów atrakcyjnych dla inwestorów dzięki powstawaniu i rozwojowi stref aktywności gospodarczej,

B.1 Zapewnienie warunków sprzyjających integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenach TOF

Działania w zakresie integracji społecznej na obszarze, który powoli odbudowuje swój potencjał gospodarczy. Okres zapaści po upadku wielkiego przemysłu oraz przejście w tych warunkach na gospodarkę rynkową zderzył się z zanikiem tradycji przedsiębiorczości oraz trudnościami z pozyskiwaniem środków na podstawowe utrzymanie. Okoliczności te w powiązaniu z typowymi problemami istniejącymi w każdej społeczności niekorzystnie się skumulowały doprowadzając liczne osoby i rodziny na skraj ubóstwa. W takiej sytuacji szczególnie trudno jest funkcjonować osobom, które są dodatkowo obciążone problemami często eliminującymi dla nich możliwość wyjścia z sytuacji kryzysowej. Osoby niepełnosprawne, osoby starsze oraz inne grupy zaliczane do zagrożonych wykluczeniem wymagają świadomej i dobrze zaprogramowanej interwencji. Wyjściem jest tu kompleksowy program działań wspierających bazujących na integracji społecznej, zawodowej, a zwłaszcza na stosowaniu narzędzi z obszaru ekonomii społecznej.

Zakładane efekty planowanych do realizacji działań:

- Aktywizacja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez podniesienie kompetencji,
- reintegracja społeczna i zawodowa poprzez rozwój ekonomii społecznej, w tym przede wszystkim w oparciu o już istniejące oraz nowe spółdzielnie socjalne,

- rozwój nowych form wsparcia indywidualnego i środowiskowego umożliwiających integrację zawodową i społeczną grupom szczególnie narażonych na życie w ubóstwie
- umożliwienie osobom o najniższych kwalifikacjach (a tym samym często dochodach) udziału w bezpłatnych szkoleniach i kursach podnoszących ich kwalifikacje i dających szanse na uzyskanie wyższych dochodów z pracy,

B.2 Aktywizacja zawodowa w kierunku zapewnienia dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo

Rozwój bieguna wzrostu nie jest możliwy bez pragmatycznej polityki związanej z rynkiem pracy. W przypadku TOF Tarnobrzeg oprócz typowych i sprawdzonych narzędzi służących aktywizacji zawodowej jak np. szkolenia, staże, subsydiowane zatrudnienie konieczne jest zastosowanie bardziej kompleksowych metod aktywizacji bezrobotnych. Brak odpowiednio przygotowanych pracowników jest jednym z ważniejszych czynników, które mogą mieć wpływ na lokowanie nowych przedsiębiorstw dających liczne i trwałe miejsca pracy. Jedną z możliwości może tu być wykorzystanie zainteresowania dużych firm skupionych w klastrze Wschodni Sojusz Motoryzacyjny kształtowaniem perspektywicznych zasobów kadrowych.

Zakładane efekty planowanych do realizacji działań:

- Zastosowanie różnorodnych form aktywizacji zawodowej m.in. poprzez pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe świadczone na rzecz uczestników projektu w celu określenia potrzeb i przygotowania ich do udziału w wybranym typie wsparcia (szkolenia, staż, zatrudnienie subsydiowane,
- stosowanie kompleksowych form aktywizacji osób bezrobotnych, w tym z zastosowaniem indywidualnych planów działania oraz programów aktywizacji zawodowej obejmujących kilka form wsparcia,
- zwiększenie aktywności zawodowej osób objętych pomocą społeczną (w szczególności osób w wieku 15-30 lat, powyżej 50 lat, osób niepełnosprawnych,
- poprawa współpracy między publicznymi służbami zatrudnienia a innymi instytucjami działającymi na rynku pracy na rzecz bezrobotnych w celu aktywizacji osób bezrobotnych,

B.3 Podniesienie jakości usług w sferze kultury

Rozwojowi ekonomicznemu powinien towarzyszyć rozwój usług wpływających nie tylko na standard ale i jakość życia. Jednym z takich obszarów jest sfera kultury. Życie kulturalne TOF skupione jest przede wszystkim w głównym ośrodku miejskim. Gminy wiejskie ze względu na swoje peryferyjne położenie oraz niekorzystne warunki ekonomiczne mają utrudniony dostęp do oferty kulturalnej, a uczestnictwo ich mieszkańców w życiu kulturalnym i w przedsięwzięciach kultury wysokiej ma charakter incydentalny.

Zapewnienie wszystkim mieszkańcom obszaru TOF możliwie równych szans korzystania z dóbr kultury staje się działaniem nie tylko pożądanym, ale przede wszystkim koniecznym w celu stopniowego eliminowania marginalizacji obszarów wiejskich oraz zapewnienia równych szans w dostępie do dóbr i usług kulturalnych.

Oddziaływanie centrum bieguna wzrostu będącego jednocześnie centrami życia kulturalnego TOF, na obszary oddalone od niego będzie możliwe, o ile zyskają one odpowiednio silne wsparcie kadrowe, finansowe i infrastrukturalne. Szczególna rola w tym zakresie przypada Tarnobrzieskiemu Domowi Kultury, który funkcje takiego centrum stara się pełnić.

Zakładane efekty planowanych do realizacji działań:

- zwiększenie dostępności zasobów kultury oraz wydarzeń kulturalnych
- wykreowanie i wdrożenie inicjatywy zintegrowanej oferty programowej dla całego obszaru TOF Tarnobrzeg koordynowanej przez Tarnobrzecki Dom Kultury w partnerstwie i gminnymi ośrodkami kultury oraz Muzeum Historycznym
- Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne TOF (m.in. zamki w Tarnobrzegu-Dzikowie i Baranowie Sandomierskim)
- utworzenie w partnerstwie z miastem Stalowa Wola szlaku kulturowo-turystycznego nawiązującego do największej inicjatywy dwudziestolecia międzywojennego (COP), którego stanowiły obszary TOF Tarnobrzeg
- wypromowanie kalendarza wspólnej oferty kulturalnej TOF Tarnobrzeg skojarzonej z ofertą TOF Stalowa Wola oraz ponadregionalnie z miastem Sandomierz.

C.1 Stworzenie warunków do ochrony dziedzictwa przyrodniczego

TOF Tarnobrzeg stanowi mikroregion wybitnie powiązany z dziedzictwem przyrodniczym, ale również z problemami jego zniszczenia i prób odbudowy. Z jednej strony jest to centrum dawnej Puszczy Sandomierskiej oraz atrakcyjnych form Doliny Wisły, a z drugiej obszar gigantycznych zmian krajobrazowych wywołanych kopalnictwem i przetwórstwem siarki oraz innych przemysłów. Realizowane z sukcesem działania związane z odzyskiwaniem bogactwa zasobów dziedzictwa przyrodniczego już dziś przynoszą spektakularne rezultaty. Sztandarowy projekt rekultywacji terenów poprzemysłowych i utworzenia Jeziora Tarnobrzeckiego, a z drugiej strony lokalizacja w Zamku dzikowskim Centrum Obszaru Natura 2000 to tylko nieliczne przykłady wysiłków jakie dotychczas podjęto w tym kierunku. Ten znakomicie rozpoczęty proces wymaga wzmocnienia i wsparcia np. w postaci rozwoju różnych form aktywności ekonomicznej wykorzystujących to dziedzictwo. Oczywistym kierunkiem wydaje się tutaj być sfera turystyki i rekreacji

Zakładane efekty planowanych do realizacji działań:

- zwiększenie oferty edukacyjnej o działania wykorzystujące potencjał przyrodniczy
- zwiększenie zainteresowania terenów do wykorzystania w celach aktywnego wypoczynku
- zwiększenie świadomości ekologicznej regionu w zakresie występowania obszarów chronionych oraz występujących chronionych gatunkach fauny i flory
- wzrost atrakcyjności obszaru i możliwość powstania miejsc przeznaczonych do wypoczynku nad Wisłą, zalewem i w Parku Dzikowskim
- zwiększenie oferty edukacyjnej o działania wykorzystujące potencjał przyrodniczy
- zwiększenie zainteresowania społecznego walorami, atutami i różnorodnością przyrodniczą obszaru TOF Tarnobrzeg.

C.1.1 Zapewnienie infrastruktury do ochrony i zachowania bioróżnorodności Rozpowszechnienie wiedzy na temat znaczenia bioróżnorodności i zmotywowanie społeczności do jej ochrony oraz umiejętnego wykorzystania lokalnego dziedzictwa przyrodniczego

Pragmatyczne wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego wymaga wsparcia zarówno infrastrukturalnego jak i promocyjnego i podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców. Kluczowym obszarem działań projektowych wydaje się być między innymi skupienie na pożądanych przez Unię Europejską działaniach związanych z ochroną bioróżnorodności i ochrona siedlisk.

Zakładane efekty planowanych do realizacji działań:

- zwiększenie poziomu ochrony bioróżnorodności regionu TOF oraz obszaru Puszczy Sandomierskiej będącej obszarem Natura 2000
- wypromowanie potencjału przyrodniczego, różnorodności gatunkowej pociągające za sobą ożywienie społeczno- gospodarcze mikroregionu TOF w kierunku przemysłu aktywnego wypoczynku
- wsparcie procesów i działań zachowujących różnorodność biologiczną,
- właściwie chronione siedliska cennych przyrodniczo gatunków zwierząt, roślin i grzybów, w szczególności gatunków wymagających ochrony na podstawie prawa wspólnotowego,
- właściwie chronione siedliska przyrodnicze określone w przepisach prawa,
- właściwie utrzymane i funkcjonujące różne formy ochrony przyrody.

C.1.2 Poprawa czystości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie TOF

Ze względu na duże rozproszenie zabudowy i niską gęstość zaludnienia niektórych terenów wiejskich obszaru TOF, realizowane dotychczas programy nie obejmowały terenów „nieaglomeracyjnych”. Są to bardzo często obszary siedliskowe, cenne przyrodniczo i atrakcyjne turystycznie. Brak stosownej infrastruktury kanalizacyjnej powoduje, że tereny te cechują się słabym stanem ekologicznym jednolitych części wód, co rzutuje na czystość wody w zlewni rzeki Trześniówki oraz pośrednio dalszych odcinków rzek. Niezbędne jest podjęcie działań ułatwiających i wspierających stworzenie stosownej infrastruktury zapewniającej efektywne zbieranie i oczyszczanie ścieków.

Zakładane efekty planowanych do realizacji działań:

- poprawa jakości wód zlewni rzeki Trześniówka
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury oraz sieci kanalizacji sanitarnej, a także wyrównywanie dysproporcji między siecią wodociągową a kanalizacyjną,
- realizacja programów budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla terenów, gdzie jest to uzasadnione,
- wyposażanie terenów „nieaglomeracyjnych” we właściwą infrastrukturę systemowo rozwiązującą problem zbierania i oczyszczania ścieków (w tym budowę przydomowych oczyszczalni ścieków dla jednego lub kilku gospodarstw, szczelnych – wybieralnych zbiorników, itp.),
- zewidencjonowanie zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków wraz z wprowadzeniem kontroli wywozu nieczystości płynnych i osadów ściekowych z oczyszczalni,
- poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa,

C2 Zachowanie i zabezpieczenie zasobów dziedzictwa kulturowego TOF

Dziedzictwo kulturowe TOF Tarnobrzeg, którego trzon stanowią infrastruktura historyczna majątku Tarnowskich oraz obiekty związane z faktem, że tereny te stanowiły niegdyś „jądro” Centralnego Okręgu Przemysłowego powinno być z jednej strony przedmiotem ochrony i opieki, z drugiej zaś potencjałem, który winien zostać wykorzystany dla rozwoju mikroregionu i budowania kapitału społecznego. Konieczne jest podejmowanie przedsięwzięć, ukierunkowanych zarówno na kompleksową ochronę i zachowanie zasobów dziedzictwa, jak również na jego odpowiednią promocję i wdrażanie efektywnego i racjonalnego modelu zarządzania. Za istotne należy również uznać działania o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim skierowane do mieszkańców regionu. Przybliżenie walorów materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego obszaru TOF Tarnobrzeg, a także podniesienie świadomości ich wartości służyć będzie nie tylko ich zachowaniu i lepszemu ochronie, ale także może przyczynić się do wzrostu tożsamości lokalnej mieszkańców.

Zakładane efekty planowanych do realizacji działań:

- poprawa dostępności i ekspozycji turystycznej terenów, miejsc, obiektów oraz zbiorów mających charakter atrakcji turystycznych lub reprezentujących unikatowe dziedzictwo kulturowe bieguna wzrostu,
- rozwój nowych atrakcji turystycznych służących wiodącym formom turystyki przyjazdowej,
- zainicjowanie i umocnienie klastra turystycznego bazującego na różnorodności i bogactwie obiektów dziedzictwa kulturowego na pograniczu regionów (zamek dzikowski i baranowski, zabytki Sandomierza, zabytki i obiekty turystyki przemysłowej oraz dziedzictwo COP oraz obiektów gospodarczych rodu Tarnowskich,
- wyższa konkurencyjność produktów turystycznych obszaru TOF oraz regionu.

System monitoringu i sprawozdawczości

Celem prowadzenia monitoringu i sprawozdawczości jest kontrola realizacji Strategii w tym dostarczenie Komitetowi Sterującemu oraz Instytucji Zarządzającej niezbędnych informacji do oceny postępów wdrażania Strategii.

Szczegółowe zasady prowadzenia monitoringu i sprawozdawczości zostaną określone po uwzględnieniu wymagań wynikających z RPO WP 2014-2020.

Monitoring

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i sprawozdawczość jest komórka powołana z przedstawicieli gmin zaliczonych do bieguna wzrostu. Monitoring i sprawozdawczość będą prowadzone w porozumieniu z innymi komórkami i jednostkami organizacyjnymi oraz z pozostałymi gminami należącymi do Porozumienia, a także innymi aktorami realizującymi projekty na rzecz TOF. Osobami odpowiedzialnymi za współpracę w ramach monitoringu i sprawozdawczości są koordynatorzy poszczególnych projektów.

Z uwagi na charakter dokumentu realizacja Strategii będzie mierzona za pomocą wskaźników produktu oraz wskaźników rezultatu, przypisanych w RPO WP 2014-2020 poszczególnym priorytetom inwestycyjnym Unii Europejskiej.

Koordynatorzy projektów będą zobligowani do zbierania i przekazywania wskaźników monitoringu. W przypadku części wskaźników rezultatu dane będą pozyskiwane od Instytucji Zarządzającej odpowiedzialnej za zbieranie tych danych w skali województwa. Raz do roku opracowywany będzie raport z monitoringu za rok uprzedni, w którym prezentowane są uzyskane wartości wskaźników produktu oraz rezultatu. Przy czym w przypadku wskaźników

rezultatu częstotliwość pomiaru nie jest jednorodna ze względu na to, że dane w ramach tego typu wskaźnika nie zawsze będą dostępne, a co za tym idzie przedstawiane w raporcie. Dodatkowo wskaźniki będą prezentowane w raporcie w sposób narastający, co pozwoli ocenić poziom realizacji wskaźników w stosunku do przyjętych wartości docelowych dla roku 2020, a także w niektórych przypadkach do roku 2018. Ponadto w raporcie zamieszczane będą informacje o czynnikach wpływających na realizację wskaźników.

Ramy instytucjonalno-wdrożeniowe

Gminy TOF zawarły w dniu 3 października 2013.r. Porozumienie gmin Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego o współpracy w zakresie realizacji zintegrowanych projektów w perspektywie finansowej UE 2014- 2020.

Pozycja gmin TOF w systemie wdrażania RPO WP 2014-2020 sprowadza się do roli podmiotu realizującego projekty indywidualne gmin tworzących TOF, które to projekty są ze sobą wzajemnie zintegrowane, a których realizacja przyniesie synergiczne efekty istotne dla całego obszaru TOF Tarnobrzeg. W celu zapewnienia zintegrowania działań oraz efektów projektów realizowanych przez poszczególne gminy w ramach limitów określonych w SZOOP RPO WP konieczne będzie powołanie kolegalnej struktury koordynującej, której rolą będzie między innymi kontrolowanie zintegrowania projektów na każdym etapie ich realizacji.

Treść planowanego w tym celu porozumienia wykonawczego sprecyzuje strukturę jednostki koordynującej funkcjonującej w ramach TOF oraz podział kompetencji pomiędzy poszczególnymi ciałami.

W ramach TOF przewidziano działanie:

Komitetu Sterującego TOF, jako ciała decyzyjnego, do którego wyłącznej kompetencji należy przede wszystkim: przyjmowanie raportów z monitoringu i ewaluacji Strategii TOF.

Forum Konsultacyjnego TOF, w skład którego wchodzi gminni koordynatorzy projektów oraz przedstawiciele Sekretariatu. Forum umożliwia prowadzenie dialogu na temat wszystkich spraw związanych z wdrażaniem Strategii TOF. Zadaniem Forum Konsultacyjnego będzie wypracowywanie propozycji i rozwiązań, zanim zostaną skierowane do Komitetu Sterującego.

Sekretariatu TOF, który we współpracy z gminnymi koordynatorami TOF zapewni obsługę merytoryczną oraz administracyjno-techniczną dla pozostałych ciał oraz wszystkich jednostek wchodzących w skład TOF.

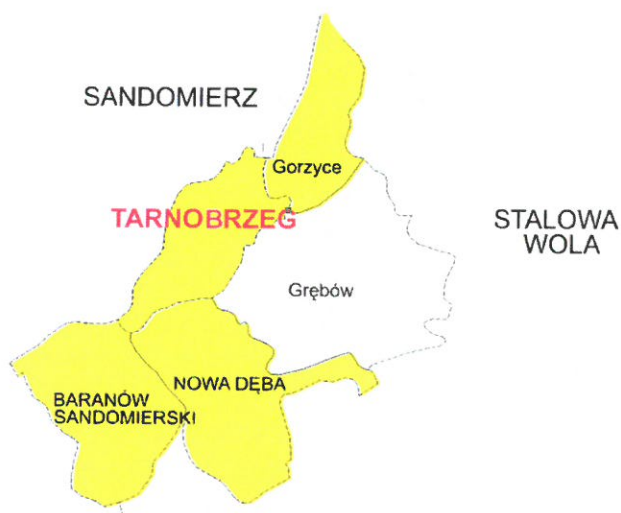
Raport z monitoringu będzie przedstawiany do akceptacji Komitetowi Sterującemu TOF. Komitet Sterujący ma możliwość sformułowania zaleceń naprawczych lub zapobiegawczych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości lub ryzyk dla zrealizowania zakładanych wartości docelowych wskaźników.

Terytorialny wymiar wsparcia w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Tarnobrzega

Projekty TOF wykazują zróżnicowaną koncentrację przestrzenną, co jest pochodną zidentyfikowanych wyzwań i potencjałów, ale także możliwości współfinansowania projektów. Na poniższych mapach zobrazowano rozkład przestrzenny projektów TOF

w poszczególnych gminach, na podstawie wstępnych deklaracji gmin (deklaracja ma charakter indykatywny)

Rysunek 27 Gminy TOF deklarujące udział w projekcie "Rewitalizacja zdegradowanych obszarów Gmin Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa Sandomierskiego i Gorzyce"



Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 28 Gminy TOF deklarujące udział w projekcie "Integracja społeczna na rzecz aktywizacji zawodowej na rewitalizowanych obszarach gmin TOF"



Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 29 Gminy TOF deklarujące udział w projekcie "Aktywizacja zawodowa mieszkańców rewitalizowanych obszarów przemysłowych TOF"



Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 30 Gminy TOF deklarujące udział w projekcie Wsparcie przedsiębiorczości na rewitalizowanym obszarze gmin".



Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 31 Gminy TOF deklarujące udział w projekcie „Rozwój instytucji kultury i zasobów dziedzictwa kulturowego TOF”.



Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 32 Gminy TOF deklarujące udział w projekcie „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Obszaru Funkcjonalnego”.



Źródło: Opracowanie własne

Indykatywna lista projektów strategicznych

Ze względu na specyfikę położenia bieguna wzrostu na pograniczu regionu oraz w bliskim sąsiedztwie drugiego bieguna wzrostu jakim jest Stalowa Wola projekty o charakterze strategicznym dla tego obszaru nie mogą pomijać ważnych relacji, które z tego położenia wynikają. Projekty te nawiązują do priorytetu tematycznego 3.5.Strategii Rozwoju WP orientującego zamierzone działania na wsparcie spójności przestrzennej terenu i wzmacnianie funkcji rzeczywistego bieguna wzrostu.

Uwzględniając ww. potrzebę poniżej zestawiono projekty strategiczne dla całego rzeczywistego bieguna wzrostu, który swym zasięgiem przekracza obszar wyznaczony oficjalnie dla TOF Tarnobrzeg (który oprócz Miasta Tarnobrzega obejmuje jedynie cztery sąsiadujące gminy.

1. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów Gmin Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa Sandomierskiego i Gorzyc (Projekt zintegrowany koordynowany przez Miasto Tarnobrzeg).
2. Rozwój instytucji kultury i zasobów dziedzictwa kulturowego Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego (Projekt zintegrowany koordynowany przez Miasto Tarnobrzeg).
3. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego (Projekty zintegrowane gmin: Baranów Sandomierski, Gorzycy i Grębów) .
4. Integracja społeczna na rzecz aktywizacji zawodowej na rewitalizowanych obszarach gmin Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego (Projekt zintegrowany koordynowany przez MOPR Tarnobrzeg).
5. Aktywizacja zawodowa mieszkańców rewitalizowanych obszarów przemysłowych Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa Sandomierskiego, Grębowa i Gorzyc. (Projekt zintegrowany koordynowany przez PUP Tarnobrzeg).
6. Wsparcie przedsiębiorczości na rewitalizowanym obszarze gmin: Tarnobrzega Nowej Dęby, Grębowa, Baranowa Sandomierskiego i Gorzyc (Projekt zintegrowany koordynowany przez TARR S.A.).
7. Utworzenie klastra turystycznego sieciującego wielowymiarowe usługi oraz atrakcje lokalne w zintegrowaną ofertę turystyczną mikroregionu skupionego wokół układu 3 miast.
8. Rozszerzenie działalności Klastra „Wschodni Sojusz Motoryzacyjny” na obszar gmin: powiatu tarnobrzieskiego, stalowowolskiego i sandomierskiego.
9. Zintegrowany system promocji gospodarczej układu trójpolarnego Tarnobrzeg, Sandomierz – Stalowa Wola.

Określenie typów projektów finansowanych za pomocą instrumentów finansowych

Rewitalizacja Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego stanowi system skoordynowanych ze sobą projektów, które poprzez kompleksowość podejścia, synergii i wzajemne wzmacnianie przyczynią się do uzyskania wzrostu poziomu i jakości życia społeczności zamieszkującej tereny Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Tarnobrzega. Projekty realizowane w ramach tego programu stanowią kompleksowy system wsparcia terytorium obszaru funkcjonalnego, dla którego czynnikiem integrującym lokalne społeczności zamieszkujące jego tereny, a jednocześnie zaplanowane do realizacji projekty jest historycznie ukształtowana tożsamość terytorialna oraz gospodarcza. Tożsamość ta bazuje na ukształtowanej w pierwszej połowie XX wieku kulturze gospodarczej wynikającej z aktywności Rodu Tarnowskich, realizacji na tym terenie największego w tym czasie projektu gospodarczego, jakim był Centralny Okręg Przemysłowy oraz budowy i funkcjonowania na tym terenie wielkiego przemysłu związanego z wydobyciem i przetwórstwem siarki.

Celem głównym przedsięwzięcia jest ograniczenie problemów społecznych i gospodarczych zdegradowanych obszarów przemysłowych znajdujących się na terenach gmin Tarnobrzega, Baranowa Sandomierskiego, Gorzyc, Grębowa i Nowej Dęby wchodzących w skład TOF Tarnobrzeg. Osiągnięcie tego celu wymaga realizacji wspólnie ukierunkowanych projektów, które będą finansowane w oparciu o ramy różnych programów operacyjnych. Kluczową rolę w tym kontekście przypada Regionalnemu Programowi Operacyjnemu Województwa Podkarpackiego w ramach mechanizmu finansowania Zintegrowanych Inicjatyw Terytorialnych z wykorzystaniem konkursów dedykowanych.

Indykatywna lista przedsięwzięć planowanych do realizacji na obszarze Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego

A. Tytuł przedsięwzięcia
Rewitalizacja zdegradowanych obszarów Gmin Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa Sandomierskiego i Gorzyc. Gmina Tarnobrzeg - <i>Rewitalizacja terenów zdegradowanych miasta Tarnobrzega</i>
B. Opis przedsięwzięcia
B.1. Cel <u>Cel główny</u> Ograniczenie problemów społecznych na terenach zdegradowanych Gmin Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa Sandomierskiego i Gorzyc wchodzących w skład Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego. <u>Cele szczegółowe:</u> • zmniejszenie poziomu bezrobocia na terenie TOF, • aktywizacja obszaru przeżywającego problemy strukturalne wywołane upadkiem głównych pracodawców w regionie zatrudniających 20 tys. osób, • wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców poprzez działania PUP, MOPR i Tarnobrzeskiej Agencji Rozwoju Regionalnego zmierzające do wsparcia zatrudnienia, samozatrudnienia i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, • wzrost konkurencyjności regionu poprzez ulokowanie przedsiębiorstw na zrewitalizowanych obszarach przemysłowych TOF, • wzmocnienie pozycji miasta Tarnobrzega jako bieguna rozwoju, • zagospodarowanie zdegradowanych terenów TOF o pow. 305,33 ha • poprawa stanu środowiska przez budowę kanalizacji sanitarnej w obszarze jeziora zapobiegającej przedostawaniu się zanieczyszczeń do wód jeziora
B.2 Zakres rzeczowy
I. Gmina Tarnobrzeg

Zakres rzeczowy obejmuje zagospodarowanie terenów o pow. 98,83 ha wokół Jeziora Tarnobrzieskiego zdegradowanych po przemyśle siarkowym na cele rekreacyjne, turystyczne oraz gospodarcze poprzez dzierżawę terenu o pow. 43,13ha pod prowadzenie działalności gospodarczej :

1.budowa drogi ul. Opaskowej biegnącej wokół Jeziora na dł. ok.2 km w tym:

- budowa ciągu rowerowo-pieszego
- budowa oświetlenia.

2. Budowa drogi ul. Żeglarska w tym;

- Budowa ciągu rowerowo-pieszego na dł. 1,9 km
- Budowa oświetlenia na dł. 1,9 km
- Budowa sieci kanalizacji deszczowej i sanitarnej na dł. 1,9 km
- Budowa kanalizacji teletechnicznej na dł. 1.9. km
- Budowa stacji transformatorowej
- Wykonanie elementów odwodnienia

3 .budowa parkingów

4 .Budowa sieci wodociągowej na odcinku ul. Żeglarska – ul. Opaskowa w tym :

- budowa odcinków sieci rozdzielczej o średnicy Dn 110 o szacowanej dł. około 2,0 km
- montaż węzłów zasuw i hydrantów przeciwpożarowych.

5.Budowa sieci sanitarnej w systemie grawitacyjno-ciśnieniowym:

- budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o średnicy Dn 200 i Dn 160 o szacowanej długości około 4,0 km
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej o średnicy Dn 90 o szacowanej długości około 1,0 km,
- budowa studni włączeniowych na kolektorze kanalizacji ciśnieniowej wraz z wyposażeniem – 3 szt.
- budowa kompletnych przepompowni ścieków – 6 szt.

6. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej m.in.:

- budowa toalet oraz pawilonów sanitarnych
- budowa boisk sportowych
- budowa pomostów, kei, slipów
- budowa parku linowego i ścianek wspinaczkowych
- camping, pola namiotowego i karawaningowego wraz z pawilonami sanitarnymi
- utworzenie miejsc przeznaczonych pod grillowanie
- zagospodarowanie powierzchni pod łowiska wędkarskie
- wyposażenie w sprzęty przeznaczone do zabawy, wypoczynku, rekreacji w wodzie
- trasy/tory do wyścigów samochodowych, rowerowych, motorowych

Wartość Projektu - 33 000 000,00 zł.

Wkład EFRR - 22 950 000,00 zł

Termin realizacji - 2017- 2018

II. Gmina Nowa Dęba

Zakres rzeczowy obejmuje zagospodarowanie zdegradowanych terenów po przemyśle siarkowym na terenie miejscowość Chmielów o pow. 50 ha i terenów po byłych Zakładach Metalowych „Dezamet” o pow. 100 ha oraz uporządkowanie przestrzeni publicznej o pow. 2,5 ha w centrum miasta.

a. Strefa poprzemysłowa w Chmielowie obszar poprzemysłowy:

- Budowa dróg w nowych terenach inwestycyjnych TSSE Chmielów ok 0,8 km – 1,5 mln zł
- Budowa parkingów wzdłuż terenów poprzemysłowych
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenach poprzemysłowych
- Budowa przedszkola ze żłobkiem w Chmielowie

b. Teren Tarnobrzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej -podstrefa Nowa Dęba:

- Remont kapitalny dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą tj. budowa chodników, parkingów i infrastruktury teletechnicznej w obrębie TSSE Nowa Dęba na dł.4,58 km
- Modernizacja oświetlenia ulicznego
- Modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, w tym:
 - sieć wodociągowa od fi 63 do 315 i przebudowa wieży ciśnień ok 6,830 km
 - sieć kanalizacyjna od fi 100 do 500 - ok. 10 km.

c. Zagospodarowanie terenów przyległych i zależnych od zdegradowanych terenów poprzemysłowych Zakładów Metalowych Dezamet:

Zagospodarowanie terenów przy budynkach wielorodzinnych 106, 108, 110 przy ul. Kościuszki, (zagospodarowanie terenów zielonych, nasadzenia krzewów, remont ciągów pieszych i miejsc postojowych, mała architektura w postaci ławek, koszy na śmieci, plac zabaw) i remont 1 obiektu (remont mieszkań socjalnych, remont wspólnych łazienek, klatek schodowych i prace dotyczące elewacji i wymiany stolarki).

d. Zagospodarowanie terenu po „starej kotłowni” na cele mieszkaniowe:

budowa budynku wielorodzinnego w ramach społecznego budownictwa czynszowego.

e. Zagospodarowanie terenów nad Zalewem

- 1) budowa dojazdowej drogi Spacerowej wraz z miejscami parkingowymi
- 2) modernizacja parkingu głównego
- 3) budowa oświetlenia i systemu monitoringu wizyjnego
- 4) budowa 2 toalet

budowa miasteczka ruchu drogowego.

Wartość projektu: 20 000 000,00 zł

Wartość dofinansowania: 17 000 000,00 zł

Termin realizacji: 2016-2018

Baranów Sandomierski:

Zakres rzeczowy projektu obejmuje rewitalizację zdegradowanej przestrzeni,

infrastruktury i obiektów użyteczności publicznej zlokalizowanych w miejscowościach Baranów Sandomierski, Skopanie i Suchorzów, zmierzającą do uzyskania wysokiej jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców, integracji społecznej oraz aktywizacji gospodarczej obszaru.

1. Baranów Sandomierski:

- a. modernizacja i adaptacja na cele gospodarcze, społeczne i kulturalne, obiektów użyteczności publicznej, stanowiących mienie Gminy:
 - kamienica Rynek 17,
 - ul. Zamkowa nr 24b, 25 i 27,
 - II piętro budynku przy ul. Zamkowej 24,
 - zabudowania na działce nr 1549/8 przy ul. Gen. Leopolda Okulickiego;
- b. modernizacja kanalizacji burzowej w obrębie miejscowości wraz z odtworzeniem nawierzchni dróg;
- c. uporządkowanie i zagospodarowanie terenów położonych przy ul. Zamkowej i Gen. Leopolda Okulickiego, znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie Zamku w Baranowie Sandomierskim, zmierzające do poprawy atrakcyjności turystycznej i estetycznej miejsca, w tym: modernizacja tzw. parkingu przy zamku, zlokalizowanego na działce nr 506/10, urządzenie zieleni miejskiej, budowa chodników i miejsc postojowych, wprowadzenie małej architektury w postaci: ławek, koszy na śmieci, placu zabaw, itp.;

2. Skopanie:

- a. rewitalizacja przestrzeni publicznej w obrębie ulic Mickiewicza i Słowackiego w Skopaniu Osiedlu wraz z dostosowaniem jej do funkcji społecznych i integracyjnych, obejmująca, m.in.: modernizację dróg osiedlowych na długości ok. 0,4 km wraz z infrastrukturą towarzyszącą, tj. chodniki, parkingi, kanalizacja deszczowa, oświetlenie, urządzenie zieleni, stworzenie miejsc spotkań i integracji społecznej;
- b. modernizacja dawnych obiektów zakładowych Fabryki Firanek „Wisn”, przejętych przez Gminę końcem lat 90-tych XX w., zlokalizowanych przy ul. Kardynała Wyszyńskiego, z przeznaczeniem na centrum kulturalno-sportowe obejmujące, m.in.: środowiskowy dom kultury, halę sportową wraz z klubem fitness, stadion piłkarski, siłownię napowietrzną.

3. Suchorzów:

- adaptacja na cele centrum aktywizacji, integracji i opieki nad osobami starszymi, obiektu po dawnej szkole podstawowej;

4. budowa pieszych/rowerowych ciągów komunikacyjnych, przy drodze wojewódzkiej nr 872 o długości ok. 1 900 m oraz powiatowej nr 1121R o długości ok. 2 000 m, łączących rewitalizowane obszary miejscowości Baranów Sandomierski, Skopanie i Suchorzów, celem zapewnienia ich dostępności przestrzennej i komunikacyjnej.

Wartość projektu: - 11 738 000,00 zł

Kwota dofinansowania - 9 977 300,00 zł

Termin realizacji: 2016- 2020

Gorzyce**Zakres rzeczowy projektu obejmuje:**

- rewitalizację gruntów – dz. ewid. 2025/18, 2467/3, 2541/1, 2542/5, 2543, 2544, 1777/1,
- odwodnienie terenu dawnej bazy ZGK oraz zajezdni autobusowej - dz. ewid. 2543, 2542/5, 2025/18, 1777/1,
- uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanej przestrzeni publicznej w centrum Osiedla Gorzyce – dz. ewid. 2467/3, 2467/16, 2467/17, 2542/5, 2549/7, 2541/1, 2392, 1777/1, 1954/6
- zagospodarowanie istniejących terenów zielonych – dz. ewid. 2542/5, 2534,
- modernizacja istniejącego przystanku przy zajezdni autobusowej – dz. ewid. 2543
- modernizacja oświetlenia ulicznego – dz. ewid. 2328/3, 2392, 2542/5, 2534, 2017/5, 1777/1, 2025/18, 2467/3, 2466/35, 2557/1, 2467/17, 2467/1, 1958/13, 1958/11, 2463/6, 2705/4, 2464/4, 2459/3, 2563/1, 2031/15, 2032/14, 2034/5, 2068/11, 2069/7, 2704/11, 2465, 2564/2, 2559/1, 2460/3, 2567, 2572/4, 1743/479, 1743/481, 1743/571
- budowa skateparku na terenie kompleksu szkolnego przy ul. Edukacji Narodowej – dz. ewid. 2465,
- przebudowa drogi gminnej nr 100122R (ul. 3-go Maja i ul. Słoneczna) – dz. ewid. 2557/1
- budowa nowego Domu Kultury w miejscowości Gorzyce – brak lokalizacji,
- remont infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie osiedla Gorzyce - dz. ewid. 2025/18, 1954/6, 1777/1, 2467/3, 2467/16, 2543, 2544, 2563/1, 2564/2, 2574/3, 2467/17, 2542/5, 2557/1,
- budowa kotłowni ekologicznej – brak lokalizacji,
- budowa osiedlowego miejsca wypoczynku i rekreacji - dz. ewid. 2025/18, 1954/6, 1777/1, 2467/3, 2467/16, 2543, 2544, 2563/1, 2564/2, 2574/3, 2467/17, 2542/5, 2557/1,
- budowa bieżni lekkoatletycznej - dz. ewid. 2465,
- wykonaniu kompleksowego systemu monitoringu osiedla Gorzyce – lokalizacja zostanie doprecyzowana na podstawie dokumentacji projektowej,
- budowa drogi gminnej relacji Motycze Poduchowne -Gorzyce (ul. Przybyłów) – dz. ewid. w Motyczu Poduchownym 654, 678, 655, 676, 575, 636, 657, 656, 675, 574, 679, w Gorzycach 2130, 2098/2, 2099/2, 2102/2, 2103/2, 2104/2, 2105/2, 2106/2, 2107/2, 2113/2, 2095, 1073/2, 2115/8, 2101/3, 2708/8, 2708/16, 2708/17, 2708/18, 2708/19, 2708/20, 2708/21, 2708/22, 2114/8, 2115/4,
- budowa drogi dojazdowej do terenów inwestycyjnych dz. ewid. – lokalizacja zostanie ustalona na podstawie decyzji o zezwoleniu na realizacji inwestycji celu publicznego.

- Ponadto przewiduje się wykonanie:
- skateparku o powierzchni ok. 800 m² na terenie osiedla Gorzyce, przy kompleksie szkolny znajdującym się przy ul. Edukacji Narodowej,
- odnowa nawierzchni asfaltowej na długości ok. 800 mb, przebudowa istniejącego ciągu pieszego, budowa miejsc postojowych w ciągu drogi,
- budowa nowego budynku który będzie stanowił siedzibę Gminnego Ośrodka Kultury w Gorzycach,
- remontu istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej,
- kotłowni ekologicznej jako alternatywnego źródła energii cieplnej dla osiedla Gorzyce,
- planuje się wykonanie obiektów małej architektury służącej rekreacji i wypoczynkowi np. ścianka wspinaczkowa, linarium, siłownia zewnętrzna, miasteczko ruchu drogowego, ścieżka zdrowia, wykonanie obiektów małej architektury i ścieżek spacerowych,
- bieżni lekkoatletyczna o obwodzie ok. 400 m, przy kompleksie szkolny znajdującym się przy ul. Edukacji Narodowej,
- kompleksowego systemu monitoringu mającego na celu poprawę bezpieczeństwa na terenie Osiedla Gorzyce,
- drogi dojazdowej do terenów inwestycyjnych TSSE EUROPARK WISŁOSAN,
- drogi gminnej relacji Motycze Poduchowne -Gorzyce (ul. Przybyłów).

Wartość projektu: - 7 000 000, 00 zł

Kwota dofinansowania- 5 950 000,00 zł

Termin realizacji - 2016- 2020

B.3. Zakres przestrzenny

Tereny wszystkich gmin Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego tj. Tarnobrzeg, Gorzyce, Baranów Sandomierski i Nowa Dęba

C. Zgodność przedsięwzięcia z zasadami selekcji

C.1. Zgodność z RPO WP 2014-2020

Przedsięwzięcie wpisuje się w założenia Osi Priorytetowej VI Spójność przestrzenna i społeczna. Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej.

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji wskaźników produktu przypisanych RPO WP 2014-2020 do Celu szczegółowego: „Ograniczone problemy społeczne na terenach zdegradowanych

C.2 Zgodność ze strategią TOF

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu strategicznego A. Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej poprzez uzupełnienie, modernizację i kompleksowe zintegrowanie systemów infrastruktury technicznej oraz wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w

szczegółności kierunku działań A.1. *Zapewnienie warunków technicznych do rozwoju gospodarczego na terenach zdegradowanych*, zapewniając integrację TOFTOF.

Ponadto przedsięwzięcie wpisuje się realizację celu strategicznego B. Poprawa, jakości życia poprzez włączenie społeczne oraz rozwój usług publicznych w sferze kultury w realizację kierunku działań B.1 *Zapewnienie warunków sprzyjających aktywizacji zawodowej na terenach TOF*.

Jednocześnie przedsięwzięcie realizuje kierunek działań B.2 *Zapewnienie dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo*.

C.3 Wymiar zintegrowany

Zintegrowany charakter projektu wyraża się tym, że jest on jednym z szeregu przedsięwzięć planowanych do realizacji w najbliższych latach zmierzający do kompleksowej rewitalizacji Tarnobrzесьkiego Obszaru Funkcjonalnego.

Celami szczegółowymi projektu są ;

- zmniejszenie poziomu bezrobocia na terenie TOF,
- aktywizacja obszaru przeżywającego problemy strukturalne wywołane upadkiem głównych pracodawców w regionie zatrudniających 20 tys. osób,
- wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców poprzez działania PUP, MOPR i Tarnobrzесьkiej Agencji Rozwoju Regionalnego zmierzające do wsparcia zatrudnienia, samozatrudnienia i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- wzrost konkurencyjności regionu poprzez ulokowanie przedsiębiorstw na zrewitalizowanych obszarach przemysłowych TOF,
- wzmocnienie pozycji miasta Tarnobrzega jako bieguna rozwoju,
- poprawa stanu środowiska przez budowę kanalizacji sanitarnej w obszarze jeziora zapobiegającej przedostawaniu się zanieczyszczeń do wód jeziora.

Projekt zakłada realizację kompleksowych działań zapewniających przeciwdziałanie występującym na terenie TOF problemom społecznym związanym ze zubożeniem i niską aktywnością gospodarczą. W ramach przedsięwzięcia zaplanowano realizację szeregu działań zmierzających do ożywienia gospodarczego zdegradowanych terenów Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa Sandomierskiego i Gorzyc przez nadanie im nowych funkcji gospodarczych, społecznych i rekreacyjnych poprzez budowę niezbędnej infrastruktury m.in.: dróg, kanalizacji, oświetlenia umożliwiającej prowadzenie działalności na tych obszarach. Zakłada się równocześnie wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem i bezrobotnych przez udzielanie dotacji, pożyczek, organizacji staży oraz aktywizację zawodową w ramach dwóch projektów komplementarnych realizowanych przez Tarnobrzесьką Agencję Rozwoju Regionalnego SA i Powiatowy Urząd Pracy.

W ramach projektu przewiduje się również rewitalizację fizyczną i przestrzenną obszaru w strefie przemysłowej Tarnobrzega poprzez budowę niezbędnej infrastruktury umożliwiającej ponowne prowadzenie na zdegradowanym obszarze działalności gospodarczej w zakresie usług: gastronomicznych, rekreacyjnych, sportowych. Usługi te mogą być prowadzone nad Jeziorem Tarnobrzесьkim ze względu na możliwości jakie stworzono w tym miejscu, po zalaniu wyrobiska posiarkowego wodą. Akwen przyciąga w sezonie wielu amatorów żeglarstwa, windsurfingu, nurkowania oraz plażowania. Obserwuje się z roku na rok znaczny wzrost ilości osób korzystających ze zbiornika z terenu gmin TOFu tj.: Tarnobrzega, Nowej Dęby, Grębowa, Baranowa Sandomierskiego, Gorzyc oraz innych miejscowości z ościennych województw i z turystów z innych regionów

kraju. Ilość osób, która korzystała w sezonie z jeziora w ciągu ostatnich trzech lat na podstawie sprzedanych miejsc parkingowych wyniosła:

2011 - 100 tys.

2012 - 260 tys.

2013 - 400 tys.

Z uwagi na powyższe występuje na tym obszarze duże zapotrzebowanie na usługi związane z w/w działalnością usługową, która sprzyjać będzie powstawaniu nowych miejsc pracy. Powierzchnia terenów przeznaczonych pod zagospodarowanie nad Jeziorem Tarnobrzeskim wynosi 98,83 ha, w tym na cele publiczne przeznaczonych jest 57,70 ha oraz na cele gospodarcze, w formie działalności usługowej związanej z branżą rekreacyjną, gastronomiczną, spożywczą itp.- 41,13 ha.

1. Wszystkie objęte projektem tereny wymagają rewitalizacji, w przypadku Gminy Tarnobrzeg prowadzona od około 20 lat rekultywacja terenów poeksploatacyjnych po odkrywkowej eksploatacji siarki doprowadziła do przeobrażenia wyrobiska górniczego w Jezioro Tarnobrzeskie. Kopalnia w ramach prowadzonej rekultywacji zlikwidowała istniejące obiekty i urządzenia służące do urabiania i przeróbki siarki, przygotowała wstępnie w zakresie bazowym tereny pod przyszłą ich nową rekreacyjną funkcję. W ramach przeprowadzonych przez kopalnię prac pozostawiono tymczasowe drogi technologiczne w większości gruntowe z nawierzchnią z płyt żelbetowych. Przygotowano tereny pod slipy i plaże, profilując wstępnie zbocza i skarpy. Zadaniem Kopalni prowadzącej rekultywację nie było zagospodarowanie terenów przyległych pod przyszłą infrastrukturę rekreacyjną, a jedynie wykonanie rekultywacji technicznej i ekologicznej polegającej na bazowym ukształtowaniu terenu i obsianiu mieszkanką traw, w celu nadania im nowych funkcji i zabezpieczeniu przed erozją powierzchniową. Mając na uwadze brak dogodnych rozwiązań komunikacyjnych, uzbrojenia terenu w media, wodę, kanalizację, infrastrukturę rekreacyjną, sportową i pozostałych elementami zagospodarowania terenu nie jest możliwe zakończenie rewitalizacji obszaru przemysłu siarkowego i rozwoju przemysłu turystyczno – rekreacyjnego. Budowa zaplanowanej infrastruktury jest niezbędna aby nadać tym terenom nowe funkcje, by mógł on być wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej, rekreacyjnej, a także przyczynić się do osiągnięcia zaplanowanych efektów społecznych w postaci zmniejszenia liczby bezrobotnych.

Potrzeba zagospodarowania terenów poprzemysłowych, w celu nadania im nowych funkcji została zaznaczona w poprzedniej perspektywie finansowej UE w „*Programie rewitalizacji miasta Tarnobrzega na lata 2007-2013*” obszar ten został uznany za zdegradowany i wymagający rewitalizacji, a zadanie związane z jego zagospodarowaniem zostało uznane jako strategiczne. Również w Lokalnym Programie Rewitalizacji na lata 2014-2020, Strategii TOF oraz Strategii rozwoju Tarnobrzega na lata 2014-2020 realizacja w/w zadania ma charakter strategiczny do rozwoju miasta jak i obszaru funkcjonalnego.

2. Zakres rzeczowy planowany na zdegradowanym terenie Gminy Gorzyce ma za zadanie stworzenie dogodnych warunków do rozwijania na nim działalności gospodarczej. Jest to teren zlokalizowany w centrum miejscowości, gdzie występuje skupisko punktów usługowych. Dzięki realizacji zakresu rzeczowego możliwe będzie stworzenie dogodnych warunków do rozwoju podmiotów gospodarczych poprzez zapewnienie dojazdu, miejsc parkingowych i oświetlenia terenu.

Zakres projektu Gminy N. Dęba - zakres rzeczowy prac obejmuje zagospodarowanie terenów wokół 3 bloków, które zostały utworzone wraz z rozwijającymi się zakładami metalowymi w Nowej Dębie Dezamet i stanowiły hotele pracownicze dla osób pracujących na terenie zakładów. Budynki te zamieszkują głównie osoby wykluczone społecznie lub

zagrożone wykluczeniem – podopieczni MOPS. W ramach projektu finansowanego z EFS przewidziane będą działania skierowane do grupy osób zamieszkujących te obiekty, w celu aktywizacji społecznej i zawodowej tych osób mającej na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Działania planowane na terenie gminy Gorzyce i Nowej Dęby wpisują się w sposób bezpośredni w cel projektu jakim jest ograniczenie problemów społecznych i gospodarczych na terenach zdegradowanych Gmin Obszaru Funkcjonalnego poprzez zagospodarowanie terenów przeznaczonych do prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie Gorzyc. W przypadku gminy Nowa Dęba przewidziane działania wpisują się w główny cel projektu poprzez działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

D. Lider przedsięwzięcia

Wybór lidera koordynującego współpracę gmin realizujących projekty wyłonione poprzez konkursy dedykowane nastąpi na podstawie wytycznych TOF, które będą ustalone na późniejszym etapie prac nad SZOOP.

E. Partnerzy w przedsięwzięciu

Gmina Tarnobrzeg,
Gmina Nowa Dęba,
Gmina Baranów Sandomierski,
Gmina Gorzyce.

F. Finansowanie przedsięwzięcia

F.1 Źródło finansowania

Oś priorytetowa RPO VI Spójność przestrzenna i społeczna. Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej.

F.2 Tryb wyboru

Tryb konkursów dedykowanych w znacznym stopniu przyczyni się do realizacji celów szczegółowych wskazanych w RPO WP oraz przypisanego wskaźnika produktu. Ponadto, przede wszystkim w takim przypadku możliwe jest stworzenie spójnego systemu o określonych standardach,

F.3 Wartość ogółem

71 738 000,00 zł

F.4 Wartość dofinansowania

60 977 300,00 zł

G Okres realizacji przedsięwzięcia

2017-2018

A. Tytuł przedsięwzięcia

Integracja społeczna na rzecz aktywizacji zawodowej na rewitalizowanych obszarach gmin Tarnobrzkiego Obszaru Funkcjonalnego

B. Opis przedsięwzięcia

B.1. Cel

Celem działań jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez wsparcie osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem z terenów TOF

B.2 Zakres rzeczowy

Wsparciem zostanie objętych 210 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym:

Gmina Tarnobrzeg 110 osób

Gmina Nowa Dęba 25 osób

Gmina Baranów Sandomierski 25 osób

Gmina Grębów 25 osób

Gmina Gorzyce 25 osób

Zaplanowano działania wspólne dla wszystkich osób objętych projektem oraz działania adresowane do poszczególnych grup docelowych.

Działania wspólne:

Indywidualne i grupowe poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, prawne, doradztwo zawodowe):

Warsztaty prowadzenia gospodarstwa domowego (gospodarowania budżetem, zdrowego odżywiania się, rolą aktywnego spędzania czasu) :

Trening kompetencji interpersonalnych:

Sfinansowanie zatrudnienia konsultanta ds. Osób Niepełnosprawnych:

Udział w imprezach kulturalnych organizowanych przez Tarnobrzski Dom Kultury – bezkosztowo.

Kurs komputerowy dla uczestników w zakresie podstawowym (ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności poszukiwania pracy, przygotowywania aplikacji dla pracodawców):

Organizacja cyklu 3 spotkań podsumowujących etapy realizacji projektu nad Jeziorem Tarnobrzskim w każdym roku realizacji projektu po jednym:

Dla poszczególnych grup docelowych przewidziano:

Rodziny z dziećmi, w tym rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym bądź wykluczone – 120 osób

Zapewnienie opieki nad dziećmi osób objętych projektem na czas uczestnictwa członka rodziny w działaniach projektu poprzez zajęcia organizowane nad Jeziorem Tarnobrzeskim:

Trening umiejętności rodzicielskich:

Rodziny osób niepełnosprawnych, zamieszkujące wspólne gospodarstwo domowe – 45 osób,
Zatrudnienie asystentów osoby niepełnosprawnej na czas uczestnictwa członka rodziny w działaniach projektu: 3 etaty

Kurs z zakresu właściwej opieki nad osobą niepełnosprawną:

Osoby starsze (50+) – 45 osób

Zorganizowanie zajęć rehabilitacyjnych (szkolenie oraz 6-miesięczna kontynuacja) nad Jeziorem Tarnobrzeskim:

B.3 Zakres przestrzenny

Gmina Tarnobrzeg,
Gmina Nowa Dęba,
Gmina Baranów Sandomierski,
Gmina Grębów,
Gmina Gorzyce.

C. Zgodność przedsięwzięcia z zasadami selekcji

C.1. Zgodność z RPO WP 2014-2020

Przedsięwzięcie wpisuje się w założenia Osi Priorytetowej VIII Integracja społeczna
Działanie 8.2 - Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej/powiatowe centra pomocy rodzinie

C.2 Zgodność ze strategią TOF

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu strategicznego B. Poprawa, jakości życia poprzez włączenie społeczne oraz rozwój usług publicznych w sferze kultury
w szczególności kierunku działań B.1 Zapewnienie warunków sprzyjających aktywizacji zawodowej na terenach TOF, zapewniając integrację TOFTOF.

Jednocześnie przedsięwzięcie realizuje kierunek działań B2 Zapewnienie dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo

C.3 Wymiar zintegrowany

Projekt zawiera szereg powiązanych ze sobą i wzajemnie się uzupełniających działań, m.in. poradnictwo doradcy zawodowego, kurs komputerowy, kurs umiejętności interpersonalnych i inne, które pozwolą na pobudzenie do działania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych, które do tej pory miały niewielkie szanse na podjęcie zatrudnienia. Zintegrowanie działań zakłada podnoszenie kompetencji życiowych oraz motywowanie do aktywności społecznej i zawodowej, osoby objęte pomocą będą miały możliwość dalszego rozwoju oraz powrotu na rynek pracy poprzez działania realizowane

przez Powiatowy Urząd Pracy (aktywizacja zawodowa) oraz Tarnobrzeską Agencję Rozwoju Regionalnego (wsparcie zatrudnienia i samozatrudnienia). Ponadto inwestycje zaplanowane w ramach PI 9.2, które pojawią się w miejscu szczątków byłych miejsc pracy, zagospodarowanie tych terenów dadzą ludziom możliwość realnej poprawy swojej sytuacji bytowej.

Należy zauważyć, że jedynie realizacja wszystkich elementów przedsięwzięcia zintegrowanego, czyli 6 komplementarnych projektów, służyć będzie kompleksowej rewitalizacji społecznej, fizycznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej na terenie gmin tworzących obszar funkcjonalny, w celu zmniejszenia poziomu bezrobocia i redukcji wykluczenia społecznego, a także uruchomienia procesu odnowy zdegradowanych przez przemysł obszarów.

D. Lider przedsięwzięcia

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu

E. Partnerzy w przedsięwzięciu

Ośrodki Pomocy Społecznej w Gminach Nowa Dęba, Baranów Sandomierski, Gorzyce i Grębów

F. Finansowanie przedsięwzięcia

F.1 Źródło finansowania

Oś priorytetowa RPO: VIII Integracja Społeczna, Działanie 8.2 - Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej/powiatowe centra pomocy.

F.2 Tryb wyboru

Tryb konkursu dedykowanego w znacznym stopniu przyczyni się do realizacji celów szczegółowych wskazanych w RPO WP oraz przypisanego wskaźnika produktu. Ponadto, przede wszystkim w takim przypadku możliwe jest stworzenie spójnego systemu o określonych standardach,

F.3 Wartość ogółem

1 764 706,00zł

F.4 Wartość dofinansowania

1 500 000,10 zł

G Okres realizacji przedsięwzięcia

2017-2020

H. Wskaźniki produktu

- Liczba usług społecznych zrealizowanych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym po opuszczeniu programu –1635 (6 form wsparcia x 210 osób, 2 formy wsparcia x 120 osób, 3 formy wsparcia x 45 osób)
- Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi lub zdrowotnymi w programie: 210 osób

A. Tytuł przedsięwzięcia

Aktywizacja zawodowa mieszkańców rewitalizowanych obszarów przemysłowych Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa Sandomierskiego, Grębowa i Gorzyc.

B. Opis przedsięwzięcia

B.1. Cel

Celem działań jest wsparcie w kierunku zapewnienia dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo z terenów TOF

B.2 Zakres rzeczowy

Wsparciem zostanie objętych 720 osób bezrobotnych, dla których ustalono II profil pomocy,
 Gmina Tarnobrzeg 360 osób,
 Gmina Nowa Dęba 90 osób,
 Gmina Baranów S. 90 osób,
 Gmina Grębów 90 osób,
 Gmina Gorzyce 90 osób

- pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe świadczone na rzecz uczestników projektu w celu określenia potrzeb i przygotowania ich do udziału w wybranym typie wsparcia (szkolenia, staż, zatrudnienie subsydiowane) – 720 osób w podziale j.w.

- Indywidualne plany działania – przygotowanie lub modyfikacja w celu uwzględnienia wsparcia wynikającego z uczestnictwa w projekcie (bezkosztowo - w ramach działań ustawowych wobec bezrobotnych) – 720 osób, w tym:

Gmina Tarnobrzeg 360 osób,
 Gmina Nowa Dęba 90 osób,
 Gmina Baranów S. 90 osób,
 Gmina Grębów 90 osób,
 Gmina Gorzyce 90 osób

Szkolenia zawodowe dla 195 osób, w tym:

Gmina Tarnobrzeg 95 osób, przykładowa tematyka: Usługi budowlane, Obsługa maszyn i urządzeń budowlanych, Techniki prac remontowych, Usługi turystyczne i hotelarskie, Marketing i sprzedaż, ABC przedsiębiorczości, inne kursy i szkolenia według potrzeb zgłaszanych przez pracodawców.

Gmina Nowa Dęba 25 osób, przykładowa tematyka: Obsługa maszyn i urządzeń mechanicznych i elektronicznych zwłaszcza na potrzeby przemysłu szklarskiego i mechanicznego, inne kursy i szkolenia według potrzeb zgłaszanych przez pracodawców.

Gmina Baranów S. 25 osób, przykładowa tematyka: Obsługa maszyn i techniki pracy w przemyśle włókienniczym, krawiectwo lekkie, Projektowanie i aranżacja wnętrz z wykorzystaniem tkanin dekoracyjnych, firan i żakardów, inne kursy i szkolenia według potrzeb zgłaszanych przez pracodawców.

Gmina Grębów 25 osób, koszt przykładowa tematyka: ABC przedsiębiorczości, Kursy przekwalifikowujące bezrobotnych z rodzin rolników celem podjęcia pracy lub działalności gospodarczej poza rolnictwem, Pozyskiwanie i wykorzystanie Funduszy Unijnych w agroturystyce, inne kursy i szkolenia według potrzeb zgłaszanych przez pracodawców.

Gmina Gorzyce 25 osób, przykładowa tematyka: Obsługa obrabiarek CNC, Wózki jezdniowe, inne kursy i szkolenia według potrzeb zgłaszanych przez pracodawców.

Staże zawodowe dla 390 osób, w tym:

Gmina Tarnobrzeg 190 osób,
Gmina Nowa Dęba 50 osób,
Gmina Baranów S. 50 osób,
Gmina Grębów 50 osób,
Gmina Gorzyce 50 osób,

Zatrudnienie subsydiowane dla 135 osób,

Gmina Tarnobrzeg 75 osób,
Gmina Nowa Dęba 15 osób,
Gmina Baranów S. 15 osób,
Gmina Grębów 15 osób,
Gmina Gorzyce 15 osób,

B.3 Zakres przestrzenny

Gmina Tarnobrzeg,
Gmina Nowa Dęba,
Gmina Baranów Sandomierski,
Gmina Grębów,
Gmina Gorzyce.

C. Zgodność przedsięwzięcia z zasadami selekcji

C.1. Zgodność z RPO WP 2014-2020

Przedsięwzięcie wpisuje się w założenia Osi Priorytetowej VII Regionalny rynek pracy. Działanie 7.1 - Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy.

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji wskaźników produktu przypisanych RPO WP

2014-2020 do Celu szczegółowego: 1: Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy.

C.2 Zgodność ze strategią TOF

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu strategicznego

B. Poprawa jakości życia poprzez włączenie społeczne oraz rozwój usług publicznych w sferze kultury w szczególności kierunku działań B2 Zapewnienie dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo, zapewniając integrację TOFTOF. Jednocześnie przedsięwzięcie realizuje kierunek działań B. Zapewnienie warunków sprzyjających aktywizacji zawodowej na terenach TOF.

C.3 Wymiar zintegrowany

Projekt zintegrowany dzięki zaplanowanym działaniom Powiatowego Urzędu Pracy, zakłada ograniczenie występujących na obszarze TOF problemów społecznych związanych m.in. z wysokim bezrobociem, niską aktywnością gospodarczą i zubożeniem społeczeństwa. Wskazane powyżej problemy są wynikiem długoletnich monokultur gospodarczych funkcjonujących na obszarze TOF. Ich rozwiązanie musi postępować kompleksowo.

Włączenie społeczne, które jest podstawowym celem projektu co do zasady łączy działania z zakresu pracy socjalnej i aktywizacji zawodowej. Wartością dodaną projektu jest zacieśnienie współpracy pomiędzy instytucjami rynku pracy i jego otoczeniem. Wspólne zaplanowanie ścieżki wsparcia dla mieszkańców tarnobrzesckiego TOF znacznie podniesie skuteczność podejmowanych działań. Dzięki takiemu podejściu osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, zarejestrowane w PUP Tarnobrzeg jako bezrobotne mają szansę po zakończeniu wsparcia w zakresie integracji społecznej podjąć aktywne życie zawodowe i z sukcesem wrócić na rynek pracy, co stworzy warunki do zwiększenia ich szans na zatrudnienie. Zintegrowanie działań zakłada również pobudzanie wzrostu aktywności gospodarczej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób aktywizowanych w niniejszym projekcie, poprzez działania realizowane przez Tarnobrzescką Agencję Rozwoju Regionalnego, prowadzące do wsparcia zatrudnienia i samozatrudnienia.

Należy zauważyć, że bez realizacji zakresu związanego z zagospodarowaniem zdegradowanych terenów i uzbrojeniem terenów TOF w ramach projektu pn.: „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa Sandomierskiego, Grębowa i Gorzyc”, tj. bez rewitalizacji rzeczowej, nie będzie możliwe w perspektywie kilku lat zlokalizowanie nowych inwestycji na terenie gmin tworzących obszar funkcjonalny, a tym samym ożywienie gospodarcze regionu i tworzenie warunków do powstania nowych miejsc pracy.

D. Lider przedsięwzięcia

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu

E. Partnerzy w przedsięwzięciu

Gmina Tarnobrzeg,
Gmina Nowa Dęba,
Gmina Baranów Sandomierski,
Gmina Grębów,
Gmina Gorzyce.

F. Finansowanie przedsięwzięcia
F.1 Źródło finansowania
EFS (RPO WP 2014-2020)
F.2 Tryb wyboru
Tryb pozakonkursowy w znacznym stopniu przyczyni się do realizacji celów szczegółowych wskazanych w RPO WP oraz przypisanego wskaźnika produktu. Ponadto, przede wszystkim w takim przypadku możliwe jest stworzenie spójnego systemu o określonych standardach,
F.3 Wartość ogółem
5 000 000,00 zł
F.4 Wartość dofinansowania
5 000 000,00 zł
G Okres realizacji przedsięwzięcia
2017 r. - 2018 r.
H. Wskaźniki produktu
- Liczba osób bezrobotnych objętych szkoleniami w programie: 195 osób, - Liczba osób bezrobotnych objętych stażami zawodowymi w programie: 390 osób, - Liczba osób bezrobotnych objętych zatrudnieniem subsydiowanym w programie: 135 osób

A. Tytuł przedsięwzięcia
Wsparcie przedsiębiorczości na rewitalizowanym obszarze gmin: Tarnobrzega Nowej Dęby, Grębową, Baranowa Sandomierskiego i Gorzyc
B. Opis przedsięwzięcia
B.1. Cel

Celem ogólnym projektu jest ograniczenie problemów społecznych związanych ze zubożeniem społecznym i niską aktywnością gospodarczą na terenach zdegradowanych w pięciu gminach regionu tarnobrzeskiego. będących konsekwencją upadku przemysłu siarkowego jaki miał miejsce w latach 90-tych.

Celem szczegółowym projektu jest wzrost aktywności gospodarczej na terenie zdegradowanego obszaru Gmin, w celu nadania mu nowych funkcji społecznych i gospodarczych poprzez;

- udzielanie 120 dotacji w wysokości 40 tysięcy złotych ze wsparciem pomostowym, 1500 zł przez 6 pierwszych miesięcy
- udzielenie co najmniej 21 pożyczek w wysokości do 70 tysięcy złotych

B.2 Zakres rzeczowy

W ramach planowanego projektu przewiduje się udzielanie następujących form wsparcia na terenie w/w gmin w obszarze realizowanych infrastrukturalnych projektów zintegrowanych
Dotacje – do 120 dotacji – do 40 tys. zł, wraz ze wsparciem pomostowym 1500 zł /mc przez 6 pierwszych miesięcy

Pożyczki – min 21 pożyczek do 70 tys. zł

Profil działania firm funkcjonujących/zamierzających działać na terenach rekreacyjnych to przede wszystkim usługi gastronomiczne, hotelarskie, usługi wynajmu sprzętu, ale również organizatorzy imprez oraz zajęć out-door. Na terenach objętych oddziaływaniem planowanej kanalizacji (tj. tereny gmin Baranów i Gorzyce to oprócz branży gastronomicznej, ale również agroturystyka, różnego rodzaju usługi aktywizujące, kosmetyczne i rehabilitacyjne, a w przypadku działalności wytwórczej produkcja np. pamiątek, mebli ogrodowych oraz różnego rodzaju gadżetów (np. indywidualizowane koszulki, torebki itp.)

Grupą docelową planowanego projektu będą osoby fizyczne powyżej 30 roku życia zamieszkujące gminy powiatu grodzkiego i ziemskiego Tarnobrzega zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej. Warunkiem skorzystania ze wskazanych form wsparcia będzie lokalizacja inwestycji na terenie realizowanego projektu infrastrukturalnego związanego z rewitalizacją

Forma wsparcia DOTACJE

Kwota wsparcia 40tys zł + wsparcie pomost 1500 przez 6 mies. + szkol. i doradztwo

Koszt jednostkowy - 62300zł

Koszt dla 120 osób (z5 gmin) – $120 \times 62300 \text{ zł} = 7476000 \text{ zł}$

Forma wsparcia POŻYCZKI

Kwota wsparcia 70tys

Koszt jednostkowy – 88670

Koszt dla 21 osób (z 5 gmin) = $21 \times 88670 = 1862070 \text{ zł}$

W projekcie przewidziano się koszty pośrednie związane z zarządzaniem i obsługą projektu na poziomie 5% wartości projektu = 461930zł

B.3 Zakres przestrzenny

Gmina Tarnobrzeg,

Gmina Nowa Dęba,

Gmina Baranów Sandomierski,

Gmina Grębów,

Gmina Gorzyce.

C. Zgodność przedsięwzięcia z zasadami selekcji

C.1. Zgodność z RPO WP 2014-2020

Przedsięwzięcie wpisuje się w założenia Osi Priorytetowej VII Regionalny rynek pracy
Działanie 7.3 - Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji wskaźników produktu przypisanych RPO WP 2014-2020 do Celu szczegółowego: Zwiększenie liczby nowo utworzonych, trwałych mikroprzedsiębiorstw

C.2 Zgodność ze strategią TOF

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu strategicznego

A. Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej poprzez uzupełnienie, modernizację i kompleksowe zintegrowanie systemów infrastruktury technicznej oraz wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w szczególności kierunku działań A.2 Stworzenie warunków ułatwiających podejmowanie i rozwój działalności gospodarczej na terenie TOF, zapewniając integrację TOF.

Jednocześnie przedsięwzięcie realizuje kierunek działań B2 Zapewnienie dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo

C.3 Wymiar zintegrowany

Zintegrowany charakter projektu przejawia się tym, iż zakłada on aktywizację gospodarczą terenu zdegradowanego, który z uwagi na brak podstawowej infrastruktury nie mógł być w pełni wykorzystywany do tej pory na potrzeby społeczne i gospodarcze. Wielkie firmy na obszarze TOF zatrudniały niegdyś nawet po kilkadziesiąt tysięcy pracowników, takich jak Zakłady Metalowe „Dezamet” w Nowej Dębie, przestały istnieć Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki „Siarkopol” w Tarnobrzegu, czy Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego Gorzyce.

W najlepszych swoich latach w/w firmy zatrudniały ponad 20 tys. osób, a doliczając firmy podwykonawcze, pracę w regionie posiadało około 30 tysięcy ludzi. Po ich likwidacji bezrobocie w regionie wzrosło do 18%. Region tarnobrzegi odczuwa do dziś skutki silnego powiązania gospodarki miasta z monokulturową branżą przemysłu, stanowiącego niegdyś źródło utrzymania ok. 70% ludności. Przejawem tego negatywnego stanu rzeczy jest niski poziom przedsiębiorczości, słabość kapitałowa

W celu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom począwszy od II połowy lat 90-tych ubiegłego stulecia podjęto i zrealizowano szereg przedsięwzięć o charakterze gospodarczym, promocyjnym, społecznym i infrastrukturalnym.

Między innymi w samym tylko Tarnobrzegu :

- utworzono Tarnobrzeską Specjalną Strefę Ekonomiczną
- zbudowano Tarnobrzegi Park Przemysłowo-Technologiczny,
- zrealizowano 21 projektów infrastrukturalnych o łącznej wartości ok. 200 mln zł, w tym współfinansowanych ze środków UE,

- zrealizowano szereg projektów służących rozwojowi przedsiębiorczości i przeciwdziałaniu bezrobociu.

W ciągu ostatniego roku TARR SA. udzieliła pożyczki na kwotę 2,8 mln złotych a mimo to tylko zgrubnie zapotrzebowanie w tym zakresie szacuje się na minimum 5 następnych milionów.

Uwzględniając powyższe można stwierdzić, że konieczne jest stworzenie warunków do zwiększenia szans na zatrudnienie poprzez wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem w powiązaniu z przywróceniem zdegradowanym terenom przemysłowych funkcji społecznych, gospodarczych i rekreacyjnych.

D. Lider przedsięwzięcia

Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

E. Partnerzy w przedsięwzięciu

Gmina Tarnobrzeg,
Gmina Nowa Dęba,
Gmina Baranów Sandomierski,
Gmina Grębów,
Gmina Gorzyce.

F. Finansowanie przedsięwzięcia

F.1 Źródło finansowania

EFS (RPO WP 2014-2020)

F.2 Tryb wyboru

Tryb pozakonkursowy w znacznym stopniu przyczyni się do realizacji celów szczegółowych wskazanych w RPO WP oraz przypisanego wskaźnika produktu.
Ponadto, przede wszystkim w takim przypadku możliwe jest stworzenie spójnego systemu o określonych standardach,

F.3 Wartość ogółem

9,8 mln zł

F.4 Wartość dofinansowania

9,8 mln zł

G Okres realizacji przedsięwzięcia

2017 do 2018 r.

H. Wskaźniki produktu

Liczba osób, które otrzymały dotację na podjęcie działalności gospodarczej w programie [osoby] – co najmniej 120.

Liczba osób rozpoczynających działalność gospodarczą, które uzyskały pożyczkę [szt.] – 21.

A. Tytuł przedsięwzięcia

Rozwój instytucji kultury i zasobów dziedzictwa kulturowego Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego

B. Opis przedsięwzięcia

B.1. Cel

Cel ogólny:

Ochrona dziedzictwa i rozwój usług w sferze kultury

Cele szczegółowe:

Ochrona dziedzictwa kulturowego poprzez poprawę stanu obiektów dziedzictwa kulturowego, obiektów zabytkowych i uczynienie z nich atrakcji kulturalnych regionu.

Poprawa jakości funkcjonowania instytucji kultury poprzez remont pomieszczeń TDK, MGOK i SDK i przygotowanie ich do nowych możliwości funkcjonowania i przyjęcia większej liczby osób korzystających z jego oferty

B.2 Zakres rzeczowy

Remont Tarnobrzieskiego Domu Kultury będzie obejmował kompleksową modernizację części zabytkowej oraz przebudowę części budynku TDK pochodzącej z lat 70-tych:

I. część zabytkowa:

Instalacje wewnętrzne:

- Wymiana instalacji elektrycznej,
- Wymiana instalacji informatycznej, telefonicznej
- Wymiana instalacji c.o. i wod-kan.
- Instalacja urządzeń scenicznych w Sali kameralnej (rampa świetlna, stałe nagłośnienie i oświetlenie)

- Klimatyzacja Sali kameralnej
- Zainstalowanie ekranu i projektora w Sali kameralnej

Roboty budowlane wewnętrzne, w tym:

- Osuszanie, odgrzybianie i izolacja fundamentów
- Likwidacja cz. podpiwniczonej(pomieszczenie piwniczne)
- Wymiana posadzek z parkietu i płytek
- Remont łazienek
- Wymiana boazerii i odnowienie elementów architektonicznych w Sali kameralnej
- Wykonanie tynków i malowanie pomieszczeń
- Wymiana stolarki okiennej, drzwiowej i parapetów

- Wymiana ocieplenia stropu
- Ocieplenie ścian zewnętrznych
- Ocena stanu technicznego konstrukcji drewnianej dachu, ewentualna wymiana elementów konstrukcyjnych wraz z zabezpieczeniem elementów drewnianych i uzupełnienie pokrycia

- Remont przewodów kominowych i wentylacyjnych

Roboty budowlane zewnętrzne, w tym:

- odnowienie elewacji budynku ,
- wymiana obróbek blacharskich,
- odprowadzenie wód opadowych do kanalizacji deszczowej (dot. placu i odwodnienia dachu)

- likwidacja zbiornika p.poż. wraz z wymianą nawierzchni placu manewrowego
- montaż zadaszenia o lekkiej konstrukcji między starą a nową częścią od strony placu manewrowego

- montaż ogniw fotowoltaicznych

II. Część z lat 70-tych

- remont sali widowiskowej
- remont pomieszczeń biurowych, kawiarni, holu, pomieszczeń magazynowych i pracowni

Instalacje wewnętrzne:

- wymiana instalacji wod-kan i co
- instalacje multimedialne
- instalacje i urządzenia elektroenergetyczne
- urządzenia teletechniczne i techniki informatycznej
- wentylacja i klimatyzacja

Roboty budowlane wewnętrzne, w tym :

- dach i pokrycie dachowe
- roboty wykończeniowe – (posadzki, tynki, malowanie itp.)
- elewacje

Zakup wyposażenia:

Zakup wyposażenia na potrzeby Tarnobrzесьkiego Domu Kultury w Tarnobrzegu tj.:

I. Zakup oświetlenia i nagłośnienia w sali widowiskowej tj.

- stół mikserski do oświetlenia
- reflektory
- stół mikserski do nagłośnienia
- kolumny średniotonowe i niskotonowe
- odsłuchy
- mikrofony
- Zakup krzeseł – 180 szt.
- Zakup stołów – 15 szt.
- Zakup i montaż szaf
- Zakup kubików wystawowych do ekspozycji
- Utworzenie stanowiska do nauki grafiki komputerowej
- Zakup sztalug studyjnych – 10 szt.
- Zakup i montaż rolet

II. Wyposażenie pracowni muzycznej :

- Zakup komputera PC
- Zakup oprogramowania muzycznego
- Zakup miksera cyfrowego wysokiej klasy

- Zakup kolumn odsłuchowych
- Zakup mikrofonów dynamicznych i pojemnościowych
- Okablowanie
- Zakup fortepianu cyfrowego
- Zakup fortepianu koncertowego

Zakres rzeczowy Gminy Nowa Dęba:

Remont willi Szypowskiego będzie obejmował:

- wymianę okien na piętrze i piwnicy,
- wymianę drzwi ewakuacyjnych,
- wykonanie zadaszenia szklanego nad wejściem głównym,
- docieplenie stropodachu wełną granulowaną 15,0 cm,
- docieplenie ścian zewnętrznych budynku 12,0 cm warstwą styropianu wraz z nałożeniem tynku,
- docieplenie ścian fundamentowych,
- wykonanie cokołu budynku z płytek klinkierowych,
- wymianę parapetów na nowe z blachy stalowej ocynkowanej,
- demontaż rur spustowych na czas ocieplenia i montaż nowych rur spustowych po ociepleniu ścian styropianem na nowych hakach,
- wymianę barierek na nierdzewne,
- wykonanie opaski odbojowej ze żwiru.

Ponadto zostaną wykonane prace wewnętrzne, w zakresie przygotowania sal ekspozycyjnych, wystawowych, dostosowania ich pod nowe przeznaczenie – czyli prace renowacyjne, malowanie, przebudowa ścian działowych, wymiana stolarki, instalacji, wyposażenie.

Zakres rzeczowy Gminy Baranów Sandomierski:

1. Modernizacja sali widowiskowej Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Baranowie Sandomierskim, wraz z zakupem wyposażenia;
2. Kompleksowa modernizacja Środowiskowego Domu Kultury w Skopaniu, obejmująca:
 - wykonanie zewnętrznych robót budowlanych: docieplenie ścian, zmianę pokrycia dachu, wykonanie obróbki blacharskiej, opaski odbojowej, wymiana stolarki zewnętrznej, zagospodarowanie terenu wokół budynku,
 - wykonanie wewnętrznych prac budowlanych, instalacyjnych i wykończeniowych, wymiana stolarki wewnętrznej,
 - modernizacja sali widowiskowej, pomieszczeń biurowych, magazynowych i pracowni artystycznych,
 - wykonanie instalacji multimedialnych, nagłośnieniowych i oświetlenia,
 - zakup wyposażenia, ŚDK, w tym m.in.: stoły mikserskie do oświetlenia i nagłośnienia, kolumny średnionowe i niskotonowe, odsłuchy, mikrofony, krzesła, stoły, szafki, kubiki wystawowe do ekspozycji;
 - zakup instrumentów i akcesoriów muzycznych do pracowni muzycznej.

Szacunkowa wartość robót – 4 000 000,00 zł.

W ramach projektu zostanie przygotowany szlak kulturowo-turystyczny pn.: „Szlakiem COP-u przez powiat tarnobrzeski”, który będzie rozpoczynał się w Muzeum Historycznym

Miasta Tarnobrzega wystawą multimedialną dotyczącą przemysłu siarkowego i COP, następnym punktem będzie TCK gdzie również będą zorganizowane wystawy dot. COP, następnie przebiegać będzie wzdłuż części brzegu Jeziora Tarnobrzkiego gdzie znajdują się pozostałości budynków pochodzących z okresu powstawania COP, i dalej biegł będzie przez miejscowości, Chmielów, Jadachy, Wole Tarnowską do willi Szypowskiego gdzie zorganizowana zostanie wystawa poświęcona Centralnemu Okręgowi Przemysłowemu, działaniom Zakładów Metalowych Dezamet i poligonu. Szlak będzie uwzględniał dodatkowo miejscowość Cygany, w której znajduje się Centrum Kultury Lasowiackiej.

B.3 Zakres przestrzenny

1. Gmina Tarnobrzeg, Tarnobrzski Dom Kultury, ul. Słowackiego 2, nr działki 413/1, 413/2
 2. Gmina Tarnobrzeg, Muzeum Historyczne Miasta Tarnobrzeg (zamek Dzikowski), ul. Sandomierska 27, nr działki 618/1.
 3. Gmina Nowa Dęba, willa Szypowskiego, ul. Szkolna 24, nr działki 217.
 4. Gmina Baranów Sandomierski, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Baranowie Sandomierskim, ul. Fabryczna 39.
 5. Środowiskowy Dom Kultury w Skopaniu, ul. Kardynała Wyszyńskiego 7.
- Gmina Grębów będzie uwzględniona przy realizacji niniejszego projektu z uwagi na to, iż leży na terenie związanym z przemysłem siarkowym. Informacja o walorach gminy zostanie zamieszczona we wspólnych materiałach informacyjnych, jak również będzie partnerem przy organizacji wspólnych imprez.

C. Zgodność przedsięwzięcia z zasadami selekcji

C.1. Zgodność z RPO WP 2014-2020

Przedsięwzięcie wpisuje się w założenia Osi Priorytetowej IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji wskaźników produktu przypisanych RPO WP 2014-2020 do Celu szczegółowego: Podniesiona atrakcyjność kulturalna regionu i zwiększona dostępność dóbr kultury

C.2 Zgodność ze strategią TOF

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu strategicznego

B. Poprawa, jakości życia poprzez włączenie społeczne oraz rozwój usług publicznych w sferze kultury w szczególności kierunku działań B3 Podniesienie jakości usług w sferze kultury, zapewniając integrację TOF.

- o Jednocześnie przedsięwzięcie realizuje kierunek działań C2 Zachowanie i zabezpieczenie zasobów dziedzictwa kulturowego TOF

C.3 Wymiar zintegrowany

Zintegrowany charakter projektu przejawia się stworzeniem kompleksowej oferty turystycznej przy współpracy trzech placówek Tarnobrzkiego Domu Kultury jako wiodącej placówki kultury TOF z Muzeum Centralnego Okręgu Przemysłowego (Willa Szypowskiego w Nowej Dębie) i Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega mieszczącym się w Zamku Dzikowskim. Zadaniem instytucji będzie współpraca przy organizacji wspólnych wydarzeń

kulturalnych nawiązujących do tradycji regionu związanej z przemysłem siarkowym.

Dzięki zakupionemu sprzętowi możliwa będzie organizacja wydarzeń kulturalnych nad jeziorem tarnobrzeskim – miejscu, w którym do lat 90-tych ubiegłego stulecia znajdowało się wyrobisko siarki o pow. 500 ha.

Ponadto, planuje się stworzenie kompleksowej oferty turystycznej skierowanej do osób wypoczywających nad jeziorem tarnobrzeskim, która będzie zachęcać do skorzystania z oferty kulturalnej TDK, Muzeum w Zamku Dzikowie i Muzeum COP-u, tak aby zatrzymać osoby odwiedzające region na dłużej niż jeden dzień.

1) Powstała w wyniku realizacji projektu infrastruktura kulturalna będzie wykorzystywana przez społeczność wszystkich gmin z terenu TOF. Stworzona przez Gminy Tarnobrzeg i Nowa Dęba oferta imprez i wydarzeń będzie adresowana do wszystkich mieszkańców TOF. Informacja o planowanych imprezach, wydarzeniach, wystawach, konferencjach zawarta będzie na stronach internetowych wszystkich gmin TOF. Ponadto w wydawanych przez gminy Tarnobrzeg i Nowa Dęba materiałach informacyjnych zawarte będą dane dotyczące wydarzeń kulturalnych odbywających się we wszystkich gminach TOF. Dodatkowo utworzenie wspólnego szlaku pozwoli również na zwiedzenie miejscowości TOF położonych w sąsiedztwie szlaku, a dzięki informacjom zawartych w materiałach informacyjnych odwiedzający region będą poinformowani co jeszcze warto zobaczyć.

Projekt niniejszy nie ogranicza się do realizacji działań skierowanych na obszar dwóch gmin ale swoim zasięgiem obejmuje cały obszar funkcjonalny. Wszystkie gminy uczestniczyć będą w opracowywaniu wspólnej oferty kulturowej, wydarzeń i działań na rzecz promocji regionu. Powstanie nowego produktu turystycznego w postaci szlaku COP będzie uzupełniało szlak turystyczny Baranów Sandomierski-Sandomierz-Opatów, co przyczyni się do wydłużenia pobytu turysty na dłużej niż jedną dobę.

2) Połączenie w projekcie gmin: Tarnobrzeg oraz Nowa Dęba jako dwóch prężnie działających ośrodków kultury, o czym świadczą liczby organizowanych imprez oraz osób biorących udział w imprezach pozwolą na stworzenie wspólnej oferty kulturalnej oraz wspólnych usług dla całego TOF. Przy tworzeniu wspólnej oferty kulturalnej wykorzystana będzie historia i tradycja związana z ideą budowy COP która planowana była na terenie m. in. Tarnobrzega i Nowej Dęby. W zawiązku z planami COP powstały w Tarnobrzegu zakłady metalurgiczne i wytwórnie amunicji, dzisiejszy Dezamet w Nowej Dębie. Żadne inne miejscowości na terenie TOF nie są tak związane z ideą COP jak Tarnobrzeg i Nowa Dęba. Kultura i tradycje związane z COP były przez wiele lat zaniedbane w związku z czym należy przywrócić te tematykę do świadomości mieszkańców TOF jako motoru rozwoju tego regionu.

Z powyższych przyczyn określonych w pkt. 1 projekt ma zintegrowany charakter a jego realizacja przyniesie konkretną wartość dodaną w postaci wzbogacenia oferty turystycznej w regionie o nowy szlak.

3) Projekt w sposób kompleksowy uwzględnia potrzeby w zakresie rozwoju działalności kulturalnej całego terenu TOF. Z efektów projektu korzystać będą wszyscy mieszkańcy TOF, którzy pozostaną poinformowani o wydarzeniach, imprezach, spotkaniach, konferencjach za pomocą materiałów informacyjnych i strony internetowej. Do tej pory nie było wspólnej oferty kulturalnej łączącej miejscowości TOF. Poza wspólną ideą łączącą region tj. ideą COP, instytucja kultury oraz zabytki, które uzyskają wsparcie w ramach projektu będą dostępne dla każdego kto będzie chciał skorzystać z ich oferty. Zostaną wykorzystane do

celów kulturowych obiekty które do tej pory nie były w pełni wykorzystywane. Zamek dzikowski jest wykorzystywany tylko w części natomiast willa Szypowskiego nie jest udostępniona zwiedzającym w związku z tym iż w budynku znajduje się świetlica szkolna. Po realizacji projektu obiekty te będą mogły być wykorzystane nie tylko w celu upowszechniania wspólnej idei COP, ale również do innych celów kulturalnych. W TCK będą mogły odbywać się koncerty, zajęcia edukacyjne, wystawy, w Muzeum Historycznym w zamku oprócz samego zwiedzania organizowane będą różnego rodzaju wydarzenia kulturalne a główną atrakcją będzie wystawa multimedialna z wykorzystaniem najnowszych technologii. W willi Szypowskiego powstanie Muzeum COP i dzięki temu region zyska również nową przestrzeń do innych form działalności tj. spotkania, odczyty, prezentacje.

4) Realizacja inwestycji będzie stanowiła jedno z kluczowych działań przewidzianych do realizacji w projekcie Strategii MOT Tarnobrzeg. Wizja Strategii: Oczekiwany stan do osiągnięcia jest zintegrowana na bazie historycznej tożsamości terytorialnej społeczność mikroregionu TOF, która dzięki przeprowadzeniu kompleksowej rewitalizacji posiada miejsca pracy i dobre warunki życia w przyjaznym otoczeniu wynikającym z troski o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze.

Niniejszy projekt wpisuje się w wizję dokumentu gdyż realizacja projektu przyczyni się do poprawy dostępu do kultury, zachowania dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń a także umożliwi nowe formy uczestnictwa w kulturze z uwzględnieniem historycznej tożsamości regionu.

Projekt powiązany jest z przedsięwzięciem pn. „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów Gmin Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa Sandomierskiego, Grębową i Gorzyc” w ramach, którego planuje się utworzenie w budynkach poprzemysłowych nad jeziorem Izby Pamięci związanej z przemysłem siarkowym. Planuje się zgromadzić w jednym miejscu obiekty, wyposażenie i pamiątki pochodzące z okresu funkcjonowania zakładów wydobywczych i przetwórczych, które działały na terenie powiatu w Tarnobrzegu, Nowej Dębie i Grębowie.

Ponadto projekt powiązany jest z przedsięwzięciem planowanym przez Tarnobrzecką Agencję Rozwoju Regionalnego pn. „Wsparcie przedsiębiorczości na rewitalizowanym obszarze Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa Sandomierskiego, Grębową i Gorzyc”, który zakłada między innymi organizowanie staży dla przewodników i animatorów kultury. Pokazanie możliwości wykorzystania terenów nad jeziorem Tarnobrzeckim zarówno pod względem inwestowania jak i odpoczynku i dodatkowo możliwości korzystania z atrakcyjnej oferty kulturalnej będzie sprzyjać rozwojowi przedsiębiorczości w mieście. Możliwość korzystania z dotacji, szkoleń, staży zachęcać będzie do zakładania firm również w sektorze usług kulturalnych, rekreacyjnych i z zakresu turystyki.

D. Lider przedsięwzięcia

Gmina Tarnobrzeg

E. Partnerzy w przedsięwzięciu

Gmina Nowa Dęba, Gmina Baranów Sandomierski

F. Finansowanie przedsięwzięcia

F.1 Źródło finansowania

EFRR (RPO WP 2014-2020)

F.2 Tryb wyboru
Tryb pozakonkursowy w znacznym stopniu przyczyni się do realizacji celów szczegółowych wskazanych w RPO WP oraz przypisanego wskaźnika produktu. Ponadto, przede wszystkim w takim przypadku możliwe jest stworzenie spójnego systemu o określonych standardach,
F.3 Wartość ogółem
12 400 000,00 zł
F.4 Wartość dofinansowania
10 540 000,00 zł
G Okres realizacji przedsięwzięcia
2016-2018

A. Tytuł przedsięwzięcia
Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach Baranów Sandomierski i Grębów w ramach MOF Tarnobrzeg
B. Opis przedsięwzięcia
B.1. Cel
Zapewnienie poprawy jakości wód zlewni rzeki Trześniówka poprzez wykonanie brakujących elementów sieci kanalizacyjnej pozwalających domknąć system sieci sanitarnej na terenie TOF Tarnobrzeg.
B.2 Zakres rzeczowy
Gmina Baranów Sandomierski – Projekt obejmuje budowę 24 szt. przepompowni, ok. 36 km sieci kanalizacji sanitarnej, w tym: - ok. 32 km sieci kanalizacji grawitacyjnej, - ok. 4 km sieci kanalizacji tłocznej, - modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Baranowie Sandomierskim. Przewidywana wartość zadania 29 000 000 zł brutto, w tym przygotowanie dokumentacji w kwocie 400 000 zł brutto, nadzór inwestorski nad ww. zadaniem w wysokości 300 000 zł brutto oraz promocję 10 000 zł brutto.
Gmina Grębów - Projekt obejmuje budowę 24 szt. – przepompowni ścieków oraz ok. 36 km sieci kanalizacji sanitarnej, w tym: - ok. 27 km sieci kanalizacji grawitacyjnej, - ok. 9 km sieci kanalizacji tłocznej. Przewidywana wartość zadania 14 800 000 zł brutto, w tym nadzór inwestorski nad ww. zadaniem 95 000 zł brutto oraz promocja 5 000 zł brutto.
B.3 Zakres przestrzenny
Gmina Baranów Sandomierski, Gmina Grębów.

C. Zgodność przedsięwzięcia z zasadami selekcji
C.1. Zgodność z RPO WP 2014-2020
Przedsięwzięcie wpisuje się w założenia Osi Priorytetowej IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego. Działanie 4.3. Gospodarka wodno-ściekowa, poddziałanie 4.3.1 Gospodarka ściekowa. Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji wskaźników produktu przypisanych RPO WP 2014-2020 do Celu szczegółowego. Cel szczegółowy: Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków
C.2 Zgodność ze strategią TOF
Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu strategicznego C. Racjonalne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w celu zachowania dobrych warunków do życia dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego w szczególności kierunku działań C.1.2 - Poprawa czystości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie TOF, zapewniając integrację TOF. Jednocześnie przedsięwzięcie realizuje kierunków działań C.1 Stworzenie warunków do ochrony dziedzictwa przyrodniczego C.1.1 Zapewnienie infrastruktury do ochrony i zachowania bioróżnorodności
C.3 Wymiar zintegrowany
Projekt jest jednym z szeregu przedsięwzięć planowanych do realizacji w najbliższych kilku latach zmierzających do zrewitalizowania TOF. Miejscowości, w których został zlokalizowany projekt leżą w strefie oddziaływania byłego przemysłu, głównie przemysłu siarkowego. Negatywne oddziaływanie tego przemysłu na środowisko naturalne pogłębiło wieloletnie zaniedbania rozwoju infrastruktury, ochrony środowiska. Negatywne skutki tych zaniedbań są odczuwalne do dnia dzisiejszego i rzutują na rozwój społeczno – gospodarczy całego obszaru funkcjonalnego. Projekt zakłada rozwiązanie problemu zanieczyszczeń zlewni Trześniówki, która przebiega przez teren wszystkich gmin zlokalizowanych na terenie Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego. Wskaźnik skanalizowania gmin realizujących projekt aktualnie wynosi w ujęciu procentowym: • Gmina Baranów Sandomierski – 44,83 % • Gmina Grębów - 70 % Na obszarze bezpośredniego oddziaływania niniejszego projektu bez dostępu do zbiorczej sieci kanalizacji pozostaje: - 6364 mieszkańców, - 69 – małych i średnich przedsiębiorstw, Przedmiotowe przedsięwzięcie uzupełni sieć kanalizacji w zlewni rzeki Trześniówki i kompleksowo rozwiąże problem ochrony wód zlewni rzeki Trześniówka.. Ograniczenie odprowadzania ścieków w sposób niekontrolowany przyczyni się do ochrony wód zbiornika podziemnego Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów oraz stanu rzeki Trześniówka, która zbiera znaczną część wód z terenu Gmin realizujących projekt. Powstała infrastruktura odprowadzająca zanieczyszczenia będzie stanowić również ochronę siedlisk przyrodniczych i gatunków, szczególnie na terenach objętych szczególną ochroną ptaków Natura 2000. Wykonanie projektu na obszarze TOF przyczyni się do poprawy stanu środowiska

naturalnego.

Największą presję na stan jakościowy wód powierzchniowych wywiera emisja ścieków komunalnych. Obszary objęte omawianym projektem położone są bezpośrednio nad poziomem wodonośnym czwartorzędowym, który stanowi część Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”. Zasoby zbiornika stanowią źródło (bądź rezerwowe źródło) wody pitnej dla okolicznych miast. Na terenie gminy miąższość czwartorzędowej warstwy wodonośnej jest zmienna, wynosi od 0 do 19,8 m. Na przeważającej jednak powierzchni gminy, wody czwartorzędowe zalegają bardzo płytko (1-2 m). Z tego względu ścieki z terenów nie skanalizowanych stwarzają zagrożenie poprzez możliwość przedostawania się do tego zbiornika zanieczyszczeń z nieszczelnych szamb.

Planowana do realizacji sieć kanalizacji sanitarnej, pomimo braku fizycznego połączenia, spowoduje uzyskanie wysokiego wskaźnika skanalizowania obszaru TOF. Ograniczy to w znacznym stopniu przedostawanie się zanieczyszczeń do rzeki Trześniówka, która stanowi zlewnię rzeki San, oraz do GZWP 425. Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na osiągnięcie co najmniej 90 % skanalizowania TOF, a tym samym zrealizowanie założeń KPOŚK.

Realizowana inwestycja będzie stanowiła jedno z kluczowych działań przewidywanych do realizacji w przygotowywanej Strategii TOF. Skanalizowanie spowoduje wyeliminowanie negatywnych skutków oddziaływania braku oczyszczania ścieków na pozostałe gminy TOF

D. Lider przedsięwzięcia

Gmina Baranów Sandomierski

E. Gminy uczestniczące w przedsięwzięciu

Gmina Baranów Sandomierski
Gmina Grębów.

F. Finansowanie przedsięwzięcia

F.1 Źródło finansowania

EFRR (RPO WP 2014-2020)

F.2 Tryb wyboru

Tryb konkursów dedykowanych w znacznym stopniu przyczyni się do realizacji celów szczegółowych wskazanych w RPO WP oraz przypisanego wskaźnika produktu. Ponadto, w takim przypadku możliwe jest stworzenie spójnego systemu o określonych standardach,

F.3 Wartość ogółem

43 800 000,00 zł

F.4 Wartość dofinansowania

24 000 000,00 zł

G Okres realizacji przedsięwzięcia

2017-2018

A. Tytuł przedsięwzięcia
Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Gorzyce poprzez rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej na obszarze aglomeracji Gorzyce oraz rozbudowę oczyszczalni ścieków w Gorzycach
B. Opis przedsięwzięcia
B.1. Cel
Zapewnienie poprawy jakości wód zlewni rzeki Trześniówka poprzez wykonanie brakujących elementów sieci kanalizacyjnej pozwalających domknąć system sieci sanitarnej na terenie TOF Tarnobrzeg.
B.2 Zakres rzeczowy
Zakres rzeczowy rozbudowy obejmuje wykonanie następujących elementów: 1) rozbudowa istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej w miejscowościach Gorzyce, Sokolniki, Trześń, Zalesie Gorzyckie, Orliska, Motycze Poduchowne i Furmany o 103 przepompowni, z których każda zostanie wyposażona w zbiornik polietylenowy monolityczny o wymiarach: min średnica 800 mm, min wysokość (głębokość) 2500 mm z dnem półkolistym lub eliptycznym - przystosowany do montażu wyposażenia, agregat pompowy trójfazowy lub jednofazowy (w zależności od wyposażenia nieruchomości przyłączanej), układ sterujący, przyłącze elektroenergetyczne łączące wewnętrzną instalację użytkownika z przydomową przepompownią ścieków oraz zabezpieczenia różnicowo-prądowe i nadmiarowo prądowe, 2) rozbudowa istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej w miejscowościach Gorzyce, Sokolniki, Trześń, Zalesie Gorzyckie, Orliska, Motycze Poduchowne i Furmany o 103 odcinki kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej o łącznej długości ok. 3,00 km i Ø od 55 mm do 90 mm, które mają za zadanie łączyć istniejącą sieć kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej z nowoprojektowanymi przydomowymi przepompowniami ścieków, 3) rozbudowa istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej miejscowości Gorzyce o ok. 650,00 mb, 4) rozbudowa istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej o odcinek ciśnieniowy projektowany do kanalizacji tłocznej o sumarycznej długości 800 mb o Ø 110, który będzie przejmować ścieki z miejscowości Motycze Poduchowne i doprowadzał je do przepompowni sieciowej „Przybyłów”, 5) przebudowa istniejącej przepompowni sieciowej „Przybyłów” poprzez całkowitą wymianę urządzeń w pompowni i wymianę układu sterującego, 6) rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w miejscowości Gorzyce, w celu zwiększenia przepustowości oczyszczalni oraz poprawy jakości oczyszczanych ścieków. Przewidywana wartość zadania 3 600 000,00 zł brutto, w tym nadzór inwestorski nad ww. zadaniem 30 000 zł brutto oraz promocja 5 000 zł brutto.
B.3 Zakres przestrzenny
Gmina Gorzyce
C. Zgodność przedsięwzięcia z zasadami selekcji
C.1. Zgodność z RPO WP 2014-2020

Przedsięwzięcie wpisuje się w założenia Osi Priorytetowej IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego. Działanie 4.3. Gospodarka wodno-ściekowa, poddziałanie 4.3.1 Gospodarka ściekowa. Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji wskaźników produktu przypisanych RPO WP 2014-2020 do Celu szczegółowego.

Cel szczegółowy: Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków

C.2 Zgodność ze strategią TOF

Przedsięwzięcie przyczyni się do realizacji celu strategicznego

C. Racjonalne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w celu zachowania dobrych warunków do życia dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego w szczególności kierunku działań C.1.2 - Poprawa czystości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie TOF, zapewniając integrację TOF.

Jednocześnie przedsięwzięcie realizuje kierunków działań

C.1 Stworzenie warunków do ochrony dziedzictwa przyrodniczego

C.1.1 Zapewnienie infrastruktury do ochrony i zachowania bioróżnorodności

C.3 Wymiar zintegrowany

Projekt jest jednym z szeregu przedsięwzięć planowanych do realizacji w najbliższych kilku latach zmierzających do zrewitalizowania TOF. Gorzyce leżą w strefie oddziaływania byłego przemysłu, głównie przemysłu siarkowego. Negatywne oddziaływanie tego przemysłu na środowisko naturalne pogłębiło wieloletnie zaniedbania rozwoju infrastruktury, ochrony środowiska. Negatywne skutki tych zaniedbań są odczuwalne do dnia dzisiejszego i rzutują na rozwój społeczno – gospodarczy całego obszaru funkcjonalnego. Projekt zakłada rozwiązanie problemu zanieczyszczeń zlewni Trześniówki, która przebiega przez teren wszystkich gmin zlokalizowanych na terenie Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Wskaźnik skanalizowania gminy aktualnie wynosi w ujęciu procentowym:

- Gmina Gorzyce – 87,69 %

Na obszarze bezpośredniego oddziaływania niniejszego projektu bez dostępu do zbiorczej sieci kanalizacji pozostaje ok. 500 mieszkańców

Przedmiotowe przedsięwzięcie uzupełni sieć kanalizacji w zlewni rzeki Trześniówki i kompleksowo rozwiąże problem ochrony wód zlewni rzeki Trześniówka.. Ograniczenie odprowadzania ścieków w sposób niekontrolowany przyczyni się do ochrony wód zbiornika podziemnego Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów oraz stanu rzeki Trześniówka, która zbiera znaczną część wód z terenu Gmin realizujących projekt. Powstała infrastruktura odprowadzająca zanieczyszczenia będzie stanowić również ochronę siedlisk przyrodniczych i gatunków, szczególnie na terenach objętych szczególną ochroną ptaków Natura 2000. Wykonanie projektu na obszarze TOF przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego.

Największą presję na stan jakościowy wód powierzchniowych wywiera emisja ścieków komunalnych. Obszary objęte omawianym projektem położone są bezpośrednio nad poziomem wodonośnym czwartorzędowym, który stanowi część Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 „Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”. Zasoby zbiornika stanowią źródło (bądź rezerwowe źródło) wody pitnej dla okolicznych miast. Na terenie gminy miąższość czwartorzędowej warstwy wodonośnej jest zmienna, wynosi od 0 do 19,8 m. Na

przeważającej jednak powierzchni gminy, wody czwartorzędowe zalegają bardzo płytko (1-2 m). Z tego względu ścieki z terenów nie skanalizowanych stwarzają zagrożenie poprzez możliwość przedostawania się do tego zbiornika zanieczyszczeń z nieszczelnych szamb.

Planowana do realizacji sieć kanalizacji sanitarnej, pomimo braku fizycznego połączenia, spowoduje uzyskanie wysokiego wskaźnika skanalizowania obszaru TOF. Ograniczy to w znacznym stopniu przedostawanie się zanieczyszczeń do rzeki Trześniówka, która stanowi zlewnię rzeki San, oraz do GZWP 425. Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na osiągnięcie co najmniej 90 % skanalizowania TOF, a tym samym zrealizowanie założeń KPOŚK.

Realizowana inwestycja będzie stanowiła jedno z kluczowych działań przewidywanych do realizacji w przygotowywanej Strategii TOF. Skanalizowanie spowoduje wyeliminowanie negatywnych skutków oddziaływania braku oczyszczania ścieków na pozostałe gminy TOF

D. Lider przedsięwzięcia

Gmina Gorzyce

E. Gminy uczestniczące w przedsięwzięciu

Gmina Gorzyce

F. Finansowanie przedsięwzięcia

F.1 Źródło finansowania

EFRR (RPO WP 2014-2020)

F.2 Tryb wyboru

Tryb konkursów dedykowanych w znacznym stopniu przyczyni się do realizacji celów szczegółowych wskazanych w RPO WP oraz przypisanego wskaźnika produktu. Ponadto, w takim przypadku możliwe jest stworzenie spójnego systemu o określonych standardach,

F.3 Wartość ogółem

3 600 000,00 zł

F.4 Wartość dofinansowania

3 060 000,00 zł

G Okres realizacji przedsięwzięcia

2017-2018

Określenie listy strategicznych projektów o charakterze komplementarnym

Podejście strategiczne obejmuje kompleksowy zespół projektów, których łączna realizacja pozwoli osiągnąć zamierzone cele dla przyjętej perspektywy czasowej oraz finansowej. W przypadku TOF Tarnobrzeg projekty te będą w największym stopniu bazować na możliwościach wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego.

Dla przejrzystości projekty komplementarne uporządkowano wg struktury obszarów wsparcia RPO WP.

Obszar projektowy E-gospodarka

Tarnobrzeg

1. Innowacyjny [T@rnobrzeg](#)
Termin realizacji; 2016-2017, wartość projektu 5 000 000,00 PLN, źródła finansowania RPO WP 2014-2020, środki Gminy Tarnobrzeg .
2. Rozwój e-usług w podmiotach działalności leczniczej miasta Tarnobrzega
Termin realizacji; 2016-2017, wartość projektu 1 000 000,00 PLN, źródła finansowania: RPO WP 2014-2020, środki Gminy Tarnobrzeg .

Obszar projektowy Czysta energia

Tarnobrzeg

1. Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej miasta Tarnobrzega- etap I.
Projekt zakłada wykonanie głębokiej termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej tj.:
 - Przedszkola nr 17 przy ul. Orzeszkowej 7
 - Przedszkola nr 1 przy ul. Kosmonautów 4
 - Przedszkola nr 15 przy ul. Św. Barbary 20
 - Budynku przy ul. Kościelnej 3
 - Przedszkola nr 7 przy ul. Zwierzynieckiej 4
 - Szkoły Podstawowej Nr 9 przy ul. Wiejskiej 4
 - Szkoły Podstawowej Nr 8 przy ul. Piętaka 53
 - Gimnazjum nr 2 przy ul. Kopernika 18
 - Budynku Urzędu Miasta przy ul. Mickiewicza 7
 - Budynku byłego internatu przy ul. Kościuszki 30
 - Budynku internatu przy ul. Św. Barbary 1.
 Termin realizacji: 2016- 2017. Wartość projektu: 11 764 706,00 PLN, źródła finansowania RPO WP 2014-2020, środki gminy Tarnobrzeg.

2. Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej miasta Tarnobrzega- etap II

W ramach projektu zostanie wykonana głęboka termomodernizacja budynków użyteczności publicznej tj.:

- Przedszkola nr 5 przy ul. Dekutowskiego 19
- Przedszkola nr 6 przy ul. 1 Maja 14
- Gimnazjum nr 3 przy ul. Dekutowskiego 17
- Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Niepodległości 2
- Budynku Urzędu Miasta przy ul. Kościuszki 32
- Budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej.
- Poradni Specjalistycznej w Tarnobrzegu.
- Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Kopernika 5
- Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Św. Barbary 1c

Termin realizacji: 2017-2018. Wartość projektu: 12 000 000,00 PLN, źródła finansowania RPO WP 2014-2020, środki gminy Tarnobrzeg.

3. Termomodernizacja budynków gminnych mieszkalnych wielorodzinnych

Termin realizacji: 2016- 2017, wartość projektu: 1 106 000,00 PLN, źródła finansowania RPO WP 2014-2020, środki gminy Tarnobrzeg, preferencyjne środki zewnętrzne.

4. Termomodernizacja budynków mieszkalnych TTBS Sp. z o.o.

Termin realizacji: 2016- 2017. Wartość projektu: 400 000,00 PLN, źródło finansowania RPO WP 2014-2020, środki gminy Tarnobrzeg, preferencyjne środki zewnętrzne.

5. Wykonanie instalacji OZE w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Tarnobrzega.

Termin realizacji: 2018- 2020. Wartość projektu: 600 000,00 PLN, źródło finansowania RPO WP 2014-2020.

6. Wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych na terenie miasta Tarnobrzega

Termin realizacji: 2018- 2020. Wartość projektu: 600 000,00 PLN, źródło finansowania RPO WP 2014-2020.

7. Termomodernizacja gminnych budynków użyteczności publicznej pozostających w zarządzie TTBS Sp. z o.o

Termin realizacji: 2016- 2020, wartość projektu 400 000,00 PLN Budżet Miasta Tarnobrzega, preferencyjne środki zewnętrzne (dotacje, pożyczki itp.)

Nowa Dęba

Poprawa efektywności energetycznej w gminie Nowa Dęba

Wartość zadania: 2 000 000,00. Czas realizacji: 2018-2020

Grębów.

1. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (budynek urzędu, budynek ZS w Grębowie, budynek szkoły w Wydrzy, budynek szkoły w Stalach, budynek Domu Ludowego w Krawcach) – koszt ok. 3 mln zł (RPO WP 2014-2020). Planowany termin realizacji 2017.

Gorzyce.

1. Budowa kotłowni ekologicznej. Wartość 1 500 000zł (RPO WP 2014-2020). Planowany termin realizacji II kw. 2018
2. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej. 5mln -16-20 Wartość 5000 000zł (RPO WP 2014-2020). Planowany termin realizacji II kw. 2016-2020
3. Modernizacja oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem OZE. Wartość 1000 000zł (RPO WP 2014-2020). Planowany termin realizacji II kw. 2016-2018

Baranów Sandomierski.

1. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Baranów Sandomierski. Wartość 2000 000,00 zł (RPO WP 2014-2020). Planowany termin realizacji 2020.
2. Baranów Sandomierski. Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Baranów Sandomierski. Wartość 1400 000,00 zł (RPO WP 2014-2020). Planowany termin realizacji 2020.

Obszar projektowy Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego**Tarnobrzeg**

1. Zagospodarowanie i odprowadzenie wód opadowych na terenie miasta Tarnobrzega.
2. Termin realizacji: 2017- 2020, wartość projektu: 10 000 000,00 PLN, źródła finansowania POIiSiGW, WFOŚiGW, NFOŚiGW, środki Gminy Tarnobrzeg.
3. Stabilizacja skarpy na osiedlu Miechocin w Tarnobrzegu.
Termin realizacji: 2017, wartość projektu: 1 000 000,00 PLN, źródła finansowania: Budżet Państwa, NFOŚiGW.
4. Adaptacja zespołu parkowo-zamkowego w Dzikowie dla potrzeb Muzeum Historycznego Miasta Tarnobrzega – etap IV Termin realizacji: 2017- 2020, wartość projektu: 6 000 000,00 PLN, źródła finansowania RPO WP 2014-2020,MKiDN,środki Gminy Tarnobrzeg.
5. Renowacja cmentarza wojennego w Tarnobrzegu Termin realizacji: 2016-2017, wartość projektu 400 000,00 PLN, źródła finansowania; Budżet Państwa, środki Gminy Tarnobrzeg.
6. Rewitalizacja Placu Bartosza Głowackiego Termin realizacji: 2017- 2020, wartość projektu: 10 000 000,00 PLN, źródła finansowania; Budżet Państwa, środki Gminy Tarnobrzeg, środki zewnętrzne.

Grębów

1. Odbudowa zbiornika wodnego Grębów-Wiry wraz z infrastrukturą towarzyszącą – szacowany koszt ok. 1 mln zł (RPO WP 2014-2020). Planowany termin realizacji 2018-2020.
2. Budowa infrastruktury technicznej na terenie osiedli Jamnica i Krawce (drogi, oświetlenie uliczne, kanalizacja sanitarna) – ok. 3,5 mln (RPO WP 2014-2020, PROW). Planowany termin realizacji 2018-2020.

Gorzyce

3. Remont infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie osiedla Gorzyce wartość ok. 2 000 000,00 zł . Planowany termin realizacji III kw. 2016
4. Gorzyce. Budowa systemu oprowadzenia ścieków w miejscowości Wrzawy – Wartość 7 000 000,00 zł (RPO WP 2014-2020). Planowany termin realizacji II kw. 2018-2020.

Baranów Sandomierski.

5. Zagospodarowanie osadów powstających na skutek oczyszczania ścieków w Aglomeracji Baranów Sandomierski. Wartość 1 000 000,00 zł (RPO WP 2014-2020). Planowany termin realizacji: 2018-2020.

Obszar projektowy Infrastruktura komunikacyjna**Tarnobrzeg**

1. Budowa drogi obwodowej miasta Tarnobrzega
Termin realizacji: 2017- 2019, wartość projektu: 50 000 000,00 PLN, źródła finansowania RPO WP 2014-2020, środki Gminy Tarnobrzeg.
2. Przebudowa dróg wojewódzkich nr 871 oraz 758 przebiegających przez miasto Tarnobrzeg
Termin realizacji: 2017- 2018, wartość projektu: 6 000 000,00 PLN, źródła finansowania RPO WP 2014-2020, środki Gminy Tarnobrzeg .
- 3 Przebudowa dróg gminnych: ul. Zakładowej, Chemicznej, Strefowej, Siarkopolowej i Chmielowskiej.
Termin realizacji: 2016-2017, wartość projektu: 2 000 000,00 PLN, źródło finansowania: Budżet Państwa, środki Gminy Tarnobrzeg.
4. Przebudowa ul. Mickiewicza i Orląt Lwowskich
Termin realizacji: 2017- 2018, wartość projektu: 4 000 000,00 PLN, źródło finansowania: Budżet Państwa, środki Gminy Tarnobrzeg.
5. Modernizacja oświetlenia ulicznego poprzez zastosowanie efektywnych energetycznie technologii.
Termin realizacji: 2017- 2018, wartość projektu: 2 000 000,00 PLN, źródła finansowania RPO WP 2014-2020, NFOŚiGW, środki Gminy Tarnobrzeg.

Gorzyce.

1. Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy – 2 mln zł (RPO WP 2014-2020). Planowany termin realizacji 2018-2020.
2. Przebudowa drogi gminnej nr 100122R (ul. 3-go Maja i ul. Słoneczna). Wartość projektu 700 000,00 zł. Planowany termin realizacji II kw. 2016
3. Budowa drogi dojazdowej do terenów inwestycyjnych. Wartość projektu 3 500 000,00 zł. Planowany termin realizacji III kw. 2018
4. Budowa drogi gminnej relacji Motycze Poduchowne-Gorzyce. Wartość projektu 3 500 000,00 zł. Planowany termin realizacji II kw. 2019

5. Budowa chodnika przy drodze krajowej nr 77 we współpracy z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad .
6. Chodnik przy drodze wojewódzkiej nr 854.

Baranów Sandomierski.

1. Poprawa dostępności poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury drogowej do LHS na stacji Wola Baranowska. Wartość 2000 000zł (RPO WP 2014-2020). Planowany termin realizacji 2020.

Obszar projektowy Spójność społeczna i przestrzenna
--

Nowa Dęba.

1. Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego
 Zakres rzeczowy: budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego o powierzchni zabudowy 399,85 m², powierzchni użytkowej mieszkań 1 423,04 m², liczba mieszkań 30.
 Wartość zadania: 7 500 000,00 zł.
 Czas realizacji: 2016 – 2018.
2. Przebudowa ulicy Kościuszki – stanowiący dojazd do TSSE Podstrefa Nowa Dęba wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
 Zakres rzeczowy: przebudowa pasa drogowego w zakresie podwyższenia parametrów drogi, jej poszerzenie wraz z wykonaniem ciągów pieszo rowerowych, na długości ok. 2,2 km.
 Wartość zadania: 3 500 000,00 zł.
 Czas realizacji: 2016 – 2017.
3. Wykonanie promenady łączącej Park miejski z Zalewem Nowa Dęba
 Zakres rzeczowy: budowa promenady Park miejski z Zalewem Nowa Dęba, składającej się z ciągu rowerowego asfaltowego i ciągu pieszego (rekreacyjnego).
 Wartość zadania: 500 000,00 zł
 Czas realizacji: 2019.
4. Budowa ulicy Spacerowej celem zagwarantowania dojazdu do mariny i miejsc wodowania sprzętu pływającego nad zalewem w Nowej Dębie
 Zakres rzeczowy: kompleksowa budowa drogi o długości ok 650 mb. (podbudowy, nawierzchnie, pobocza, oświetlenie)
 Wartość zadania: 1 200 000,00 zł.
 Czas realizacji: 2017-2019.
5. Utworzenie stancji wodniackiej
 Zakres rzeczowy: rozbudowa wiaty, miejsca składowania sprzętu pływającego (łódek, kajaków, rowerek wodnych) o miejsce magazynowe i socjalne, celem zapewnienia całonocnego wykorzystania potencjału zbiornika wodnego – w celach sportowo rekreacyjnych.
 Wartość zadania: 500 000,00 zł
 Czas realizacji: 2018-2019.
6. Przebudowa stadionu w Nowej Dębie

Zakres rzeczowy: inwestycja polega na budowie bieżni lekkoatletycznej o nawierzchni tartanowej wraz ze skocznią i rzutnią na stadionie w miejscowości Nowa Dęba, do wykonania:

- boisko do gry w piłkę nożną – modernizacja istniejącej murawy sportowej,
- bieżnia lekkoatletyczna okólna 4 m,
- bieżnia lekkoatletyczna 6 torowa prosta,
- skocznia lekkoatletyczna,
- rzutnia do pchnięcia kulą, rzutu młotem, rzutu oszczepem
- nawodnienie i odwodnienie,

Wartość zadania: 2 500 000,00 zł

Czas realizacji: 2016-2019

7. Budowa Centrum Sportowo – Szkoleniowego.

Zakres rzeczowy: budowa budynku przy ul. Rzeszowskiej, który to będzie użytkowany na kilka sposobów, dzięki swoim zaletom architektonicznym, tj.: będzie stanowiło zaplecze socjalne dla sportowców, trybuny i stanowić będzie podstawowa infrastrukturę towarzyszącą niezbędną do rozgrywania zawodów lekkoatletycznych i piłki nożnej o randze krajowej.

Wartość zadania: 3 000 000,00 zł

Czas realizacji: 2018-2020.

8. Rewitalizacja przestrzeni publicznych na terenie Gminy Nowa Dęba.

Zakres rzeczowy: w ramach zadania przewidziano prace w zakresie zagospodarowania centralnych miejsc miejscowości wiejski w gminie, lub reprezentatywnych miejsc, poprzez poprawę ich estetyki, nowe zasadzenia roślinne, małą architekturę.

Wartość zadania: 300 000,00 zł

Czas realizacji: 2016-2020.

Greńbów.

1. Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy – Wartość projektu 2 mln zł. Termin realizacji 2018-2020.

Gorzyce.

1. Budowa skateparku na terenie kompleksu szkolnego przy ul. Edukacji Narodowej – Wartość projektu 500 000,00 zł. Planowany termin realizacji IV kw. 2016.
2. Budowa nowego Domu Kultury w miejscowości Gorzyce.
Wartość projektu 1 800 000,00 zł. Planowany termin realizacji III kw. 2018
3. Budowa osiedlowego miejsca wypoczynku i rekreacji. Wartość projektu 800 000,00 zł. Planowany termin realizacji III kw. 2017.
4. Budowa osiedlowego miejsca wypoczynku i rekreacji.
5. Budowa bieżni lekkoatletycznej. Wartość projektu 200 000,00 zł. Planowany termin realizacji II kw. 2016.
6. Wykonanie kompleksowego systemu monitoringu osiedla Gorzyce. Wartość projektu 200 000 zł. Planowany termin realizacji II kw. 2017.
7. Budowa boiska sportowego wielofunkcyjnego we Wrzawach. Wartość projektu 1000 000 zł. Planowany termin realizacji 2017.

Tarnobrzeg

- 1) Projekt pozakonkursowy „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzeskim i mieście Tarnobrzeg (I). Wartość projektu: 2 643 700,00 zł., źródło finansowania: EFS POWER, Działanie 1.1.2
- 2) Projekt pozakonkursowy „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzeskim i mieście Tarnobrzeg (II). Wartość projektu: według podziału środków dokonywanego przez IP co roku, źródło finansowania: EFS POWER, Działanie 1.1.2
- 3) Projekt pozakonkursowy „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzeskim i mieście Tarnobrzeg (III). Wartość: według podziału środków dokonywanego przez IP co roku, źródło finansowania: EFS POWER, Działanie 1.1.2
- 4) Projekt pozakonkursowy „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzeskim i mieście Tarnobrzeg. Wartość projektu: według podziału środków dokonywanego przez IP co roku, źródło finansowania: EFS POWER, Działanie 1.1.2.
- 5) Projekt pozakonkursowy „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzeskim i mieście Tarnobrzeg (V).Wartość projektu: według podziału środków dokonywanego przez IP co roku, źródło finansowania: EFS POWER, Działanie 1.1.1
- 6) Projekt pozakonkursowy „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzeskim i mieście Tarnobrzeg. Wartość projektu: według podziału środków dokonywanego przez IP co roku, źródło finansowania: EFS POWER, Działanie 1.1.1.
- 7) Projekt pozakonkursowy „Aktywizacja osób powyżej 29 r. ż. pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzeskim i mieście Tarnobrzeg (I)”.Wartość projektu: 1 962 700 zł., źródło finansowania EFS RPO WP, Działanie 7.2.
- 8) Projekt pozakonkursowy „Aktywizacja osób powyżej 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzeskim i mieście Tarnobrzeg (II)”.Wartość projektu : według podziału środków dokonywanego przez IP co roku, źródło finansowania: EFS RPO WP, Działanie 7.2.
- 9) Projekt pozakonkursowy „Aktywizacja osób powyżej 29 r. ż. pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzeskim i mieście Tarnobrzeg (III)”.Wartość projektu: według podziału środków dokonywanego przez IP co roku, źródło finansowania: EFS RPO WP, Działanie 7.2.
- 10)Projekt pozakonkursowy „Aktywizacja osób powyżej 29 r. ż. pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzeskim i mieście Tarnobrzeg (IV)”.Wartość projektu: według podziału środków dokonywanego przez IP co roku, źródło finansowania: EFS RPO WP, Działanie 7.2.
- 11)Projekt pozakonkursowy „Aktywizacja osób powyżej 29 r. ż. pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzeskim i mieście Tarnobrzeg (V)”.Wartość projektu: według

podziału środków dokonywanego przez IP co roku, źródło finansowania: EFS RPO WP, Działanie 7.2

- 12) Projekt pozakonkursowy „Aktywizacja osób powyżej 29 r. ż. pozostających bez pracy w powiecie tarnobrzesckim i mieście Tarnobrzeg (VI)” 01Wartość projektu: według podziału środków dokonywanego przez IP co roku, źródło finansowania: EFS RPO WP, Działanie 7.2.
- 13) Projekty konkursowe w ramach RPO WP: Liczba projektów – zależna od liczby ogłoszonych konkursów i przyznanych grantów, terminy realizacji – w zależności od zasad określanych w poszczególnych dokumentach konkursowych, wartość – zależna od alokacji przeznaczanych na poszczególne konkursy, zapotrzebowania wynikającego z aktualnej diagnozy rynku pracy. Projekty finansowane ze środków EFS RPO WP, Działanie 7.1 .
- 14) Projekty konkursowe, w tym również partnerskie w ramach POWER: Liczba projektów – zależna od liczby ogłoszonych konkursów i przyznanych grantów, terminy realizacji – w zależności od zasad określanych w poszczególnych dokumentach konkursowych, wartość – zależna od alokacji przeznaczanych na poszczególne konkursy, zapotrzebowania wynikającego z aktualnej diagnozy rynku pracy finansowane ze środków EFS POWER, Działanie 4.2 (proj. typu 2)
- 15) Programy rynku pracy realizowane w ramach Rezerw Funduszu Pracy w dyspozycji Ministra, w tym programy specjalne, liczba programów – zależna od liczby ogłaszanych naborów, wartość programów – zależna od wielkości środków przeznaczanych na nabory i wysokości przyznawanych środków, terminy realizacji – zależne od MPiPS, źródło finansowania – Fundusz Pracy
- 16) Programy rynku pracy realizowane w ramach PFRON, liczba programów – zależna od zdiagnozowanych problemów, zapotrzebowania na środki oraz wysokości przyznawanych środków. Wartość programów – zależna od wysokości przyznanych środków, Źródło finansowania – PFRON.

Obszar projektowy Integracja społeczna

Tarnobrzeg

- 1) Rozwój działalności Domu Dziennego Pobytu w Tarnobrzegu poprzez zwiększenie miejsc opieki i zakresu świadczonych usług. Termin realizacji: 2016- 2018, wartość projektu: 1 000 000,00 zł, źródło finansowania RPO WP 2014-2020, EFS.
- 2) Rozwój działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Tarnobrzegu poprzez zwiększenie miejsc opieki dla osób niesamodzielnych i zakresu świadczonych usług. Termin realizacji: 2016-2018, wartość projektu: 500 000,00 zł, źródło finansowania RPO WP 2014-2020, EFS.

Obszar projektowy Jakość edukacji i kompetencji w regionie

Tarnobrzeg

1. Rozwój Centrum Kształcenia Praktycznego i Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Tarnobrzegu poprzez przebudowę pracowni zawodowych i budynku internatu oraz zakup wyposażenia.
Termin realizacji: 2016-2017, wartość projektu: 3 450 000,00 zł, źródła finansowania RPO WP 2014-2020, środki Gminy Tarnobrzeg.
2. Przebudowa infrastruktury dydaktycznej Zespołu Szkół im. St. Staszica oraz Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 wraz z zakupem wyposażenia. Termin realizacji: 2016- 2017, wartość projektu: 3 008 800,00 zł, źródła finansowania RPO WP 2014-2020, środki Gminy Tarnobrzeg.
3. Zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej poprzez przebudowę infrastruktury dydaktycznej Przedszkoli nr 7 i 17 w Tarnobrzegu .
Termin realizacji: 2016- 2017, wartość projektu: 1 000 000,00 zł, źródła finansowania RPO WP 2014-2020, środki Gminy Tarnobrzeg.
4. Poprawa warunków edukacji ogólnokształcącej poprzez przebudowę obiektów dydaktycznych Gimnazjum nr 1 i 2 w Tarnobrzegu.
Termin realizacji: 2016- 2017, wartość projektu: 1 000 000,00 zł, źródła finansowania RPO WP 2014-2020, środki Gminy Tarnobrzeg.

Plan finansowy

Finansowanie realizacji Strategii bazuje na środkach pomocowych Unii Europejskiej dedykowanych bezpośrednio (alokacja w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020– projekty TOF) i pośrednio (pozostałe środki RPO WP 2014-2020), jak również na środkach własnych gmin obszaru TOF, stanowiących wkład własny w projektach.

Podstawowym mechanizmem finansowania jest instrument Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, a projekty będą wyłaniane poprzez konkursy dedykowane.

Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, przyjętej przez Radę Ministrów w dnia 8 stycznia 2014 r. źródłem finansowania przedsięwzięć związanych z realizacją strategii będą środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Środki te będą dostępne poprzez konkursy dedykowane w ramach alokacji dla województwa podkarpackiego w Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014-2020.

Tabela 12 Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach TOF

Kierunek działania w Strategii TOF	Nazwa przedsięwzięcia	Wartość	Priorytet Inwestycyjny UE
A.1	Rewitalizacja zdegradowanych obszarów Gmin Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa	71 738 000 zł	9.2 Dz. 6.3.

	Sandomierskiego, Grębowa i Gorzyc		
A.2	Wsparcie przedsiębiorczości na rewitalizowanym obszarze gmin: Tarnobrzega Nowej Dęby, Grębowa, Baranowa Sandomierskiego i Gorzyc	9 800 000 zł	9.8 Dz. 7.3
B.1	Integracja społeczna na rzecz aktywizacji zawodowej na rewitalizowanych obszarach gmin Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego	1 764 706 zł	9.4 Dz. 8.2
B2	Aktywizacja zawodowa mieszkańców rewitalizowanych obszarów przemysłowych Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa Sandomierskiego, Grębowa i Gorzyc.	5 000 000 zł	8.5 Dz. 7.1
C.1.2	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach Baranów Sandomierski i Grębów w ramach MOF Tarnobrzeg	43 800 000 zł	6.2 Dz. 4.3.1
C.1.2	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Gorzycy poprzez rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej na obszarze aglomeracji Gorzycy oraz rozbudowę oczyszczalni ścieków w Gorzycach	3 600 000 zł	6.2 Dz. 4.3.1
C.2	Rozwój instytucji kultury i zasobów dziedzictwa kulturowego Tarnobrzieskiego Obszaru Funkcjonalnego	12 400 000 zł	6.3 Dz. 4.4

Tabela 13 Matryca logiczna Strategii

Cel strategii TOF	Kierunek działania Strategii TOF	Oś priorytetowa RPO WP 2014-2020	Cel tematyczny	Priorytet inwestycyjny	Wartość całkowita w zł	Środki własne dofinansowanie	Źródło środków dofinansowanie
A. Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej poprzez uzupełnienie, modernizację kompleksowe zintegrowanie systemów infrastruktury technicznej oraz wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	A.1 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	VI	CT 9	9.2	71 738 000	10 760 700	JST TOF
	poprzymysłowych w kierunku zapewnienia warunków technicznych do rozwoju gospodarczego						
B. Poprawa, jakości życia poprzez integrację i aktywizację zawodową, włączenie społeczne oraz rozwój usług publicznych w	A.2 Stworzenie warunków ułatwiających podejmowanie i rozwój działalności gospodarczej na terenie TOF	VI	CT 8	8.7	9 800 000	0	-----
	B.1 Zapewnienie warunków sprzyjających integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenach TOF						
		VIII	CT 9	9.7	1 764 706	264 705	JST TOF

sferze kultury									
	B2 Aktywizacja zawodowa w kierunku zapewnienia dostępu do zatrudnienia osobom poszukującym pracy i nieaktywnym zawodowo	VII	CT 8	8i		5 000 000	0		-----
	B.3 Podniesienie jakości usług w sferze kultury	IV	CT 6	6c		12 400 000	1 860 000		JST TOF
C. Racjonalne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w celu zachowania dobrych warunków do życia dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego	C.1 Stworzenie warunków do ochrony dziedzictwa przyrodniczego	-	-	-		-	-		-----
	C.1.1 Zapewnienie infrastruktury do ochrony i zachowania bioróżnorodności	-	-	-		-	-		-----
	C.1.2 Poprawa czystości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie TOF	IV	CT 6	6.2		47 400 000	20 340 000		JST TOF
	C.2 Zachowanie i zabezpieczenie zasobów dziedzictwa kulturowego TOF	-	-	-		-	-		-----

Ocena spójności strategii z krajowymi i unijnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Strategia jest spójna z głównymi dokumentami wyższego rzędu, do których zaliczono:

- Strategię Europa 2020 – zbieżność powinna być wykazywana ze względu na fakt, iż Strategia TOF Miasta będzie mogła być realizowana m.in. poprzez wsparcie środkami funduszy strukturalnych i funduszu spójności;
- Strategię Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo – do tego dokumentu mają obowiązek odnosić się wszystkie strategie wojewódzkie. Ze względu na ścisły związek między Strategią TOF Tarnobrzeg, a SRWP 2020 istotne jest również wskazanie celów TOF Tarnobrzeg w szerszym kontekście polityki krajowej;
- Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego. Regiony, miasta, obszary wiejskie (KSRR) – dokument ten przedstawia terytorialne cele rozwoju kraju, również stanowi ważne odniesienie dla strategii wojewódzkich, dlatego także Strategia TOF Tarnobrzeg powinna być zbieżna z KSRR.
- Strategię rozwoju województwa podkarpackiego do roku 2020 – jest to najważniejszy dokument strategiczny na poziomie wojewódzkim, który był podstawą do opracowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego (RPO WP).

Wszystkie cele strategiczne są spójne, z co najmniej jednym priorytetem Strategii Europa 2020. Strategia w największym stopniu będzie przyczyniała się do realizacji priorytetu „Rozwój zrównoważony”, w którym przewiduje się inicjatywy skierowane na zagadnienia środowiskowe, wzrost mobilności (usprawnienia transportowe) oraz konkurencyjność regionów i miast.

Tabela 14 Analiza spójności Strategii TOF ze Strategią EROPA 2020

Strategia cele strategiczne)	Strategia EUROPA 2020		
	Rozwój inteligentny	Rozwój zrównoważony	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu
Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej poprzez uzupełnienie, modernizację i kompleksowe zintegrowanie systemów infrastruktury technicznej oraz wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	✓	✓	
Poprawa, jakości życia poprzez integrację i aktywizację zawodową, włączenie społeczne oraz rozwój usług		✓	✓

publicznych w sferze kultury			
Racjonalne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w celu zachowania dobrych warunków do życia dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego		✓	

Tabela 15 Analiza spójności Strategii TOF ze Strategią Rozwoju Kraju 2020

Strategia (cele strategiczne)	Strategia Rozwoju Kraju 2020 (obszary strategiczne)		
	Sprawne i efektywne państwo	Konkurencyjna gospodarka	Spójność społeczna i terytorialna
Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej poprzez uzupełnienie, modernizację i kompleksowe zintegrowanie systemów infrastruktury technicznej oraz wsparcie rozwoju przedsiębiorczości		✓	
Poprawa, jakości życia poprzez integrację i aktywizację zawodową, włączenie społeczne oraz rozwój usług publicznych w sferze kultury			✓
Racjonalne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w celu zachowania dobrych warunków do życia dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego			✓

Tabela 16 Analiza spójności Strategii TOF ze Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Strategia (cele strategiczne)	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 (cele polityki regionalnej)		
	Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów	Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych	Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie
Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej poprzez uzupełnienie, modernizację i kompleksowe zintegrowanie systemów infrastruktury technicznej oraz wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	✓		
Poprawa, jakości życia poprzez integrację i aktywizację zawodową, włączenie społeczne oraz rozwój usług publicznych w sferze kultury		✓	
Racjonalne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w celu zachowania dobrych warunków do życia dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego		✓	✓

Tabela 17 Analiza spójności Strategii TOF ze Strategią Województwa Podkarpackiego

Strategia(cele strategiczne)	Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego (dziedziny działań strategicznych)			
	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	Kapitał ludzki i społeczny	Sieć osadnicza	Środowisko i Energetyka
Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej poprzez uzupełnienie, modernizację i kompleksowe zintegrowanie systemów infrastruktury technicznej oraz wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	✓		✓	✓
Poprawa, jakości życia poprzez integrację i aktywizację zawodową, włączenie społeczne oraz rozwój usług publicznych w sferze kultury		✓		
Racjonalne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w celu zachowania dobrych warunków do życia dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego				✓

Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Zgodnie wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.) „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020” należy do dokumentów, które wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Tarnobrzeskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020” (Strategia TOF) została opracowana zgodnie z wszystkimi wymogami prawa.

Ze względu na stopień ogólności projektu dokumentu możliwe było przeprowadzenie analizy jakościowej, natomiast nie było możliwe przeprowadzenie dokładnej analizy

ilościowej. Przy opracowaniu niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko wykorzystano metodę analizy wynikowej.

Projekt Strategii obejmuje Tarnobrzeski Obszar Funkcjonalny (TOF), tj.: teren miasta Tarnobrzega oraz gmin: Baranów Sandomierski, Nowa Dęba, Gorzyce i Grębów, usytuowanych w północnej części województwa podkarpackiego.

Wizja przyszłości zawarta w „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Tarnobrzskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020” wyraża się następująco:
Oczekiwany stanem do osiągnięcia jest zintegrowana na bazie historycznej tożsamości terytorialnej społeczność mikroregionu, która dzięki przeprowadzeniu kompleksowej rewitalizacji posiada miejsca pracy i dobre warunki życia w przyjaznym otoczeniu wynikającym z troski o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze.

Osiągnięcie stanu wyrażonego w zapisie wizji wymagać będzie przeprowadzenia działań i osiągnięcia etapów pośrednich w optymalnie wyodrębnionych obszarach merytorycznych, tak aby w perspektywie roku 2020 osiągnąć oczekiwany i odczuwalny efekt rozwojowy.

Ze względu na konieczność przeprowadzenia wielowymiarowej aktywności prowadzącej do uzyskania kompleksowego efektu konieczne było wyodrębnienie jego składowych wyrażonych w postaci sformułowania kierunkowych celów rozwojowych.

Są one następujące:

1. Podniesienie poziomu aktywności gospodarczej poprzez uzupełnienie, modernizację i kompleksowe zintegrowanie systemów infrastruktury technicznej oraz wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.
2. Poprawa, jakości życia społeczności lokalnej poprzez włączenie społeczne oraz rozwój usług publicznych w sferze kultury.
3. Racjonalne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w celu zachowania dobrych warunków do życia dla obecnych i przyszłych pokoleń mieszkańców Tarnobrzskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W ramach celów rozwojowych obszary priorytetowe, które są optymalnym wyborem biorąc pod uwagę aktualną dostępność środków oraz możliwości techniczno-organizacyjne samorządów tworzących partnerstwo. Wyodrębniono następujące obszary priorytetowe:

- Rewitalizacja terenów przemysłowych
- Przedsiębiorczość
- Włączenie społeczne
- Kultura i dziedzictwo.

W ramach priorytetów zaplanowano zintegrowaną grupę projektów wyrażających najbardziej konkretny poziom działań Strategii.

Za wdrożenie i prowadzenie systemu monitorowania i ewaluacji odpowiedzialne będzie Forum Konsultacyjne TOF złożony z przedstawicieli samorządów tworzących partnerstwo.

Zespół będzie złożony z przedstawicieli środowisk (gospodarczego, społecznego oraz samorządowego). Funkcje reprezentacyjne pełnić będzie Komitet Sterujący TOF, natomiast funkcje administracyjne oraz utrzymywanie kontaktów z Instytucją Zarządzającą RPO WP 2014-2020 będzie pełnił Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy pomocowych Urzędu Miasta Tarnobrzega.

Monitoring procesu wdrożenia będzie prowadzony na dwóch poziomach:

- na poziomie oceny rezultatu - w oparciu o wskaźniki kluczowe,

- na poziomie produktu - w oparciu o stopień osiągnięcia zakładanych efektów rzeczowych poszczególnych projektów zintegrowanych.

W Prognozie oddziaływania na środowisko przeanalizowano i oceniono istniejący stan poszczególnych elementów środowiska.

Teren objęty projektem dokumentu jest w obrębie mezoregionu Nizina Nadwiślańska, Równina Tarnobrzeska, Dolina Dolnego Sanu oraz Płaskowyż Kolbuszowski. Rzeźbę terenu kształtuje głównie dolina rzeki Wisły. Na terenie miasta Tarnobrzega zlokalizowane są aktywne osuwiska. W granicach TOF występują liczne złoża surowców naturalnych, w tym złoża siarki.

Zgodnie z podziałem na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) teren objęty opracowaniem położony jest w obrębie jednostki Nr 125, 126 i 127 o dobrym stanie ilościowym i chemicznym wód.

Część terenu TOF usytuowana jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 425 „Dębica - Stalowa Wola - Rzeszów”, który wymaga szczególnej ochrony. Teren TOF usytuowany jest w obrębie zlewni rzeki Wisły, w obrębie 22 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

PLRW20002122999 San od Rudni do ujścia
 PLRW20002121999 Wisła od Wisłoki do Sanu
 PLRW200017219898 Sanna
 PLRW200019219899 Łęg od Murynia do ujścia
 PLRW2000172198929 Sokolniki
 PLRW2000172198949 Strug
 PLRW200019219699 Trześniówka od Karolówki do ujścia
 PLRW200017219889 Osa
 PLRW200017219874 Kanał Łęg-Klewiec
 PLRW200017219689 Żupawka
 PLRW200017219669 Dąbrówka
 PLRW2000172196369 Koniecpólka
 PLRW200017219634 Trześniówka do Karolówki
 PLRW2000172196389 Łuczek
 PLRW200017219649 Kaczówka
 PLRW200017219299 Babulówka
 PLRW200017219652 Przyrwa
 PLRW2000172196729 Mokrzeszówka
 PLRW20002621938 Piskorzeniec
 PLRW20002621952 Dopływ spod Sielca
 PLRW2000172198549 Murynia
 PLRW2000172198769 Miętus

Na terenie TOF występują obszary zagrożone powodzią.

Teren objęty projektem dokumentu położony jest w strefie klimatu nizin i kotlin podgórskich, która obejmuje swym zasięgiem Kotlinę Sandomierską.

Szczególnymi walorami przyrodniczymi odznacza się dolina Wisły i Sanu. W granicach TOF występują 4 obszary Natura 2000:

1. Tarnobrzeska Dolina Wisły PLH180049
2. Enklawy Puszczy Sandomierskiej PLH180055
3. Dolina Dolnego Sanu PLH180020
4. Puszcza Sandomierska PLB180005

Na podstawie dostępnych materiałów oceniono stan poszczególnych komponentów środowiska. Analiza wykazała, iż na terenie TOF nie stwierdzono przekroczeń standardów

jakości gleb i ziemi, dochodzi do przekroczenia norm stężenia niektórych substancji zanieczyszczających powietrze, stan wód powierzchniowych oceniono jako zły, natomiast stan wód podziemnych jako dobry.

W przypadku braku realizacji projektu dokumentu może dojść do pogorszenia stanu poszczególnych komponentów środowiska.

Głównym problemem ochrony środowiska istotnym z punktu widzenia realizacji projektu dokumentu jest: ochrona zasobów wodnych, ochrona bioróżnorodności oraz zmiany klimatu. Projekt dokumentu uwzględnia cele ochrony środowiska określone w „Polityce ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, które spójne są z celami wyznaczonymi na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Z punktu widzenia projektowanego dokumentu istotne są cele w zakresie ochrony wód i przeciwdziałania zmianom klimatu wyznaczone na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

W Prognozie oddziaływania na środowisko zidentyfikowano wszystkie możliwe oddziaływania związane z realizacją projektu dokumentu. Stwierdzono, iż żadne z oddziaływań nie będą miały znacząco negatywnego wpływu na środowisko. Nie stwierdzono także znacząco negatywnych oddziaływań na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000, zabytki, dobra materialne i ludzi.

Realizacja projektu dokumentu nie będzie powodować oddziaływań o charakterze transgranicznym.

Do rozwiązań mających zapobiegać lub ograniczać negatywne oddziaływania zaistniałe na skutek realizacji projektu Strategii TOF należą m.in.: właściwy dobór lokalizacji przedsięwzięcia, stosowanie najlepszych dostępnych technik, materiałów, stały monitoring, uwzględnianie okresów lęgowych ptaków. Dobór odpowiednich działań łagodzących skutki realizacji zadań wymienionych w projekcie dokumentu powinien nastąpić na etapie planowania inwestycji, oraz w trakcie procedury oceny oddziaływania na środowisko, zakończonej wydaniem decyzji środowiskowej. Nie było natomiast potrzeby przedstawiania działań kompensujących straty w środowisku.

Ze względu na duży stopień ogólności projektu dokumentu nie było możliwe przedstawienie rozwiązań alternatywnych.

W trakcie opracowywania Prognozy nie napotkano problemów wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

O wpływie na stan środowiska naturalnego ustaleń zawartych w projekcie dokumentu będą świadczyć wskaźniki jakości poszczególnych komponentów środowiska. Projekt Strategii TOF zakłada prowadzenie monitoringu w oparciu o wskaźniki kluczowe oraz w oparciu o stopień osiągnięcia zakładanych efektów rzeczowych poszczególnych projektów zintegrowanych.

Konsultacje społeczne

Rozdział zostanie uzupełniony po zakończeniu konsultacji społecznych.

W proces opracowania Strategii zaangażowani byli przedstawiciele gmin Nowa Dęba, Gorzyce, Grębów, Baranów Sandomierski i Tarnobrzeg oraz partnerzy społeczno-gospodarczy. Organizacje te brały udział w spotkaniach roboczych, jak również konsultowały treść Strategii. Jest to zgodne z zasadą współpracy i partnerstwa, rozumianego jako współdecydowanie i współdział podmiotów publicznych i innych aktorów życia społeczno-gospodarczego przy realizacji wspólnych przedsięwzięć.

Spis tabel umieszczonych w treści dokumentu Strategii

Tabela 1 obszarze TOF Struktura przyrostu naturalnego na.....	30
Tabela 2 Liczba rodzin którym udzielono pomocy ze względu na ubóstwo	35
Tabela 3 Stopa bezrobocia w TOF Tarnobrzeg na koniec roku 2013.....	36
Tabela 4 Stopa bezrobocia w latach 2009-2013 (stan na koniec grudnia).....	36
Tabela 5 Struktura bezrobocia na koniec roku 2013	38
Tabela 6 Dynamika korzystania z Jeziora Tarnobrzskiego	41
Tabela 7 Struktura przestępczości na obszarze TOF.....	43
Tabela 8 Struktura rodzajów wypadków drogowych na obszarze TOF	43
Tabela 9 SWOT dla sfery społecznej.....	45
Tabela 10 SWOT dla sfery gospodarczej.....	46
Tabela 11 SWOT dla sfery środowiskowo-przestrzennej.....	47
Tabela 12 Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach TOF	101
Tabela 13 Matryca logiczna Strategii.....	103
Tabela 14 Analiza spójności Strategii TOF ze Strategią EROPA 2020	105
Tabela 15 Analiza spójności Strategii TOF ze Strategią Rozwoju Kraju 2020	106
Tabela 16 Analiza spójności Strategii TOF ze Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020	107
Tabela 17 Analiza spójności Strategii TOF ze Strategią Województwa Podkarpackiego.....	108

Spis rysunków zawartych w treści dokumentu Strategii

Rysunek 1 Delimitacja Obszaru Funkcjonalnego Miasta Tarnobrzega wg metody korelacyjno-wagowej	6
Rysunek 2 Delimitacja obszaru funkcjonalnego Miasta Tarnobrzega na podstawie powiązań funkcjonalno przestrzennych.....	8
Rysunek 3 TOF na tle regionu i kraju	10
Rysunek 4 Tarnobrzski Obszar Funkcjonalny na tle konturu mapy COP.....	11
Rysunek 5 Historyczne dokumenty określające gospodarczą tożsamość terenów Tarnobrzskiego Obszaru Funkcjonalnego	12
Rysunek 6 Model rozwoju zrównoważonego	14
Rysunek 7 Dochody gmin TOF	16
Rysunek 8 Liczba nowych podmiotów gospodarczych w 2013	19
Rysunek 9 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (wg stanu na koniec 2013).....	21
Rysunek 10 Struktura zatrudnienia w TOF.....	22
Rysunek 11 Schemat sieci linii kolejowych przebiegających przez tereny TOF.....	23
Rysunek 12 Struktura zaopatrzenia w wodę obszaru TOF	24
Rysunek 13 Mapka obrazująca zasięgi Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów.....	26
Rysunek 14 Analiza struktur grup wiekowych na obszarze TOF	28
Rysunek 15 Piramida wieku dla obszaru TOF w roku opracowania strategii oraz prognozowanym	29
Rysunek 16 Terytorialne zróżnicowanie poziomu życia mieszkańców w powiatach województwa podkarpackiego.	33

Rysunek 17 Struktura usług pomocy społecznej wyświadczonych osobom na przestrzeni ostatnich 5 lat	34
Rysunek 18 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w PLN) - Tarnobrzeg.....	34
Rysunek 19 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w PLN) - pozostałe gminy TOF (powiat tarnobrzесki).....	35
Rysunek 20 Dynamika sytuacji lokalnej w TOF Tarnobrzeg pod względem wskaźnika ubóstwa.....	36
Rysunek 21 Dynamika zmian stopy bezrobocia w stosunku do średniej krajowej - pozostałe gminy TOF (powiat tarnobrzесki).....	37
Rysunek 22 Dynamika zmian stopy bezrobocia w stosunku do średniej	37
Rysunek 23 Dynamika zmian stopy bezrobocia w obszarze objętym TOF Tarnobrzeg	38
Rysunek 24 Lokalizacja Jeziora Tarnobrzесkiego na mapie TOF Tarnobrzeg.....	41
Rysunek 25 Jezioro Tarnobrzесkie.....	42
Rysunek 26 Potencjalne zagrożenia naturalne i technologiczne dla Tarnobrzесkiego Obszaru Funkcjonalnego	44
Rysunek 27 Gminy TOF deklarujące udział w projekcie "Rewitalizacja zdegradowanych obszarów Gmin Tarnobrzega, Nowej Dęby, Baranowa Sandomierskiego i Gorzyc"	58
Rysunek 28 Gminy TOF deklarujące udział w projekcie "Integracja społeczna na rzecz aktywizacji zawodowej na rewitalizowanych obszarach gmin TOF	58
Rysunek 29 Gminy TOF deklarujące udział w projekcie "Aktywizacja zawodowa mieszkańców rewitalizowanych obszarów przemysłowych TOF"	59
Rysunek 30 Gminy TOF deklarujące udział w projekcie "Wsparcie przedsiębiorczości na rewitalizowanym obszarze gmin".	59
Rysunek 31 Gminy TOF deklarujące udział w projekcie „Rozwój instytucji kultury i zasobów dziedzictwa kulturowego TOF”.	60
Rysunek 32 Gminy TOF deklarujące udział w projekcie „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego”.	60